

Tilinpäätös 2013

RAISIO OYJ

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus.....	3
Konsernin tuloslaskelma.....	11
Konsernin tase.....	12
Oman pääoman muutokset 31.12.2013 päättäneellä tilikaudella.....	13
Konsernin rahavirtalaskelma	14
Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	15
Konsernin liitetiedot	25
Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut ...	43
Osakekohtaiset tunnusluvut.....	44
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	45
Osakkeet ja omistajat.....	46
Emoyhtiön tuloslaskelma	50
Emoyhtiön tase	51
Emoyhtiön rahoituslaskelma	52
Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet.....	53
Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot.....	54
Emoyhtiön taseen liitetiedot.....	55
Emoyhtiön muut liitetiedot.....	58
Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä.....	59
Tilintarkastuskertomus.....	59
Hallintoneuvoston lausunto	59

Taloudellinen raportointi

Raisio-konserni raportoi jatkuvien toimintojen mukaisesti ja katsauksen luvut ovat keskenään vertailukelpoisia. Jatkuvien toimintojen mukaisesti raportoitavat yksiköt ovat Brändit ja Raisioagro.

Brändit-yksikköön kuuluvat Consumer brands ja Licensed brands -toiminnot. Consumer brands käsitellään katsauksessa päämarkkina-alueittain, jotka ovat Länsi-Eurooppa, Pohjois-Eurooppa ja Itä-Eurooppa. Raision myymä non-dairy -liiketoiminta sisältyy Pohjois-Euroopan lukuihin 9.5.2013 asti. Licensed brands sisältää Benecol-liiketoiminnan ja yhteisyritys Benemilk Oy:n 1.7.2013 alkaen.

Raisioagro-yksikköön kuuluvat rehut, tuotantopanokset ja -tarvikkeet, kasviöljyt, viljakauppa ja bioenergia.

Hallituksen toimintakertomus

Konsernin jatkuvat liiketoiminnot

Toimintaympäristö

Euroopan taloustilanne jatkui epävakana ja yritysten marginaalien säilyttäminen oli haastavaa. Vaikka paine ei voimakkaimmin kohdistunut päivittäistavara-kauppaan, on Raisio-kin reagoinut tilanteeseen. Raisiossa vuosi 2013 oli nimetty toimintojen tehostamisen ja synergioiden hyödyntämisen vuodeksi. Euroopan heikentyneestä markkinatilanteesta huolimatta yritys teki vuonna 2013 nykyisen Raision parhaan liiketuloksen.

Monilla markkinoilla ja kategorioissa toimivissa yrityksissä vaihtuvat yhä nopeammin toimintaympäristön muuttuessa ne kohteet, jotka vaativat johdon erityishuomiota. Raision Pohjois-Euroopan Consumer brands -toimintojen uudelleenorganisointi ja tuotevalikoiman uudistaminen on toteutettu onnistuneesti ja toiminnan kannattavuus on parantunut selvästi. Tällä hetkellä parantamisen painopiste on kohdistettu Ison-Britannian aamiaistuotteet ja välipalat -yksikköön. Tuotannon siirtojen ohella myös murojen sisältämän soke-
rin herättämiin ulkoisiin paineisiin haetaan ratkaisuja sekä sisäisesti toteutetuilla organisaatiomuutoksilla että vahvistamalla brändiosaamista.

Tulevaisuuden kestävä ruokaketjun rakentamisessa on elintarviketuotannon hyötysuhteen parantaminen avainasemassa tuoteturvallisuuden rinnalla. Monet elintarvike- ja agrosektoreihin liittyvät globaalit haasteet voidaan kestävästi kehitystä tukevilla innovaatioilla kääntää mahdollisuuksiksi ja kannattavaksi liiketoiminnaksi. Benemilk-lypsykarjanrehut ovat esimerkki huippuinnovaatiosta, jolla maitotuotos kasvaa ja maidon pitoisuudet paranevat samalla, kun maidontuotannon hyötysuhde paranee. Vastaavasti uusi Hercules LP Opti -kalanrehukonsepti tehostaa lohen tuotantoketjua ja parantaa kalaviljelyn kannattavuutta kestävästi.

Tuottajia palvelevien yritysten osaamisen merkitys korostuu tilojen määrän vähetessä, tilakoon kasvaessa ja asiakkaiden tarpeiden muuttuessa. Raisioagro kehittää aktiivisesti palvelukonseptiaan ja osaamistaan ollakseen alan johtava toimija, jolla on innovatiivisimmat tuotteet ja ekologisimmat ratkaisut vilja- ja kotieläintilojen tarpeisiin.

Liikevaihto

Raisio-konsernin liikevaihto vuonna 2013 oli 557,6 (584,1) miljoonaa euroa. Brändit-yksikön liikevaihto oli 304,7 (329,5)

miljoonaa euroa, Raisioagro yksikön 254,2 (255,7) miljoonaa euroa ja muiden toimintojen 1,3 (2,0) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa pienensivät divestoinnit ja keskittyminen ydinliiketoimintaan. Isossa-Britanniassa aamiaismurojen liikevaihtoa pienensi sokeriin liittyvä kielteinen julkisuus ja matala pro-mootiotaso.

Brändit-yksikön osuus konsernin liikevaihdosta oli noin 54 prosenttia ja Raisioagron noin 46 prosenttia. Suomen ulkopuolisen liikevaihdon osuus koko konsernin liikevaihdosta oli 49,1 (49,3) prosenttia eli 273,9 (288,0) miljoonaa euroa.

Tulos

Raisio-konsernin liiketulos vuonna 2013 oli 33,6 (31,7) ja ilman kertaeriä 39,3 (34,6) miljoonaa euroa, mikä on 6,0 (5,4) ja ilman kertaeriä 7,1 (5,9) prosenttia liikevaihdosta. Vuoden 2013 liiketulokseen sisältyi 5,7 miljoonan euron kertaerä pääosin Länsi-Euroopan välipala- ja makeistoimintojen tehostamisen ja keskittämisen sekä divestointien kuluja. Konsernin vertailukauden liiketulokseen sisältyy 2,9 miljoonan euron kertaerä yt-neuvottelujen ja yritysoston kuluja.

Brändit-yksikön liiketulos oli 35,7 (34,9) ja ilman kertaeriä 41,4 (37,4) miljoonaa euroa, Raisioagron 3,1 (-0,7 ja ilman kertaeriä -0,3) miljoonaa euroa. Muiden toimintojen liiketulos oli -5,1 (-2,5) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan poistot ja arvonalennukset, jotka on tuloslaskelmassa jaettu toiminnoille, olivat 15,5 ja ilman kertaeriä 14,9 (16,6) miljoonaa euroa.

Konsernin nettorahoituserät olivat -1,8 (-16,0 ja ilman kertaeriä -2,5) miljoonaa euroa. Vertailuvuoden rahoituserät sisältävät -13,5 miljoonan euron kertaerät, joista -11,2 miljoonaa euroa aiheutui Raisio UK Ltd:n vähemmistöomistuksen vahvistetun kauppahinnan ja taseeseen aiemmin kirjattun kauppahinta-arvion erotuksesta. Lisäksi vertailuvuonna kirjattiin 2,3 miljoonaa euroa korollisen lainasaamisen arvonalennuksena.

Tulos ennen veroja oli 31,8 (15,6) ja ilman kertaeriä 37,6 (32,0) miljoonaa euroa.

Konsernin tulos verojen jälkeen oli 25,9 (11,7) ja ilman kertaeriä 30,2 (27,0) miljoonaa euroa. Konsernin jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos oli 0,17 (0,08) ja ilman kertaeriä 0,20 (0,18) euroa.

Keskeiset tunnusluvut, tulos, jatkuvat toiminnot

		Q4/2013	Q3/2013	Q2/2013	Q1/2013	2013	2012
Liikevaihto	M€	131,2	149,5	148,6	128,3	557,6	584,1
Liikevaihdon muutos	%	-4,6	-7,1	-1,3	-4,9	-4,5	5,7
Liiketulos (EBIT)	M€	8,4	12,0	11,0	8,0	39,3	34,6
Liiketulos	%	6,4	8,0	7,4	6,2	7,1	5,9
Poistot ja arvonalennukset	M€	3,7	3,7	3,7	3,9	14,9	16,6
Käyttökate (EBITDA)	M€	12,1	15,6	14,7	11,9	54,3	51,2
Nettorahoituskulut	M€	-0,4	-0,2	-0,8	-0,4	-1,8	-2,5
Tulos/osake (EPS)	€	0,05	0,06	0,05	0,04	0,20	0,18

Luvut ilman kertaluonteisia eriiä

Tase, rahavirta ja rahoitus

Raisio-konsernin taseen loppusumma 31.12.2013 oli 491,2 (517,6) miljoonaa euroa. Oma pääoma oli 331,7 (327,3) miljoonaa euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 2,13 (2,10) euroa.

Konsernin korolliset rahoitusvelat 31.12.2013 olivat 55,4 (78,0) miljoonaa euroa. Korollinen nettorahoitusvelka oli -28,5 (16,2) miljoonaa euroa.

Konsernin omavaraisuusaste 31.12.2013 oli 68,2 (64,1) prosenttia, ja nettovelkaantumisaste oli -8,6 (4,9) prosenttia. Sijoitetun pääoman tuotto oli 8,6 (4,5) ilman kertaeriä 10,0 (8,3) prosenttia.

Liiketoiminnan rahavirta oli 71,8 (20,9) miljoonaa euroa. Käyttöpääoma 31.12.2013 oli 52,8 (84,9) miljoonaa euroa. Käyttöpääomaa vapautui 32 miljoonaa euroa pääasiassa varastoista ja myyntisaamisista.

Raisio Oyj jakoi vuonna 2013 osinkona 19,2 (17,6) miljoonaa euroa vuodelta 2012.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 16,5 (24,6 ja ilman yritysostoja 10,5). Brändit-yksikön bruttoinvestoinnit olivat 13,4 (21,2 ja ilman yritysostoja 7,2) miljoonaa euroa, Raisioagron 2,3 (2,0) miljoonaa euroa ja muiden toimintojen 1,0 (1,4) miljoonaa euroa.

Vuoden suurimmat investoinnit liittyivät Länsi-Euroopan välipala- ja makeistoimintojen tehostamiseen ja keskittämiseen. Välipalapatukoiden valmistusta keskitettiin Isossa-Britanniassa Newportin tehtaalle. Lopetettavalta tehtaalta siirretyt tuotantolinjat otettiin käyttöön tammikuussa 2014. Makeisten tuotantoa keskitetään Isossa-Britanniassa Leicesterein ja Tšekissä Rohatecin tehtaalle. Tuotannon arvioidaan käynnistyvän uusilla tehdaspaikkakunnilla vuoden 2014 toisella ja kolmannella neljänneksellä.

Yritysostot ja -myynnit

Raisio myi non-dairy -liiketoimintansa käyttöomaisuuden sekä Nordic Milkfreedom ja Soygurt-brändit norjalaiselle Kavllille 5.3.2013 allekirjoitetulla sopimuksella. Liiketoiminta siirtyi uudelle omistajalle 9.5.2013. Raisiolle non-dairy -liiketoiminnan vuosittainen liikevaihto oli noin 7 miljoonaa euroa. Brändit-yksikön vuoden toisen neljänneksen liiketu-

lokseen on kirjattu 0,6 miljoonan euron kertaerä non-dairy -liiketoiminnan myynnistä aiheutuneita omaisuuserien alas kirjauksia sekä kuluja.

Raisio myi ja luovutti 18.4.2013 allekirjoitetulla sopimuksella Yhdysvalloissa sijaitsevan esteröntilaitoksensa yhdysvaltalaiselle Avoca Inc:lle. Raisiolle Summervillen tehdas toimi varalaitoksena, jota ajettiin pienellä volyymillä. Vuonna 2012 tehtaan liikevaihto ilman kasvistanoliesterin valmistusta oli noin 3,2 miljoonaa euroa. Kaupan myötä Benecol-tuotteiden sisältämän ainesosan, kasvistanoliesterin, toimitusketjua on tehostettu.

Riita-asiat

Raisio on vuonna 2013 aloittanut Suomessa välimiesmenettelyn, joka liittyy sopimussuhteen purkamiseen ulkomaalaisen yhtiön kanssa. Kyseinen vastapuoli on nostanut Raisiota vastaan vastakanteen käsiteltäväksi samassa välimiesmenettelyssä. Raisio pitää vastapuolen vahingonkorvauskannetta täysin perusteettomana, eikä ole kirjannut mitään varauksia sen johdosta.

Tutkimus ja kehitys

Konsernin tutkimuksen ja kehityksen kulut olivat 6,3 (6,9) miljoonaa euroa, mikä on 1,1 (1,2) prosenttia liikevaihdosta. Brändit-yksikön tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut olivat 4,9 (5,7), Raisioagron 0,5 (1,0) ja muiden toimintojen 0,9 (0,2) miljoonaa euroa. Benemilkin kehitysmenoja on aktivoitu taseeseen 0,3 miljoonaa euroa.

Raisioagron tutkimustoiminnan pääpaino oli Benemilk®-rehuinnovaation tehon todentaminen kotimaisin ja kansainvälisin tieteellisin tutkimuksin eri eläinroduilla ja ruokintamalleilla. Lisäksi Suomen markkinoille kehitettiin ja lanseerattiin uusia Benemilk-tuotteita niin, että tuoteperheestä löytyy nyt tuote kaikkiin Suomen yleisimpiin ruokintamalleihin.

Benecol-liiketoiminnan tutkimus- ja kehitystoiminnoissa painottuivat erityisesti Aasian markkinoiden lupaprojektit, joissa saatiin myönteisiä päätöksiä, sekä uudet terveystuotehakemukset.

Elintarvikkeiden tuotekehityksen pääpaino on terveellisten ja ekologisten välipalojen kehittämisessä. Makeisiin on mahdollisuus lisätä aitoja hedelmämehuja ja muita luonnollisia raaka-aineita asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.

Keskeiset tunnusluvut, tase

		31.12.2013	30.9.2013	30.6.2013	31.3.2013	31.12.2012
Omavaraisuusaste	%	68,2	64,5	63,9	61,9	64,1
Nettovelkaantumisaste	%	-8,6	-2,6	8,0	8,4	4,9
Korollinen nettorahoitusvelka	M€	-28,5	-8,4	25,5	26,2	16,2
Oma pääoma/osake	€	2,13	2,10	2,04	2,00	2,10
Bruttoinvestoinnit *	M€	16,5	8,7	4,8	1,7	24,6
Osake						
Osakekannan markkina-arvo **	M€	683,1	664,8	542,1	470,3	479,3
Yritysarvo (EV)	M€	654,6	656,5	567,6	496,5	495,5
EV/EBITDA		12,1	12,4	10,9	9,5	9,7

* sisältää yritysostot ** Ilman konsernin omistamia omia osakkeita

SEGMENTTI-INFORMAATIO

Brändit-yksikkö

Brändit-yksikkö on jaettu Consumer brands ja Licensed brands -toimintoihin. Consumer brands -toimintoihin kuuluvat kaikki elintarviketoiminnot Länsi-, Pohjois- ja Itä-Euroopan markkina-alueilla. Licensed brands -toimintoihin kuuluvat Benecol ja yhteisyritys Benemilk Oy.

Liikevaihto

Brändit-yksikön liikevaihto oli 304,7 (329,5) miljoonaa euroa. Consumer brands -toimintojen liikevaihto oli 271,4 (286,1) miljoonaa euroa. Licensed brands -toimintojen liikevaihto oli 41,3 (45,0) miljoonaa euroa. Iso-Britannia on Brändit-yksikön suurin yksittäinen markkina-alue. Sen osuus koko yksikön liikevaihdosta on yli 40 prosenttia.

Länsi-Euroopan makeistoimintojen liikevaihto kasvoi vertailuvuodesta ennen kaikkea tšekkiläisen Candy Plusin oston myötä. Raision makeisliiketoiminnan liikevaihto on lähes 100 miljoonaa euroa. Kuluttajat ja kansainväliset asiakkaat arvostavat Raision osaamista ja kykyä kehittää uusia tuotteita.

Isossa-Britanniassa välipalapatukoiden myynti kehittyi hyvin. Raision omien aamiais- ja välipalabrändien myynti sen sijaan laski. Merkittävimmin tähän vaikuttivat aamiaismurojen hinnan korotus, matala promootiotaso ja sokeriin kohdistuva ulkoinen paine.

Pohjois-Euroopan liiketoiminnoissa vuoden 2012 lopulla päättynyt Bungen valmistamien margariinien jakeluyhteistyö, non-dairy -liiketoiminnan myynti toukokuussa 2013 ja tuotesalkun uudistuksen seurauksena tehdyt tuotelopetukset johtivat päivittäistavarakauppamyynnin laskuun vuodesta 2012. Samanaikaisesti Pohjois-Euroopan liiketoimintojen tärkeimpien kuluttajabrändien, Elovenan ja Benecolin, myynti kasvoi ja liiketoiminnan kannattavuus parani merkittävästi.

Puolan liikevaihtoa kasvatti Benecol-margariinien myynnin siirtyminen takaisin Raisiolle vuoden 2012 lopulla. Myös Venäjällä liikevaihto kasvoi.

Benecol-liiketoiminnan liikevaihtoa vähensi Raision suurimman lisenssipartnerin toteuttamista muutoksista johtunut markkinaosuuden ja myynnin pieneneminen Benecol-tuotteiden suurimmalla markkina-alueella sekä rahtivalmistuksen myyntivolyymien pieneneminen Yhdysvalloissa sijainneen esteröntilaitoksen myynnin myötä.

Brändit-yksikön keskeiset tunnusluvut

		Q4/2013	Q3/2013	Q2/2013	Q1/2013	2013	2012
Liikevaihto	M€	78,0	73,3	78,1	75,2	304,7	329,5
Consumer brands	M€	70,2	65,6	68,8	66,8	271,4	286,1
Licensed brands	M€	9,7	10,6	10,8	10,3	41,3	45,0
Liiketulos ilman kertaeriä	M€	10,0	10,8	11,1	9,4	41,4	37,4
Liiketulos ilman kertaeriä	%	12,9	14,8	14,2	12,5	13,6	11,3
Kertaerät	M€	-2,1	-3,0	-0,6	0,0	-5,7	-2,5
Liiketulos	M€	7,9	7,9	10,5	9,4	35,7	34,9
Investoinnit *	M€	7,1	3,5	1,9	0,8	13,4	21,2
Nettovarallisuus	M€	-	-	-	-	254,2	271,7

* Sisältää yritysostot

Tulos

Brändit-yksikön vuoden 2013 liiketulos oli 35,7 (34,9) ja ilman kertaeriä 41,4 (37,4) miljoonaa euroa, mikä on 11,7 (10,6) ja ilman kertaeriä 13,6 (11,3) prosenttia liikevaihdosta. Vuoden 2013 liiketulokseen sisältyi 5,7 miljoonan euron kertaerä pääosin Länsi-Euroopan välipala- ja makeistoimintojen tehostamisen ja keskittämisen kuluja sekä divestointien kuluja.

Länsi-Euroopan makeistoimintojen liiketulos parani Candy Plusin oston ja hyvän myynnin kehityksen ansiosta. Toisaalta aamiaistuotteiden myyntivolyymien pieneneminen Isossa-Britanniassa pienensi liiketulosta.

Pohjois-Euroopan toiminnoissa erityisesti Elovena- ja Benecol-brändien myynnin hyvä kasvu paransi liiketulosta. Liiketuloksen parantumiseen vaikuttivat merkittävästi myös liiketoiminnan uudelleenorganisointi ja heikosti kannattavien tuotteiden karsiminen tuotesalkusta.

Itä-Euroopan liiketoimintojen liiketulos parani selvästi Benecol-margariinien myynnin kasvaessa Puolassa.

Benecolin liiketulos pieneni kasvistanoliesterin ja rahtivalmistuksen myyntivolyymien laskusta johtuen. Kiinteitä kuluja karsittiin. Myynti kehittyi positiivisesti erityisesti Aasiassa, joka on Benecol-tuotteiden tärkein kasvualue. Benecol-liiketoiminnan liiketulos on edelleen hyvällä, liiketoiminnalle ominaisella tasolla.

Consumer brands

Länsi-Eurooppa

Makeiset

Raision Tšekistä marraskuussa 2012 ostama Candy Plus on integroitu osaksi Länsi-Euroopan makeisliiketoimintaa. Vuonna 2013 makeisten kuluttajakysyntä Raision päämarkkina-alueilla oli tasaista. Erittäin hyvin kehittyi pehmeiden hedelmämakeisten myynti. Suurten uutuustuotelanseerausten sijaan Raisio keskittyi pakkausvaihtoehtojen laajentamiseen, hinnoitteluun ja promootiomekanismien kehittämiseen. Isossa-Britanniassa kuluttajakysyntä jatkui hintavetoisena, mikä näkyi brändituotteiden kiristyneenä kilpailuna ja vähittäiskauppojen private label -valikoiman laajentumisena.

Raision makeismyynnistä yli neljännes on omia brändituotteita, lopun muodostuessa asiakkaiden omista brändituotteista ja muille makeistoimijoille valmistettavista

tuotteista. Raision tunnetuimmat omat makeisbrändit ovat Fox's Glacier, Juicee Gumme ja Poppets.

Candy Plusin oston yhteydessä otettiin Rohatecin tehtaalla käyttöön uusi pehmeiden hedelmämakeisten tuotantolinja. Uudella linjalla valmistettavien makeisten kysyntä on täyttänyt odotukset. Raisio uskoo pehmeiden hedelmämakeisten kysynnän kasvun jatkuvan.

Raisio päätti lokakuun lopussa laajan selvitystyön ja neuvottelujen jälkeen siirtää suurimman osan Skegnessin tehtaalle makeisvalmistuksesta toiselle Isossa-Britanniassa sijaitsevalle tehtaalleen Leicesteriin ja osan Tšekissä sijaitsevalle Rohatecin tehtaalle. Skegnessin tehtaalla makeisten valmistus päättyi maaliskuun 2014 loppuun mennessä. Tehtaan työntekijöille on tarjottu töitä Raision muilta Ison-Britannian tehtailta. Tuotannon keskittämisen vuositteisten säästöjen arvioidaan olevan noin kaksi miljoonaa euroa. Tuotannon on määrä käynnistyä uusilla tehdaspaikkakunnilla toisella vuosipuoliskolla.

Aamiais- ja välipalatuotteet

Ison-Britannian heikosta kuluttajakysynnästä ja kiristyneestä hintakilpailusta johtuen myös Raision aamiaistuotteiden myynti pieneni selvästi vertailuvuodesta. Aamiaistuotteiden kokonaismarkkinoilla promootiotaso säilyi korkeana. Raisio toteutti vähittäiskaupassa Honey Monster -tuotteiden hinnankorotukset ja koko vuoden promootiotasomme oli aikaisempaa matalampi. Yhtiö on käynnistänyt toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi.

Raisio päätti elokuussa 2013 osana toimintojen tehostamista siirtää Tywynin tehtaan välipalapatukoiden valmistuksen Etelä-Walesissa sijaitsevalle Newportin tehtaalle. Vuositason säästöjen arvioidaan olevan 1,4 miljoonaa euroa. Tuotannon siirto on toteutettu ja täyteen vauhtiin tuotannon Newportissa arvioidaan pääsevän ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

Välipalapatukoiden myynti kehittyi hyvin vuonna 2013. Eriyisen hyvin kasvoi partnereiden brändeillä valmistettujen tuotteiden myynti. Newportin tehtaalla toteutettava mittava investointi lisää valmistuskapasiteettia ja parantaa kasvumahdollisuuksia merkittävästi.

Raision aamiais- ja välipalatuotteiden valikoimasta yli puolet on omia brändituotteita. Näistä suurin on Honey Monster. Muita tunnettuja brändejä ovat Harvest Chewee ja Dormen. Tunnetuin lisensoituista brändeistä on Weightwatchers. Raisio on merkittävä vähittäiskaupan omien brändituotteiden ja partnereiden brändeillä myytävien välipalojen valmistaja.

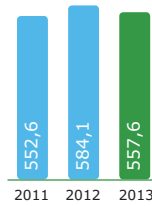
Pohjois-Eurooppa

Pohjois-Euroopan toiminnoissa toteutettiin vuoden 2012 lopussa käynnistetty tervehdyttämishjelma, jonka tavoitteina olivat liiketoiminnan kilpailukyvyyn ja kustannustehokkuuden parantaminen sekä tuotesalkun uudistaminen. Tervehdyttämishjelman tuloksena liiketoiminnan toimintaderellytykset ja kannattavuus paranivat merkittävästi.

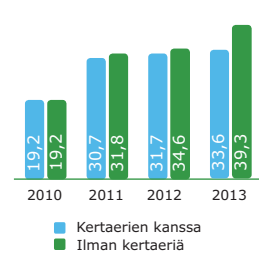
Kuluttajien suosimien Elovena-aamiais- ja välipalatuotteiden sekä kolesterolia alentavien Benecol-tuotteiden myynnin kasvu jatkui vahvana Suomessa. Eriyisen hyvin kasvoi Elovena Hetki -puurojen sekä Elovena-välipalakeksien ja -juomien myynti. Elovena palkittiin Mainostajien liiton vuoden brändinrakentaja -palkinnolla syyskuussa 2013.

Raisio-konsernin tunnuslukuja

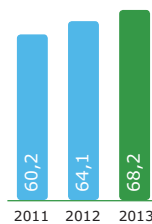
Liikevaihto (milj. €)

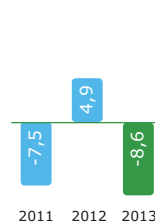
Liiketulos (milj. €)

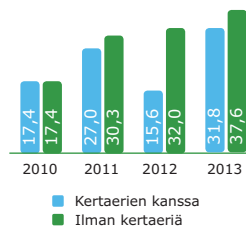
Omavaraisuusaste (%)

Nettovelkaantumisaste (%)

Tulos ennen veroja (milj. €)

Osinko/osake (€)

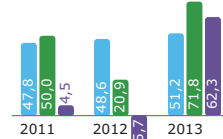
* hallituksen osinkoesitys

Liikevaihto yksiköittäin (%)

■ Brändit 54 %
■ Raisioagro 46 %

Rahavirta (milj. €)

■ Rahavirta ennen käyttö-pääoman muutosta
■ Liiketoiminnan rahavirta
■ Rahavirta investointien jälkeen

Tuotesalkun uudistamisen myötä valikoimasta poistettiin useita kymmeniä pieniä ja heikkokatteisia tuotteita. Raisio myi keväällä non-dairy liiketoiminnan norjalaiselle Kavlille. Ruotsissa ja Baltiassa siirryttiin tehokkaaseen jakelijayhteistyömalliin.

Horeca-, teollisuus- ja leipomomyynnissä hintakilpailu jatkui erittäin tiukkana ja myynti laski edelliseen vuoteen verrattuna Raision vetäytyttyä matalan kannattavuuden sopimuksista. Vuoden viimeisellä neljänneksellä toteutetun kustannussäästöohjelman tuoma parantunut hintakilpailukyky näkyi tilausmäärien kasvuna.

Itä-Eurooppa

Puolassa, Venäjällä ja Ukrainassa vuosi 2013 oli odotetun hyvä. Nordic-brändillä myytävien hiutaleiden myynti kasvoi tasaisesti Venäjällä ja Ukrainassa.

Puolassa Sulman pastavalikoimaa uudistettiin ja tuotteiden myynti laajennettiin kattamaan koko maan, mikä näkyi myynnin noin 20 prosentin kasvuna. Benecol-margariini-myyntin palautuminen Raisiolle toteutettiin Puolassa onnistuneesti. Raisio on markkinajohtaja kolesterolia alentavissa terveysvaikutteisissa margariineissa, vaikka kilpailu Puolassa on kiristynyt uuden toimijan tultua markkinoille. Raisiolla on Itä-Euroopan markkinoilla hyvät kasvunäkymät.

Licensed brands

Benecol

Raisio myi keväällä 2013 USA:ssa sijaitsevan esteröntilaitoksensa ja virtaviivaisti kasvistanoliesterin toimitusketjua. Benecol-tuotteet lanseerattiin Hong Kongin markkinoille syyskuussa. Hong Kongissa on käytössä uudenlainen toimintamalli, jossa Raisio itse ja paikallinen jakelija vastaavat yhdessä toiminnasta ja sen kehittämisestä. Raision pitkäaikainen partneri Kalbe International lanseerasi Benecol-tuotteet Filippiineillä lokakuussa. Benecol-tuotteiden myynti kasvoi hyvin Indonesiassa, joka on Kalbe Internationalin ensimmäinen Benecol-tuotteiden markkina-alue.

Eurooppa on edelleen Benecol-tuotteiden suurin markkina-alue, mutta nopeinta myynnin kasvu oli Etelä-Amerikan ja Aasian uusilla markkinoilla. Markkinatilanne jatkui haastavana muutamilla Euroopan markkinoilla mm. private label -tuotteiden osuuden kasvaessa ja hintakilpailun kiristyessä. Raision suurin Benecol-partneri on toteuttamiensa muutosten jälkeen menettänyt markkinaosuutta Benecol-tuotteiden suurimmalla markkinalla.

Benecol-tuotteiden myynnin kehityksessä eri markkinoi-

den välillä oli edelleen suuria eroja. Benecol-partnereiden aktiivisuus markkinoinnissa ja mainonnassa näkyi pääsääntöisesti myynnin hyvänä kehityksenä. Benecol-brändi on valittu kahtena peräkkäisenä vuonna Suomen luotetuimmaksi terveysvaikutteiseksi elintarvikebrändiksi Valitut Palat -lehden kyselyssä.

Benemilk Oy

Huhtikuussa 2013 Raisio ja Intellectual Ventures (IV) päättivät yhteisyritys Benemilk Oy:n perustamisesta Suomeen. Yhteisyrityksen tavoitteita ovat Benemilkin patenttisuojan vahvistaminen ja keksinnön kansainvälinen kaupallistaminen.

Benemilk Oy:n nimissä jätettiin heinäkuun 2013 lopussa 10 Benemilk-innovaatioon liittyvää uutta, kansainvälistä patenttihakemusta. Osa hakemuksista oli uusia innovaatioita, jotka kuitenkin liittyivät Benemilk-innovaatioon. Benemilk-patenttihakemusten käsittely etenee suunnitellusti. Alkuperäiset helmikuussa 2012 jätetyt patenttihakemukset tulivat julkiseksi 1.8.2013. Ne liittyvät Benemilk-täysrehuihin ja -tiivisteisiin sekä maidon koostumuksen paranemiseen.

Benemilk Oy jätti joulukuun 2013 lopussa suomalaista kalanrehukeksintöä koskevan patenttihakemuksen USA:ssa ja aloittaa keksinnön kaupallistamisen. Patenttihakemus koskee suomalaisen Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kehittämää kalanrehua, jossa rehun sisältämää kalaöljyä voidaan aikaisempaa enemmän korvata ekologisemmalla ja edullisemmalla rypsiöljyllä säilyttäen lohien laatu ja terveyshyödyt sekä kuluttajien tarpeiden mukaiset tuotteet.

Raisioagro on ollut Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen keskeinen yhteistyökumppani uuden kalanrehun kehittämisessä ja yhtiö on ottanut menetelmän jo käyttöönsä. Lohien ruokintaa voidaan muuttaa kasvipohjaisemmaksi ilman, että kalan hyvät ravintoarvot heikkenevät. Keksinnön myötä lohienkasvatuksen kannattavuus ja ekologinen kestävyys paranevat, kun luonnonkaloista peräisin olevan kalaöljyn käyttöä kyetään vähentämään selvästi.

Raision ja Intellectual Venturesin (IV) yhteisyrityksen Benemilk Oy:n toimintaa tullaan suuntaamaan niin, että yhtiö kaupallistaa Benemilk-innovaation lisäksi muitakin elintarvike- ja agroalojen innovaatioita ja niihin liittyvää IPR:ää. Tavoitteena on innovoida yhdessä tiedemaailman kanssa ratkaisuja globaaleihin elintarvike- ja agro-sektorien haasteisiin.

Raisioagro-yksikkö

Raisioagro-yksikköön kuuluvat rehut, viljakauppa, kasviöljyt, tuotantopanokset ja -tarvikkeet sekä bioenergia.

Raisioagro-yksikön keskeiset tunnusluvut

		Q4/2013	Q3/2013	Q2/2013	Q1/2013	2013	2012
Liikevaihto	M€	53,4	76,4	70,9	53,5	254,2	255,7
Liiketulos ilman kertaeriä	M€	-0,3	2,6	1,3	-0,6	3,1	-0,3
Liiketulos ilman kertaeriä	%	-0,5	3,4	1,9	-1,1	1,2	-0,1
Kertaerät	M€	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,4
Liiketulos	M€	-0,3	2,6	1,3	-0,6	3,1	-0,7
Investoinnit	M€	0,7	0,3	0,7	0,7	2,3	2,0
Nettovarallisuus	M€	-	-	-	-	52,4	74,3

Liikevaihto

Raisioagron liikevaihto oli 254,2 (255,7) miljoonaa euroa. Kalanrehujen liikevaihto kasvoi noin 20 prosentilla. Naudanrehujen sekä sian- ja siipikarjanrehujen liikevaihto laski hieman. Tuotantopanosten ja tarvikkeiden liikevaihto kasvoi noin 40 prosentilla. Kasviöljyteollisuuden liikevaihto puolittui vertailukaudesta toteutettujen sopeuttamistoimenpiteiden myötä. Hintakilpailu rehuissa kiristyi rehuuotannon ylikapasiteetin seurauksena.

Raisioagron liikevaihdosta rehut, tuotantopanokset ja -tarvikkeet muodostavat 87 prosenttia. Raisioagron liikevaihdosta lähes 90 prosenttia tulee Suomesta. Venäjä on kalan- ja maatilarehujen suurin vientimarkkina.

Tulos

Raisioagron liiketulos oli 3,1 (-0,7 ja ilman kertaeriä -0,3) miljoonaa euroa. Rehujen ja muiden tuotantopanosten liiketulos oli selvästi vertailuvuotta parempi. Tulosparannukseen vaikuttivat myös kustannustehokkuuden parantamiseksi tehdyt toimenpiteet, tuotevalikoiman laajentaminen ja kasviöljyteollisuuden sopeuttamistoimet. Sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta kasviöljyteollisuuden koko vuoden liiketulos jäi selvästi tappiolliseksi. Raisioagro kirjasi vertailuvuonna kertaeränä 0,4 miljoonaa euroa yt-neuvottelujen kuluja.

Kirstyvä kilpailu lisää tarvetta tarkastella Raisioagron eri toimintojen kannattavuutta yhtiön kannattavan liiketoiminnan ja kasvun varmistamiseksi.

Liiketoiminta

Maatilarehut

Vuonna 2013 Raisioagron asema Suomen maataloustuotteiden markkinoilla vakiintui ja vahvistui samalla kun yhtiön tunnettuus parani. Raisioagron rehumyyntin kokonaisvolyymi oli edellisvuoden tasoa myynnin painoutuessa selkeämmin korkeamman jalostusasteen tuotteisiin, kuten Benemilkiin.

Suomessa kotieläintilojen määrä väheni edelleen rakennemuutoksen myötä. Kotieläintuotantoa jatkavien tilojen tuotannon lisäys kompensoi lopettavien tilojen tuotantoa. Maidon, siipikarjalihan, sianlihan ja kananmunien kokonaistuotanto kasvoi.

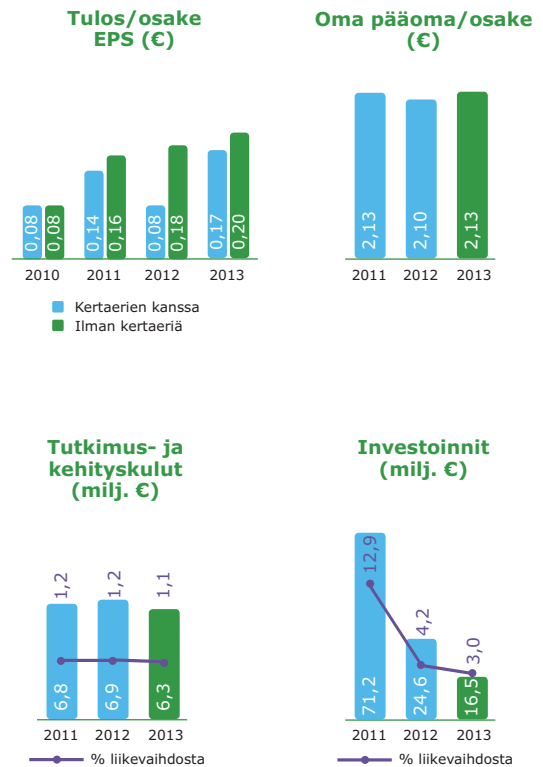
Maidon kuluttajakysyntä jatkui hyvänä, mikä näkyi myös tuottajahintojen nousuna. Lehmien maitotuotoksen kasvatamiseen on hyvät mahdollisuudet ruokinnan suunnittelulla ja oikein valituilla rehuilla.

Siipikarjanlihan markkinatilanne jatkui myönteisenä. Tuotannon kasvu kohdistui erityisesti broilerinlihaan, jonka kulutus kasvoi katsauskaudella noin neljä prosenttia. Sianlihan tuotannon kannattavuus Suomessa oli edelleen heikkoa, vaikka lihan tuottajahinta nousi vuoden 2013 alussa. Sianlihan kokonaistuotanto nousi hieman edellisvuodesta. Raisioagron toiminta sika- ja siipikarjatiltoilla perustuu ruokintaosaamiseen, jonka merkitys korostuu alan rakennemuutoksen myötä.

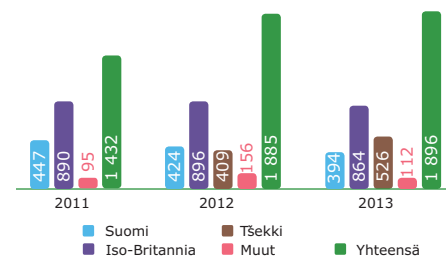
Benemilk

Maitotuotteiden globaali kysynnän kasvu sekä maitotuotteiden hintojen nousu tukevat kaikkia toimenpiteitä ja keksintöjä, joilla maidontuotannon hyötysuhdetta kyetään

Raisio-konsernin tunnuslukuja

Henkilöstö 31.12. (henkilöä)

Henkilöstö liiketoiminta-alueittain (%)

Brändit 88 %
Raisioagro 9 %
Konsernipalvelut 3 %
Yhteensä 1 896 henkilöä

tehostamaan sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Raisioagro jatkaa määrätietoista työtä Benemilk-tuotteiden menekki edistämiseksi kotimaassa. Benemilk Oy puolestaan vastaa innovaation kansainvälisestä kaupallistamisesta.

Benemilk-rehut lanseerattiin Suomen markkinoille alkuvuonna 2013. Lanseerausvaiheessa tuoteperhe sisälsi neljä tuotetta. Lanseerauksen toinen vaihe toteutettiin viime syksynä tuotevalikoiman laajentamisella ja seminaarikier- tueella. Nykyisin Benemilk-tuotteiden valikoimasta löytyy oikeat rehut kaikkiin Suomen yleisimpiin ruokintamalleihin.

Benemilkin saavutettua noin 10 prosentin markkina- osuuden Suomen lypsykarjanrehuissa, nähtiin keväällä 2013 maidon keskituotoksen välitön 1,4 prosentin nousu. Ilmiö toi tiloille noin 14 miljoonaa euroa lisää tuottoa. Hyvällä säilöre- husadolla on tärkeä merkitys, mutta 10 vuoteen ei ole nähty vastaavaa maidontuotannon kasvua, vaikka aikaisempiinkin vuosiin mahtuu hyviä säilörehuvuosia.

Kalanrehut

Raisioagron kalanrehujen myynti Suomessa kasvoi inno- vatiivisen kalanrehukeksinnön ja ympäristönäkökulmat huomioivan tuotevalikoiman ansiosta. Myös sääolosuhteet päämarkkina-alueilla Suomessa ja Luoteis-Venäjällä suosivat kalankasvatusta vuonna 2013.

Tärkeimmällä vientimarkkinalla Luoteis-Venäjällä Raisio- agro on merkittävä toimija. Meillä on sopivat tuotteet kas- vaville Luoteis-Venäjän markkinoille, sillä kalankasvatuksen ympäristövaikutuksiin kiinnitetään nykyisin enemmän huomiota. Raisioagron valmistamista kalanrehuista noin puolet menee vientiin.

Raisioagron uudessa Hercules LP OPTI -konseptissa yhdis- tyvät uusi keksintö ja ympäristöasiat. Hercules LP lanseerat- tiin jo vuonna 2009 ja siinä hyödynnettiin ensimmäisenä maailmassa isojen kirjolohien rehuissa fytaasientsyymiä, jonka ansiosta vesistöjen fosforikuormitus pienenee 26 %. Uusi Opti -rehu on kehitetty kirjolohien kasvatuksen loppu- vaiheeseen varmistamaan kalojen luontaisten, ihmisille ter- veellisten EPA- ja DHA-rasvahappojen optimaalinen määrä.

Tuotantopanakset ja verkkokauppa

Raisioagron myymien tuotantopanonsten valikoima on laajen- tunut vuodelta. Raisioagron markkina-asema vahvistui tuotantopanoskaupan kaikissa tuoteryhmissä Suomen koko- naismarkkinoiden ollessa edellisvuoden tasolla.

Raision pääyhteistyökumppani lannoitteissa on Yara ja polttoöljyissä Neste Oil. Vertailuvuodesta kolminkertaistu- neen polttoöljymyynnin rinnalle tulevat myyntiin myös Neste Oilin voiteluaineet.

Raisioagron verkkokauppa on kasvattanut tuntuvasti myös tuotantopanonsten myyntiä. Verkkokaupan tavoitteena on tarjota asiakkaillemme yhdestä paikasta kattava valikoima tilojen tarvitsemia rehuja sekä muita tuotantopanoksia ja -tarvikkeita kilpailukykyisin hinnoin.

Kasviöljyt

Vuoden 2013 alkupuolella toteutettu kasviöljyteollisuus- den sopeuttaminen markkinatilanteeseen sekä tuotannon tehokkuuteen ja joustavuuteen tehdyt investoinnit eivät muuttuneessa tilanteessa olleet riittäviä kannattavaan lii- ketointaan. Suomessa ei viljellä riittävästi öljykasveja niitä

puristavan kotimaisen teollisuuden tarpeisiin eikä tuontisie- menen puristaminen ole taloudellisesti kannattavaa.

Raision syyskuun alussa 2013 käynnistämät yt-neuvotte- lut kasviöljyteollisuuden toimintamahdollisuuksien uudel- leenarvioimiseksi johtivat toiminnan keskeyttämiseen. Raisio jätti oven auki öljykasvien puristuksen jatkamiselle, mutta lomautti tammikuussa 2014 tehtaan koko henkilöstön tois- taiseksi. Lomautus koskee 15 henkilöä.

Erityisesti EU:n päätös neonikotinoidien käytön kiellosta heikentää entisestään kotimaisen siemenen saatavuutta, mikäli päätös jää pysyväksi. Halukkuutta öljykasvien viljelyyn tulevalla satokaudella ei toistaiseksi tiedetä. Mahdolliset öljykasvien viljelyä Suomessa tukevat maataloustukiratkaisut ovat liiketoiminnan tulevaisuuden kannalta merkitseviä.

Viljat

Viljojen ja valkuaisraaka-aineiden hinnat pysyivät vuoden 2013 ensimmäisellä puoliskolla melko korkealla tasolla. Uuden kauden hyvä sato niin kotimaassa kuin kansainväli- sestikin käänsi raaka-aineiden hinnat laskuun. Viljaraaka- aineiden hintavolatiliteetin arvioidaan jatkuvan.

Raision Suomessa käyttämästä viljasta 99% on kotimaista. Suurimman osan käyttämästään viljasta Raisio ostaa sopi- musviljelijöiltään. Sopimusviljelyn tavoitteena on hankkia kustannustehokkaasti ja kilpailukykyiseen hintaan hyvälaa- tuista viljaa Raision elintarvikkeiden ja rehujen raaka-aineiksi.

Yritysvastuu

Merkittävänä viljan ja muiden kasvipohjaisten raaka-aineiden käyttäjänä Raisiolla on halu ja mahdollisuus rakentaa kestävää ruokaketjua. Raision tuotteiden vastuullisuus- vaikutukset ulottuvat suoraan hallitsemamme toiminnan ulkopuolelle, kuten alkutuotantoon, muuhun teollisuuteen ja kulutukseen. Raisio toimii yhdessä sidosryhmiensä, kuten asiakkaiden, henkilöstön, raaka-ainetoimittajien, tiedemaail- man ja järjestöjen kanssa kestävän kehityksen edistämiseksi koko ruokaketjussa.

Yksi vuoden 2013 suurimmista maailmanlaajuisista vas- tuullisuuden trendeistä, kiinnostus alkuperään, näkyi myös Raisiossa sidosryhmien kasvaneena kiinnostuksena. Raision vastuullisuustyössä kiinnitettiin huomiota alkutuotannon ympäristövaikutuksiin monessa hankkeessa.

Alkuvuodesta 2013 lanseerattiin Suomen markkinoille Benemilk-rehut. Lehmä pystyy hyödyntämään Benemilk- rehujen sisältämän energian tehokkaammin, mikä vähentää maidontuotannon ympäristövaikutuksia.

Keväällä 2013 Raisioagro otti siipikarjan- ja sianrehujensa vaihtoehtoiseksi raaka-aineeksi geenimuunnellun soijan. Valikoimissa ovat edelleen myös gmo-vapaat rehut sekä luo- murehut. Kaikki Raisioagron valmistamat naudan- ja kalanre- hut ovat täysin gmo-vapaita.

Raisioagron Huippufarmari haussa -kilpailu oli Suomen ensimmäinen ympäristövaikutukset huomioiva satokilpailu. Kilpailun parhaiden tilojen satotasot olivat jopa kaksi kertaa suuremmat kuin valtakunnalliset keskisadot.

Raisio kehittää kuluttajien ja asiakkaiden tarpeisiin eko- logisia, terveellisiä ja luonnonvaroja säästäen valmistettuja tuotteita sekä ratkaisuja. Yhtiön tiedossa ei ole merkittäviä taloudellisia ympäristöriskejä.

Hallinto ja johto

Hallitus ja hallintoneuvosto

Yhtiökokous on vahvistanut hallituksen jäsenmääräksi viisi, mutta heinäkuusta 2013 lähtien hallitus on toiminut nelijäsenisenä. Hallituksen jäseniä ovat Matti Perkonoja (puheenjohtaja), Michael Ramm-Schmidt (varapuheenjohtaja), Erkki Haavisto ja Pirkko Rantanen-Kervinen. Anssi Aapola toimi hallituksen jäsenenä marraskuusta 2006 aina kuolemaansa 6.7.2013 asti. Kaikki hallituksen jäsenet ovat yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista riippumattomia.

Simo Palokangas toimi hallituksen puheenjohtajana marraskuusta 2006 lähtien 27.3.2013 asti. Hän ei yhtiöjärjestyksen perusteella ollut vaalikelpoinen hallituksen jäseneksi uudelle toimikaudelle. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin 27.3.2013 alkaen Matti Perkonoja.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Michael Hornborg 27.3.2013 asti, minkä jälkeen puheenjohtajan tehtävää hoiti varapuheenjohtaja Holger Falck 28.5.2013 asti, jolloin hallintoneuvosto valitsi puheenjohtajakseen Paavo Myllymäen.

Konsernin johtoryhmä

Vincent Poujardieu siirtyi 29.4.2013 alkaen Raision Consumer brands -liiketoiminnoista vastaavaksi johtajaksi. Consumer brands -liiketoimintoihin kuuluvat Raision elintarviketoiminnot Länsi-, Pohjois- ja Itä-Euroopassa. Poujardieu jatkaa myös konsernin johtoryhmän jäsenenä ja liiketoimintojen kehitysjohtajana. Viimeksi Poujardieu vastasi Raision Licensed brands -liiketoiminnoista.

Licensed brands -liiketoiminnasta vastaavaksi johtajaksi siirtyi 29.4.2013 alkaen Mikko Laavainen. Samassa yhteydessä hänestä tuli konsernin johtoryhmän jäsen. Licensed brands -liiketoimintaan kuuluu Benecolin lisäksi Benemilk Oy. Viimeksi Laavainen toimi Benecol-liiketoiminnan johtajana.

Diplomi-insinööri Jarmo Puputti aloitti 1.11.2013 Raisioagro Oy:n toimitusjohtajana ja Raisio-konsernin johtoryhmän jäsenenä.

Raisioagro Oy:n pitkäaikainen toimitusjohtaja Leif Liedes siirtyi 1.11.2013 alkaen Benemilk-projektin neuvonantajaksi ja jatkaa konsernin johtoryhmän jäsenenä.

Konsernin johtoryhmään kuuluvat myös toimitusjohtaja Matti Rihko, talusjohtaja Jyrki Paappa, henkilöstöjohtaja Merja Lumme ja lakiasiaintoiminnan johtaja Sari Koivulehto-Mäkitalo, joka toimii myös johtoryhmän sihteerinä.

Henkilöstö

Raisio-konsernin jatkuvien toimintojen palveluksessa työskenteli vuoden lopussa 1 896 (31.12.2012: 1 885) henkilöä. Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä oli 1 946 (1 587). Vuoden 2013 lopussa henkilöstöstä 79 (31.12.2012: 78) prosenttia työskenteli muualla kuin Suomessa.

Brändit-yksikössä työskenteli vuoden 2013 lopussa 1 667 (1 643) henkilöä, Raisioagrossa 176 (184) ja palvelufunktioiden osalta 53 (58) henkilöä. Eniten raisiolaisia työskentelee Isossa-Britanniassa.

Raision palkat ja palkkiot jatkuvista toiminnoista vuonna 2013 olivat yhteensä 64,7 miljoonaa euroa (65,7 miljoonaa euroa vuonna 2012 ja 62,0 milj. euroa vuonna 2011) henkilösivukuluineen.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Kansainvälinen talouskehitys jatkuu epävarmoissa tunnelmissa. USA:n velkaelvytyksen asteittainen vähentäminen on lisännyt epävarmuutta etenkin kehittyvissä talouksissa. Niiden valuuttojen arvo on heikentynyt suhteessa dollariin ja euroon. Tämä kehitys on koskenut markkina-alueistamme erityisesti Venäjää. Matala talouskasvu ja valtioiden velkaongelmien pitkittyminen ylläpitävät talouden epävarmuutta vuonna 2014. Epävarmasta yleisestä tilanteesta huolimatta uskomme päivittäistavaramarkkinoiden pysyvän suhteellisen vakaina verrattuna muihin toimialoihin.

Raaka-ainehintojen volatiliteetin arvioidaan pysyvän korkealla tasolla. Matala talouskasvu ja mahdollisesti hyvin onnistuvat sadot saattavat rauhoittaa hintakehitystä, mutta toisaalta ilmastosta aiheutuneet nopeita muutoksia eri maataloushyödykkeiden sato-odotuksissa ja hintatasaossa. Riskienhallinnan merkitys tärkeimpien raaka-aineiden arvon ja volyymin osalta tulee säilymään kannattavuuden näkökulmasta olennaisen tärkeänä jatkossakin.

Raisiolle kasvujakso on murrosvaihe, jonka aikana monia yhtiön toimintatapoja kehitetään ja liiketoimintojen johtaminen on merkittävästi normaalitilannetta haastavampaa. Kasvu- ja rationalisointihankkeet voivat edelleen tuoda yhtiön kokoon nähden merkittäviä kustannuksia.

Näkymät 2014

Raisio jatkaa vuonna 2014 liiketulojensa parantamista, minkä arvioidaan painottuvan vuoden jälkimmäiselle puoliskolle, jolloin nyt käynnissä olevat tehostamistoimet on toteutettu.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2013 oli 161 401 885,58 euroa. Hallitus esittää 27.3.2014 kokoontuvalle yhtiökokoukselle 0,13 euron osingon maksamista osakkeelta, ei kuitenkaan yhtiön hallussa oleville osakkeille.

Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 1.4.2014 ja osingon maksupäivä 8.4.2014.

Raisiossa 13. helmikuuta 2014

Raisio Oyj
Hallitus

Tämä tiedote sisältää tulevaisuuteen suuntautuneita lausumia, jotka perustuvat tällä hetkellä Raision ylimmän johdon tiedossa oleviin oletuksiin, suunnitelmiin ja päätöksiin. Vaikka johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuneet oletukset ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset oletukset osoittautuvat oikeiksi. Tämän vuoksi toteuma voi erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuneisiin lausumiin sisältyneistä oletuksista ja suunnitelmista johtuen mm. ennakoimattomista muutoksista markkinoilla, kilpailuolosuhteissa, globaalissa taloudessa sekä laeissa ja sääädöksissä.

Konsernin tuloslaskelma

(Milj. euroa)	Liitetieto	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
LIKEVAIHTO	1	557,6	584,1
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut		-456,8	-488,8
Bruttokate		100,8	95,2
Myynnin ja markkinoinnin kulut		-35,3	-35,4
Hallinnon kulut		-27,0	-23,0
Tutkimus- ja kehityskulut		-6,3	-6,9
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	3	1,5	1,7
LIKETULOS	4, 5, 19	33,6	31,7
Rahoitustuotot	6	1,0	1,9
Rahoituskulut	6	-2,8	-17,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		0,0	-0,1
TULOS ENNEN VEROJA		31,8	15,6
Tuloverot	7	-6,0	-4,0
TILIKAUDEN TULOS		25,9	11,7
TILIKAUDEN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:			
Emoyrityksen omistajille		26,2	12,0
Määräysvallattomille omistajille		-0,3	-0,3
		25,9	11,7
EMOYRITYKSEN OSAKKEENOMISTAJILLE KUULUVASTA TULOKSESTA LASKETTU OSAKEKOHTAINEN TULOS	8		
Osakekohtainen tulos (euroa)			
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,17	0,08
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos		0,17	0,08

Konsernin laaja tuloslaskelma

(Milj. euroa)	Liitetieto	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
TILIKAUDEN TULOS		25,9	11,7
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT VEROJEN JÄLKEEN			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi			
Nettosijoituksen suojaus		0,0	-0,5
Myytavissä olevat rahoitusvarat		0,1	0,0
Rahavirran suojaus		0,4	0,1
Ulkomaisten yritysten muuntamisesta syntyneet muuntoerot		-3,6	1,4
TILIKAUDEN LAAJA TULOS		22,8	12,7
LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:			
Emoyrityksen omistajille		23,1	13,0
Määräysvallattomille omistajille		-0,3	-0,3
		22,8	12,7

Yllä olevan laskelman luvut on esitetty verovaikutus huomioiden. Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät tuloverot on esitetty liitetiedossa 7.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernin tase

(Milj. euroa)	Liitetieto	31.12.2013	31.12.2012
VARAT			
PITKÄAIKAISET VARAT			
Aineettomat hyödykkeet	9	41,3	39,7
Liikearvo	9, 10	108,5	111,2
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	9	114,5	123,4
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	11	0,8	0,7
Myytavissä olevat rahoitusvarat	12	2,6	2,3
Pitkäaikaiset saamiset	13	0,1	0,2
Laskennalliset verosaamiset	20	2,2	2,4
		269,9	279,9
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	14	70,9	92,7
Myyntisaamiset ja muut saamiset	15	66,5	82,0
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	16	73,6	56,3
Rahavarat	17	10,3	6,8
		221,3	237,7
VARAT YHTEENSÄ		491,2	517,6
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
OMA PÄÄOMA			
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		27,8	27,8
Ylikurssirahasto		2,9	2,9
Vararahasto		88,6	88,6
Omat osakkeet		-20,4	-20,5
Muuntoerot		-3,4	0,2
Muut rahastot		0,7	0,2
Kertyneet voittovarot		234,5	227,0
		330,6	326,3
Määräysvallattomien omistajien osuus		1,1	1,0
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		331,7	327,3
VELAT			
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	20	12,6	14,1
Eläkevelvoitteet	21	0,0	0,2
Varaukset	22	0,2	0,2
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	23	34,2	55,5
Johdannaissopimukset	24	0,9	1,7
Muut pitkäaikaiset velat		0,1	0,1
		48,0	71,8
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	25	86,3	92,6
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		1,8	3,0
Varaukset	22	1,2	0,0
Johdannaissopimukset	24	0,9	0,3
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	23	21,1	22,6
		111,4	118,5
VELAT YHTEENSÄ		159,5	190,3
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		491,2	517,6

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Oman pääoman muutokset 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella

(Milj. euroa)	Osake- pää- oma	Yli- kurssi- rahasto	Vara- rahasto	Omat osakkeet	Muun- toerot	Muut rahastot	Kertyneet voitto- varat	Emo- yrityksen omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
OMA PÄÄOMA 31.12.2011	27,8	2,9	88,6	-19,5	-0,7	0,2	232,5	331,7	1,1	332,9
Tilikauden laaja tulos										
Tilikauden tulos							12,0	12,0	-0,3	11,7
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna)										
Nettosijoituksen suojaus					-0,5			-0,5		-0,5
Myytavissä olevat rahoitusvarat						0,0		0,0		0,0
Rahavirran suojaus						0,1		0,1		0,1
Muuntoerot					1,4			1,4		1,4
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,1	12,0	13,0	-0,3	12,7
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingot							-17,6	-17,6	0,5	-17,1
Nostamattomat osingot							0,1	0,1		0,1
Omien osakkeiden hankinta				-1,0				-1,0		-1,0
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu osuus							0,0	0,0	-0,3	-0,3
Osakeperusteiset maksut				0,0			0,0	0,1		0,1
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	-17,4	-18,4	0,2	-18,2
OMA PÄÄOMA 31.12.2012	27,8	2,9	88,6	-20,5	0,2	0,2	227,0	326,3	1,0	327,3
Tilikauden laaja tulos										
Tilikauden tulos							26,2	26,2	-0,3	25,9
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna)										
Myytavissä olevat rahoitusvarat						0,1		0,1		0,1
Rahavirran suojaus						0,4		0,4		0,4
Muuntoerot					-3,6			-3,6		-3,6
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,6	0,5	26,2	23,1	-0,3	22,8
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingot							-19,1	-19,1	0,4	-18,6
Nostamattomat osingot							0,1	0,1		0,1
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu osuus								0,0	0,0	0,0
Osakeperusteiset maksut				0,0			0,2	0,2		0,2
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-18,8	-18,8	0,4	-18,3
OMA PÄÄOMA 31.12.2013	27,8	2,9	88,6	-20,4	-3,4	0,7	234,5	330,6	1,1	331,7

Konsernin rahavirtalaskelma

(Milj. euroa)	2013	2012
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tulos ennen veroja	31,8	15,6
Oikaisut:		
Poistot ja arvonalennukset	15,5	16,6
Rahoitustuotot ja -kulut	1,8	16,0
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,0	0,1
Muut tuotot ja kulut, joihin ei sisälly maksua	2,2	0,4
Muut oikaisut ¹⁾	-0,1	0,0
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	51,2	48,6
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	13,3	-4,6
Vaihto-omaisuuden muutos	21,0	-8,3
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-7,3	-4,7
Käyttöpääoman muutos	27,0	-17,7
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	78,2	30,9
Maksetut korot	-2,8	-3,8
Saadut osingot	0,1	0,1
Saadut korot	0,8	2,2
Muut rahoituserät, netto	3,2	-4,8
Maksetut välittömät verot	-7,7	-3,8
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	71,8	20,9
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		-46,2
Sijoitukset arvopapereihin	-0,3	-0,1
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankinta	-15,0	-10,0
Myyntitulot arvopapereista	0,0	0,2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitulot	5,6	0,1
Myönnettyt lainat	0,0	-0,8
Lainasaamisten takaisinmaksut	0,1	0,2
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-9,5	-56,6
Rahavirta investointien jälkeen	62,3	-35,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-21,9	-23,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,1	-2,0
Maksetut osingot	-18,5	-17,0
Omien osakkeiden hankinta	0,0	-1,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-40,3	-43,2
Rahavarojen muutos	22,0	-78,9
Rahavarat tilikauden alussa	61,9	140,5
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,0	0,7
Rahavarojen käyvän arvon muutoksen vaikutus	0,1	-0,4
Rahavarat tilikauden lopussa ²⁾	83,9	61,9

¹⁾ Käyttöomaisuuden myynnistä johtuvat oikaisut

²⁾ Erittely liitetiedossa 17

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Perustiedot

Konserni on kansainvälinen kasvispohjaisen ravinnon erityisosaaja. Se kehittää, valmistaa ja markkinoi elintarvikkeita, niiden terveysvaikutteisia ainesosia sekä rehuja ja kasviöljyjä. Lisäksi konserni harjoittaa viljakauppaa ja välittää tuotantopanoksia ja –tarvikkeita maataloudelle. Konsernilla on toimintaa 9 maassa. Raision konsernin rakenteen muodostavat kaksi tulosityksikköä, Brändit ja Raisioagro, sekä muut toiminnot, jotka ovat liiketoiminta-alueita tukevat palvelufunktiot.

Konsernin emoyritys on Raisio Oyj. Emoyrityksen kotipaikka on Raisio ja sen rekisteröity osoite on Raisionkaari 55, 21200 Raisio.

Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä.

Jäljennös tilinpäätöksestä on saatavissa internetosoitteesta www.raisio.com tai emoyhtiön pääkonttorista Raisiosta.

Raisio Oyj:n hallitus on kokouksessaan 13.2.2014 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Raision konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2013 voimassa olevia IAS ja IFRS –standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpito-laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaissäädännön vaatimusten mukaiset. Tilinpäätöksen valuutta on euro, ja tilinpäätös esitetään miljoonina euroina.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia rahoitusvaroja, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja –velkoja, johdannaissovimuksia sekä käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia liiketoimia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät on arvostettu alempaan seuraavista: käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla tai kirjanpitoarvo.

Konserni on soveltanut 1.1.2013 alkaen seuraavia uudistettuja standardeja ja tulkintoja:

- IAS 1:n *Tilinpäätöksen esittäminen muutoksen laajan tuloksen erien esittäminen* (sovellettava 1.7.2012 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Keskeisin muutos on vaatimus muiden laajan tuloksen erien ryhmittelemisestä sen mukaan, siirretäänkö ne mahdollisesti tulevaisuudessa tulosvaikutteiseksi tiettyjen ehtojen täytyttyä (luokittelun

muutoksesta johtuvat oikaisut). Muutos vaikutti konsernin muiden laajan tuloksen erien esittämistapaan.

- Muutos IAS 19:een *Työsuhde-etuudet* (sovellettava 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos tarkoittaa, että ns. putkimenetelmän soveltamismahdollisuus poistui. Kaikki vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot tulee kirjata välittömästi muun laajan tuloksen eriin sillä kaudella kun ne syntyvät. Standardimuutoksella ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutos IFRS 7:ään *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot – Rahoitusvaroihin kuuluvan erän ja rahoitusvelan vähentäminen toisistaan* (sovellettava 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos lisää liiketietovaatimuksia, joilla on tarkoitus parantaa esitystä siitä, missä tilanteissa eri rahoitusinstrumentteja voidaan netottaa. Muutoksella ei ole ollut oleellista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRS 13 *Käyvän arvon määrittäminen* (sovellettava 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin tarkoituksena on lisätä yhdenmukaisuutta ja yksinkertaistaa monimutkaisia menettelyjä. Käyvän arvon käyttöä ei laajenneta, vaan sen sijaan annetaan ohjeistusta sen määrittämisestä silloin, kun sen käyttö sallitaan tai sitä vaaditaan muissa standardeissa. Standardissa annetaan käyvälle arvolle täsmällinen määritelmä ja määrätään yhden käyvän arvon määrittämistä ja liitetietoja koskevat vaatimukset. Standardin mukaan käypä arvo on hinta, joka saataisiin omaisuuserän myymisestä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutettavassa tavanmukaisessa liiketoimessa. Uusi standardi laajensi liitetietoja, jotka koskevat käypään arvoon arvostettuja omaisuuseriä, mm. rahoitusinstrumentteja.
- IFRIC 20 *Pintamaan poistamisesta aiheutuvat menot avoimien tuotantovaiheissa* (sovellettava 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta ohjeistaa, kuinka kirjanpidossa käsitellään pintamaan poistamisesta aiheutuvia menoja, jotka syntyvät kaivoksen tuotantovaiheissa. Tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätöksiin.
- IFRS-standardeihin tehdyt vuosittaiset parannukset (Annual Improvements to IFRSs 2009 – 2011, toukokuu 2012, sovellettava 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual Improvements –menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muutokset koskevat useaa standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta muutoksilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutos IAS 12:een *Tuloverot: laskennalliset verot* (sovellettava 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos koskee yhtiöitä, joilla on sijoituskiinteistöjä. Standardi sisälsi aiemmin vaatimuksen, että omaisuuserään liittyvä laskennallisen veron määrittäminen riippuu siitä, odotetaanko omaisuuserän kirjanpitoarvoa vastaava rahamäärä kerrytettävän käyttämällä omaisuuserää vai myymällä se. Silloin kun sovelletaan IAS 40:n Sijoituskiinteistöt mukaista käyvän arvon mallia, sen ratkaiseminen, perustuuko kirjanpitoarvoa vastaavan määrän kertyminen

käyttöön vai myyntiin, voi olla vaikeaa ja subjektiivista. Standardimuutos tuo poikkeuksen käypään arvoon arvostettavaan sijoituskiinteistöön liittyvien laskennallisten verosaamisten tai –velkojen määrittämiseen. Muutoksella ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätösperiaatteita soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, sekä tulevaisuutta koskevista oletuksista ja arvioihin liittyvistä keskeisistä oletuksista on esitetty laatimisperiaatteiden kohdassa 'Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät'.

Konsernitilinpäätöksen laajuus ja laatimisperiaatteet

Tytäryritykset

Raision konsernitilinpäätökseen on sisällytetty konsernin emoyritys Raisio Oyj ja sen suoraan tai välillisesti omistamat tytäryritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on oikeus muutoin määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Konsernitilinpäätöksessä keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot on kirjattu kuluksi. Kauppahintavelka on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu velaksi. Velka on arvostettu käypään arvoon kunkin raportointikauden päättymispäivänä ja arvostamisesta syntyvä voitto tai tappio on kirjattu tulosvaikutteisesti.

Tilikauden aikana hankitut tytäryritykset sisältyvät konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen asti, jolloin määräysvalta lakkaa.

Konserniyritysten väliset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako ja konsernin sisäisten toimitusten realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta.

Tilikauden tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään erillisessä tuloslaskelmassa. Laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai määrään, mikä vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määritetään erikseen kullekin hankinnalle. Tilikauden laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määrää-

ysvallattomille omistajille siitakin huolimatta, että määräysvallattomien omistajien osuus jäisi negatiiviseksi. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään omana eränään taseen omassa pääomassa. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistusosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoiminna.

Vaiheittain toteutuvan hankinnan yhteydessä aiempi omistusosuus arvostetaan käypään arvoon ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun konserni menettää määräysvallan tytäryhtiössä, arvostetaan mahdollisesti jäljelle jäävä sijoitus määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Ennen 1.1.2010 tapahtuneet hankinnat on käsitelty silloin voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Erityistä tarkoitusta varten perustettu yhtiö

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiön tavoin johdon omistusyhtiö Reso Management Oy, jonka koko osakekannan konsernin johto omisti järjestelyn alussa. Yhtiön kautta on toteutettu konsernin johtoryhmän kannustinjärjestelmä, jonka tarkoituksena on sitouttaa ryhmän jäsenet yhtiöön kannustamalla heitä hankkimaan ja omistamaan yhtiön osakkeita ja tätä kautta kasvattamaan yhtiön omistajarvoa pitkällä tähtäyksellä sekä tukemaan yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamista. Yhtiö yhdistellään Raision konsernitilinpäätökseen, koska Raisiolla on määräysvalta yhtiöön osakas- ja lainasopimusten perusteella. Määräysvalta on seurausta sopimuksissa olevista ehdoista, kuten Reso Management Oy:n omistamien Raisio Oyj:n osakkeiden luovutus- ja panttauskielto. Lisäksi moniin Reso Management Oy:ssä tehtäviin toimiin tarvitaan Raisio Oyj:n hallituksen suostumus.

Konsernin johtoryhmän kahden jäsenen toimisuhde konserniyhtiöön päättyi vuoden 2012 aikana. Raisio Oyj käytti sille järjestelmään liittyvässä sopimuksessa suotua oikeutta lunastaa kyseisten johtoryhmän jäsenten omistamat Reso Management Oy:n osakkeet. Näin ollen Raisio Oyj omistaa 22,22 prosenttia kyseisestä yhtiöstä.

Reso Management Oy:n tuloslaskelma ja tase on yhdistelty konsernitilinpäätökseen järjestelyn alusta lähtien. Yhtiön hallussa olevat Raisio Oyj:n osakkeet on konsernitilinpäätöksessä vähennetty omasta pääomasta ja esitetään erillisessä omien osakkeiden rahastossa.

Reso Management Oy puretaan osakassopimuksen mukaisesti keväällä 2014. Koska Raisio Oyj luovuttaa järjestelyn purkuhetkellä Reso Management Oy:n omistajille muutuvan määrän osakkeita, niin johdon tekemää sijoitusta Reso Management Oy:öön on käsitelty konsernitilinpäätöksessä määräysvallattomien omistajien osuutena.

Järjestelyn kirjanpitokäsittelystä kerrotaan tarkemmin kohdassa osakeperusteiset maksut.

Osakkuusyrietykset ja yhteisyrietykset

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernin osuus äänimäärästä on 20-50 % tai joissa konsernilla muutoin huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Yhteisyrietykset ovat yrityksiä, joissa konserni sopimukseen perus-

tuvalla järjestelyllä on sitoutunut jakamaan määräsvallan taloudellisista ja liiketoiminnallisista periaatteista toisen tai toisten osapuolien kanssa. Osakkuusyritykset ja yhteisyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Realisoitumattomista voitoista konsernin ja sen osakkuus- tai yhteisyritysten välillä eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaava osuus. Konsernin sijoitus osakkuus- ja yhteisyrityksiin sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Pääomaosuusmenetelmän soveltaminen lopetetaan, kun sijoituksen kirjanpitoarvo on laskenut nolleen, ellei konsernille ole syntynyt osakkuus- tai yhteisyrityksiä koskevia velvoitteita tai ellei se ole taannut niiden velvoitteita. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tilikauden tuloksista on esitetty omana eränään liikeluoksen jälkeen. Vastaavasti konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyritysten muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Konsernin osakkuus- ja yhteisyrityksillä ei ollut tällaisia eria kuluneella tai sitä edeltävällä tilikaudella.

Segmenttiraportointi

Segmentti-informaatio esitetään tavalla, mikä vastaa ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavaa sisäistä raportointia. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi on nimetty strategisia päätöksiä tekevä konsernin johtoryhmä. Johtoryhmä vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tulosten arvioinnista.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, mikä on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (toimintavaluutta). Konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta on euro, ja konsernitilinpäätös on esitetty euroina.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Käytännössä käytetään usein kurssia, joka likimain vastaa tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät muunnetaan toimintavaluutan määräisiksi käyvän arvon määrittämispäivän kurssija käyttäen. Ei-monetaariset erät arvostetaan tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja moneaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on käsitelty tulosvaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja –tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikeluoksen yläpuolelle. Rahoituksen kurssierot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin lukuun ottamatta kurssieroja niistä veloista, jotka on määritetty suojaamaan ulkomaisiin yksiköihin tehtyjä nettosijoituksia ja jotka ovat siinä tehokkaita. Nämä kurssierot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja kertyneet kurssierot esitetään omana eränään omassa pääomassa, kunnes ulkomaisesta yksiköstä luovutaan kokonaan tai osittain.

Ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntaminen

Ulkomaisten yksikköjen, joiden arvostus- tai tilinpäätösvaluutta ei ole euro, laajat tuloslaskelmat ja erilliset tuloslaskelmat muunnetaan euromääräisiksi käyttäen raportointikauden keskikursseja ja taseet käyttäen raportointikauden päättämispäivän kurssija. Tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntaminen eri kursseilla toisaalta tuloslaskelmassa ja laajassa tuloslaskelmassa sekä toisaalta taseessa aiheuttaa taseen omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Muuntoerot, jotka syntyvät ulkomaisten yksikköjen hankintamenon eliminoinnista ja hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Jos raportointikauden aikana luovutaan ulkomaisesta yksiköstä, kertyneet muuntoerot kirjataan tulosvaikutteisesti osana myyntivoittoa tai –tappiota samalla hetkellä, kun vastaava luovutustulos kirjataan.

Ulkomaisten yksiköiden hankinnan yhteydessä syntynyt liikearvo ja käypiä arvoja koskevat oikaisut käsitellään kyseisen yksikön paikallisen valuutan määräisinä varoina ja velkoina ja muunnetaan raportointikauden päättämispäivän kurssija käyttäen.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon.

Hankintamenuon sisällytetään menot, jotka aiheutuvat välittömästi aineellisen käyttöomaisuuserän hankinnasta. Ehdot täyttävän hyödykkeen, kuten tuotantolaitoksen, hankintamenuon sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta aiheutuneet vieraan pääoman menot silloin, kun on todennäköistä, että ne kerryttävät vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on luotettavasti määritettävissä. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Konsernilla ei ole ollut ehdot täyttävien omaisuuserien hankintoja, minkä vuoksi vieraan pääoman menoja ei ole aktivoituna.

Kun käyttöomaisuushyödykkeen osaa käsitellään erillisenä hyödykkeenä, osan uusimiseen liittyvät menot aktivoitetaan. Muussa tapauksessa myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintamenu on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Aineellisista hyödykkeistä tehdään tasapoirot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

- rakennukset ja rakennelmat 10–25 vuotta
- koneet ja laitteet 4–15 vuotta

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisem-

mista arvioista, poistoajoja muutetaan vastaavasti. Jos hyödykkeen kirjanpitoarvo on suurempi kuin rahamäärä, joka siitä arvioidaan olevan kerrytettävissä, kirjanpitoarvo alennetaan välittömästi kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi. Arvonalentumisista kerrotaan tarkemmin kohdassa 'Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset'.

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot –standardin mukaisesti. Myytävänä olevat käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan niiden kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myyntikustannuksella vähennettyyn käypään arvoon.

Myyntivoitot ja –tappiot määritetään myyntihinnan ja kirjanpitoarvon erotuksena, ja myyntivoitot ja –tappiot sisällytetään tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Julkiset avustukset

Aineellisen käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että konserni tulee ne saamaan. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Muut julkiset avustukset kirjataan tulosvaikutteisesti tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut ja oikeus avustuksen saamiseen syntyvät.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Niistä liiketoimintojen yhdistämisistä, jotka ovat tapahtuneet 1.1.2010 jälkeen, liikearvo vastaa sitä määrää, millä luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon hankinta-ajankohtana.

Liikearvoista ei kirjata poistoja. Ne testataan arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun, esiintyy jokin viite, että arvo saattaa olla alentunut. Testausta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Kun kyseessä on osakkuus- tai yhteisyritys, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuus- tai yhteisyrityksen kirjanpitoarvoon. Liikearvot arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä arvonalentumisilla.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tulosvaikutteisesti kuluksi sinä vuonna, jonka aikana ne ovat syntyneet. Uusien tai merkittävästi parannettujen tuotteiden kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun kehittämisvaiheen menot ovat luotettavasti määritettävissä, tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti, tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja konsernilla on sekä aikomus että resurssit saattaa kehitystyö loppuun ja käyttää tuotetta tai myydä se. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida myöhemminä tilikautena.

Konsernissa on vuonna 2013 aktivoitu uusien tuotteiden kehitystoimintaan liittyviä menoja uudessa Benemilk-yksikössä. Aikaisempina vuosina konsernissa ei ole aktivoitu kehittämismenoja.

Hyödykkeistä kirjataan poistoja siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei vielä ole valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Aktivoitujen kehittämismenot arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen hankintamenoa kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettynä. Vuonna 2013 aktivoituista kehittämismenoista ei ole vielä tehty poistoja.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoa siinä tapauksessa, että hankintameno on luotettavasti määriteltävissä ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi.

Ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistona kuluksi tuloslaskelmaan niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajansa kuluessa. Niistä aineettomista hyödykkeistä, jotka ovat taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Muiden aineettomien hyödykkeiden poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

- Aineettomat oikeudet 5-10 vuotta
- Muut aineettomat hyödykkeet 5-20 vuotta

Brändit-segmenttiin kuuluvien Glisten- ja Big Bear -hankintojen liiketoimien yhdistelemisten yhteydessä kirjatut tavaramerkit on arvioitu taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomiksi. Tavaramerkkien tunnettuus ja vuosikymmeniä pitkä historia Isossa-Britanniassa tukee johdon käsitystä siitä, että tavaramerkit kerryttävät rahavirtoja määrittelemättömän ajan.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja omaisuuserien jäännösarvot tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja tarvittaessa niitä oikaistaan kuvastamaan niistä saatavan taloudellisen hyödyn odotuksia. Arvon alentumisista kerrotaan tarkemmin kohdassa 'Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset'.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoa tai sitä alhaisempaan nettorealisoitintarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmää käyttäen tai vaihtoehtoisesti vastaavalla painotetulla keskimääräisellä kustannuksella. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä asianmukaisesta osuudesta valmistuksen muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista normaaliin toiminta-asteeseen perustuen. Hankintameno ei sisällä vieraan pääoman menoja. Nettorealisoitintarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät ja velat luokitellaan myytävänä olevaksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuden myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Tällöin myynnin katsotaan olevan erittäin todennäköinen, omaisuuserä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan, johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta. Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät, jotka on luokiteltu myytävänä oleviksi, arvotetaan alempaan seuraavista: kirjanpitoarvo tai käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuneilla menoilla. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Lopetettu toiminto on konsernin osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

- Se on merkittävä erillinen liiketoimintayksikkö tai maantieteellistä aluetta edustava yksikkö
- Se on osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä keskeisestä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta
- Se on tytäryritys, joka on hankittu yksinomaan tarkoitukseen myydä se edelleen.

Lopetettujen toimintojen tulos esitetään omana eränään laajassa tuloslaskelmassa. Myytävänä olevat omaisuuserät ja niihin liittyvät velat esitetään taseessa erillään muista eristä.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisia ja aineettomia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasing-sopimuksella hankittu omaisuus merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasing-sopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasing-sopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Vuokraveloitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muun vuokrasopimuksen mukaan määräytyvät vuokrat kirjataan tulosvaikutteisesti kuluksi tasasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Vuokrasopimukset, joissa konserni on vuokranantajana, ovat kaikki muita vuokrasopimuksia ja hyödykkeet sisältyvät konsernin aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumisen arviointia varten omaisuus jaetaan yksiköihin, eli sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa. Riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä, arvonalennustesti tehdään aina vuosittain liikearvoille, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomille aineettomille hyödykkeille ja keskeneräisille aineettomille hyödykkeille.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä johdon hyväksymät arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa pääoman keskikustannuksella, joka kuvastaa rahan aika-arvoa sekä kyseisen yksikön riskiä.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserien kirjanpitoarvo on suurempi, kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasasuhteisesti muita yksikön omaisuuseriä. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden paitsi liikearvojen arvonalentumistappio perutaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Työsuhde-etuudet

Eläkevelvoitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan maksupohjaisiksi ja etuuspohjaisiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta maksaa lisämaksuja, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläkeetuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia järjestelyjä.

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä. Eläkejärjestelyt on yleensä hoidettu erillisissä eläkevakuutusyhtiöissä. Suurin osa ulkomaisista järjestelyistä samoin kuin Suomen TyEL-järjestelmä ovat maksupohjaisia. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jota veloitus koskee. Oleellisia etuuspohjaisia järjestelmiä konsernilla ei ole.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on joitakin kannustinjärjestelmiä, joiden perusteella tapahtuvat maksut suoritetaan aiemmin emoyhtiölle hankittuina omina osakkeina, käteisvaroina tai niiden yhdistelmänä. Järjestelmien perusteella myönnettävät osakkeet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan työsuhde-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi tasaisesti oikeuden ansainta- ja sitouttamisjakson aikana. Järjestelmissä suoritettavan rahan määrä arvioidaan kunkin tilinpäätöshetken osakekurssin mukaan ja jaksotetaan tulosvaikutteisesti työsuhde-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi myöntämispäivästä siihen asti, kun ansaintajakso tai sitä pidempi sitouttamisjakso päättyy. Osakkeina suoritettava osuus kirjataan omaan pääomaan ja rahana suoritettava osuus vieraaseen pääomaan.

Vuonna 2010 on osalle johtoryhmän jäsenistä myönnetty osakeperusteinen kannustin- ja sitouttamisjärjestelmä, joka on toteutettu Reso Management Oy:n kautta. Järjestelyn myöntämispäivä oli 23.6.2010 ja järjestelyssä on myönnetty johdolle 4 482 740 vaihto-osaketta. Järjestelyn käypä arvo on järjestelyn alussa arvioitu Black & Scholes –optiohinnoittelumallin perusteella ja se jaksotetaan tulosvaikutteisesti työsuhde-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi myöntämispäivästä siihen asti, kun järjestelmän mukainen työntekovelvoite päättyi eli 31.3.2014 asti.

Varaukset

Varaukset kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetken rahan aika-arvosta ja veloitteeseen liittyvästä riskistä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Uudelleenjärjestelyä koskevan suunnitelman tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot: järjestelyä koskeva liiketoiminta, pääasialliset toimipaikat, joihin järjestely vaikuttaa, niiden henkilöiden toimipaikkojen sijainti, työtehtävät ja arvioitu lukumäärä, jolle tullaan suorittamaan korvauksia työsuhteen päättymisestä, toteutuvat menot ja suunnitelman toimeenpano-aika.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun veloitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Käytöstä poistamista ja alkuperäiseen tilaan palauttamista koskevista velvoitteista kirjataan varaus silloin, kun konsernilla on ympäristölainsäädännön ja konsernin ympäristövastuuperiaatteiden perusteella velvoite, joka liittyy tuotantolaitoksen käytöstä poistamiseen, ympäristövahingon korjaamiseen tai laitteiston paikasta toiseen siirtämiseen.

Maksettavat osingot

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana osakkeenomistajat ovat hyväksyneet osingon maksettavaksi.

Tuloverot

Verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisen veron muutoksesta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät laajaan tuloslaskelmaan tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriiin. Tällöin myös verovaikutus kirjataan vastaaviin eriiin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla. Konserni vähentää kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat toisistaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kirjatut erät toisistaan.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoista, johdannaissovimusten arvostamisista käypään arvoon sekä liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin perustuvista oikaisuista. Verotuksessa vähennyskeltottomasta liikearvosta ei kirjata laskennallista veroa.

Tytär-, osakkuus- ja yhteisyrityksiin tehdyistä sijoituksista ei kirjata laskennallista veroa siltä osin, kun konserni pystyy määrittämään väliaikaisen eron purkautumisajankohdan ja ero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, joiden hyväksytystä sisällöstä on ilmoitettu tilinpäätöspäivään mennessä.

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Tuloutusperiaatteet

Konserni myy elintarvikkeita ja niiden terveystuotteita ainesosia sekä rehuja ja kasviöljyjä. Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle. Silloin kun tuotteiden myyntiin liittyy paljousalennuksia, ne arvioidaan ja kirjataan myyntihetkellä. Tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelu on suoritettu.

Lisenssi- ja rojaltiluottojen tuloutus tapahtuu sopimuksen tosiasiallisen sisällön mukaan. Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Toimintokohtainen tuloslaskelma

Konsernin tuloslaskelma esitetään toimintokohtaista jaoteltua käyttäen. Toimintoina esitetään erikseen myynnin ja

markkinoinnin kulut, hallinnon kulut sekä tutkimus- ja kehityskulut. Myyjiä suoritteita vastaaviin kuluihin sisältyvät tuotteiden valmistukseen ja hankintaan liittyvät palkka-, materiaali-, hankinta- ja muut kulut. Hallinnon kuluihin sisältyvät yleishallinnolliset kulut sekä konsernin johdon kulut. Toiminnoille on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaisesti osuus hallinnon kuluista.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muina tuottoina ja kuluina esitetään jatkuviin toimintoihin liittyvät omaisuuden myyntivoitot ja -tappiot, muut kuin varsinaiseen suoritemyyniin liittyvät tuotot, kuten vuokratuotot, sekä liikearvojen ja joidenkin muiden omaisuuserien arvonalentumiset.

Liiketulos

IAS 1 *Tilinpäätöksen esittäminen* -standardi ei määrittele liiketuloksen käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: liiketulos on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihdosta vähennetään myyjiä suoritteita vastaavat kulut ja toimintojen kulut sekä lisätään/vähennetään liiketoiminnan muut tuotot ja kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liiketuloksen alapuolella. Kursierot, johdannaisista johtuvat tulokset ja niiden käypien arvojen muutokset sisältyvät liiketulokseen, mikäli ne ovat syntyneet liiketoimintaan liittyvistä eristä. Muutoin ne esitetään rahoituserissä.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään luokitellaan sellaiset rahoitusvaroihin kuuluvat erät, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on hankittu pääasiassa lyhyen aikavälin tuoton saamiseksi markkinahintojen muutoksesta. Tähän ryhmään kuuluvat joukkovelkakirjalainat, sijoitus- ja yritystodistukset sekä rahasto-osuudet. Johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat ovat kaikki lyhytaikaisia varoja.

Laina- ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuuluvia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Tähän ryhmään sisältyy myynti- ja lainasaamisia sekä siirtosaamisiin sisältyviä rahoitusinstrumentteja.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti määrätty tähän ryhmään. Ryhmä sisältää pääasiassa yritysten osakkeita ja osuuksia.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa verovaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tulosvaikutteisiksi luokittelun oikaisuna silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, likvideistä sijoituksista. Rahavarihin luokitelluiden erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lähtien.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja muihin rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat ovat velkoja johdannaissovimuksista, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Muut rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuun. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne voivat olla korollisia tai korottomia.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Jaksotettuun hankintamenuun taseeseen merkittävistä lainoista ja muista saamisista kirjataan arvonalennustappio, jonka suuruus määritellään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääoman -ehtoisten sijoitusten arvonalentuminen kirjataan tulosvaikutteisesti, kun omaisuuserän arvon alentumisesta on objektiivista näyttöä. Näitä arvonalentumistappiota ei peruuteta tulosvaikutteisesti.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys tai maksujen laiminlyönti ovat näyttöä myyntisaamisen arvonalentumisesta. Luottotappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin kirjaamisen jälkeisellä tilikaudella, kirjattu tappio perutaan tulosvaikutteisesti.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin hankintamenuon, joka vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnan jälkeen johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla.

Rahoitusriskien hallintapolitiikkansa mukaisesti konserni voi käyttää erilaisia johdannaisia korko-, valuutta- ja hyödykehintariskeiltä suojautumiseen. Koronvaihtosopimuksia käytetään suojaamaan konsernia markkinakorkojen muutoksilta. Valuuttatermiineitä käytetään sekä suojaamaan valuuttamäärisiä saamia ja velkoja, että tulevia kaupallisia rahavirtoja. Pörssinoteerattuja hyödykefutuureja on käytetty raaka-ainestoista johtuvaa hintariskiä vastaan.

Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Kun johdannaissopimus solmitaan, konserni käsittelee sen erittäin todennäköisen ennakoitun liiketoimen suojauksena (rahavirran suojaus). Suojauslaskenta lopetetaan mikäli suojauslaskennan soveltamisedellytykset eivät enää täyty, suojattava kohde kirjataan pois taseesta, suojausinstrumentti erääntyy tai se myydään tai toteutetaan, ennakoitun liiketoimen ei odoteta toteutuvan tai johto päättää suojauslaskennan lopettamisesta.

Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välisen suhteen sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi suojausta aloitettaessa ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä suojaussuhteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset.

Rahavirran suojaus

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaissopimustien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman suojausrahastossa. Suojausinstrumentista omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvaikutteiksi silloin, kun suojattu erä vaikuttaa voittoon tai tappioon. Suojausinstrumentin voiton tai tappion tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosisjoituksen suojaus

Ulkomaiseen yksikköön tehtyä nettosisjoitusta suojattiin Glisentin johdolle vuonna 2012 maksetusta kauppahinnasta syntyneellä puntamääräisellä velalla siihen asti, kunnes velka maksettiin. Suojaavan instrumentin arvonmuutoksen tehokas osuus kirjattiin muihin laajan tuloksen eriin. Nettosisjoituksen suojauksesta oman pääoman muuntoeroihin kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvaikutteiksi silloin, kun nettosisjoituksesta luovutaan kokonaan tai osittain.

Muut suojausinstrumentit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa

Siitä huolimatta, että eräät suojaussuhteet täyttävät konsernin riskienhallinnan asettamat tehokkaan suojauksen vaatimukset, niihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Tällaisia ovat muun muassa tietyt korkoriskiä ja valuuttariskiä suojaavat johdannaiset. Näistä koronvaihtosopimusten käypien arvojen muutokset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Valuuttatermiinien käypien arvojen muutokset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, kun niitä käytetään suojaamaan varsinaista liiketoimintaa ja rahoitustuottoihin ja -kuluihin, kun ne suojaavat rahoituseriä. Termiinien korkoelementin vaikutukset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdon harkintaa edellyttävät laatisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa joudutaan käyttämään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin sekä tuottojen ja kulujen määriin raportointikaudella. Toteumat voivat poiketa tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Mahdolliset arvioiden muutokset merkitään kirjanpitoon sillä kaudella, jolla arviota korjataan. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernin johto saattaa joutua tekemään harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat tilinpäätöksen laatisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassa olevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia arvostamis-, kirjaamis- ja esittämistapoja. Merkittäviä harkintaan perustuvia ratkaisuja ei ole jouduttu tekemään.

Konsernissa johdon arviot liittyvät pääosin omaisuuden arvostukseen ja käytettyihin taloudellisiin pitoaikoihin, liiketoiminnan yhdistämisessä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittämiseen sekä laskennallisten verosaamisten hyödyntämiseen tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

Tilinpäätökseen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Arvioiden taustalla ovat aiemmat kokemukset sekä tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidetyt tulevaisuutta koskevat odotukset. Näitä ovat erityisesti konsernin taloudelliseen toimintaympäristöön liittyvät tekijät, jotka vaikuttavat myyntiin ja kustannustasoon. Konsernissa seurataan näiden arvioiden ja oletamusten toteutumista. Mahdolliset oletamusten ja arvioiden muutosten vaikutukset kirjataan sillä kaudella, jonka aikana muutokset on todettu.

Arvon alentumistestaukset

Konsernissa testataan säännönmukaisesti vuosittain liikearvot, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet mahdollisen arvon alentumisen varalta. Yksilöitävissä olevien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden ja liikearvon arvoa arvioidaan myös, mikäli jokin tapahtuma tai olosuhteiden muutokset viittaavat siihen, että kerrytettävissä oleva rahamäärä ei enää vastaa kirjanpitoarvoa. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on arvioitu käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näiden laskelmien laatiminen vaatii arvioiden käyttöä. Tärkeimmät muuttujat rahavirtoja määrittäessä ovat diskonttaus korko ja niiden vuosien lukumäärä, johon rahavirtaennusteet perustuvat sekä ne oletukset ja arviot, joita rahavirtoja määrittäessä käytetään. Arvioidut tuotot ja kulut voivat poiketa merkittävästi siitä, mitä tulevaisuudessa tosiasiaissa tapahtuu.

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen

Liiketoimintojen yhdistämisessä konserni on aineellisten hyödykkeiden käyvän arvon määrittelemiseksi tehnyt vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin aiempien vastaavien kauppojen yhteydessä ja arvioinut hankittujen hyödykkeiden iästä, kulumisesta ja muista vastaavista tekijöistä aiheutuva arvon alentumista. Osassa hyödykkeiden arvostusta on tukeuduttu myös ulkopuolisten arvioitsijoiden näkemyksiin omaisuuden arvosta. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen perustuu arvioihin hyödykkeisiin liittyvistä rahavirroista, sillä markkinoilta ei ole ollut saatavissa tietoa vastaavien hyödykkeiden kaupoista.

Johto uskoo käytettyjen arvioiden ja oletusten olevan riittävän tarkkoja käyvän arvon määrittelyn pohjaksi.

Laskennallinen verosaaminen

Johdon arviointia edellytetään määrittäessä laskennallisen verosaamisen määrää ja sitä, missä määrin verosaamista voidaan kirjata taseeseen. Mikäli arviot poikkeavat toteutuneesta, kirjataan poikkeamat sen tilikauden tulokseen ja laskennallisiin verosaamisiin, jolloin poikkeama on määritelty.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

IASB on julkistanut seuraavat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat, jotka eivät vielä ole voimassa ja joita konserni ei vielä ole soveltanut. Konserni suunnittelee ottavansa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan sen voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli standardi tai tulkinta tulee voimaan kesken tilikauden, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lähtien.

- Muutos IFRS 10:n, 11:n ja 12:n siirtymäsääntöihin (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardien siirtymäsääntöjä helpotetaan siten, että oikaistuja vertailutietoja vaaditaan vain yhdeltä tilikaudelta. Konsernitilinpäätöksen yhdistelemättömiä strukturoituja yhtei-

söjä koskevia vertailutietoja ei tarvitse esittää IFRS 12:n käyttöönottoa edeltäviltä kausilta. Standardimuutoksella ei arvioida olevan vaikutusta tuleviin konsernitilinpäätöksiin.

- IFRS 10 -*Konsernitilinpäätös* (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin tavoitteena on määrätä periaatteista, jotka koskevat konsernitilinpäätöksen laatimista ja esittämistä, kun yhteisöllä on määräysvalta yhdessä tai useammassa muussa yhteisössä. Standardissa määritellään määräysvaltaan liittyvät periaatteet ja määräysvalta todetaan konsernitilinpäätöksen yhdistelemisen perusteeksi. Standardissa ohjeistetaan määräysvallan käsitteen soveltamista selvitettyä, onko sijoittajalla määräysvalta ja onko sen siis yhdisteltävä sijoituskohte konsernitilinpäätöksen. Standardi sisältää myös konsernitilinpäätöksen laatimismenettelyä koskevat vaatimukset. Konsernin johto arvioi, että standardilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta tuleviin konsernitilinpäätöksiin.
- IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää ohjeistusta siitä, kuinka yhteisjärjestelyjä käsitellään. Sen mukaan keskitytään järjestelystä johtuviin oikeuksiin ja velvoitteisiin eikä sen oikeudelliseen muotoon. Yhteisjärjestelyjä on kahdentyyppisiä: yhteiset toiminnot ja yhteisyritykset. Yhteisen toiminnon osapuolella on varoja koskevia oikeuksia ja järjestelyyn liittyviä velvoitteita, ja se käsittelee kirjanpidossa osuutensa varoista, veloista, tuotoista ja kuluista. Yhteisyrityksissä osapuolilla on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen, ja ne käsittelevät osuutensa pääomaosuusmenetelmällä. Yhteisyritysten suhteellinen yhdistely ei ole enää sallittua. Konsernin johto arvioi, että standardilla ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätöksen.
- IFRS 12 *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* osuuksista muissa yhteisöissä (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää kaiken tyyppisiä osuuksia koskevat liitetietovaatimukset. Se koskee yhteisjärjestelyjä, osakkuusyrityksiä, erityistä tarkoitusta varten luotuja sijoitusvälineitä ja muita taseen ulkopuolisia välineitä. Konsernin johto arvioi, että standardi laajentaa liitetietoja, joita konserni esittää omistuksistaan muissa yhteisöissä.
- Uudistettu IAS 27 *Erillistilinpäätös* (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää pelkästään erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset. Uudistetulla standardilla ei ole vaikutusta konsernitilinpäätöksen.
- Uudistettu IAS 28 *Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä* (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää vaatimukset sekä osakkuus- että yhteisyritysten käsittelystä pääomaosuusmenetelmällä IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena. Konsernin johto arvioi, että standardilla ei tule olemaan vaikutusta tuleviin konsernitilinpäätöksiin.
- Muutos IAS 32:een *Rahoitusinstrumentit: Esittämistapa - Rahoitusvaroihin kuuluvan erän ja rahoitusvelan vähentäminen toisistaan* (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos koskee ohjeistusta siitä, milloin rahoitusvarat ja -velat voidaan esittää taseessa nettomääräisesti. Muutos selkeyttää joitakin vaatimuksia,

jotka koskevat rahoitusvarojen ja –velkojen vähentämistä toisistaan taseessa. Konserni arvioi, että muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* ja siihen tehdyt muutokset (pakollisen voimaantulon ajankohta avoinna). IASB:n alun perin kolmivaiheinen hanke korvaa valmistuessaan nykyisen standardin IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen*. Tässä vaiheessa IFRS 9 sisältää rahoitusvarojen ja –velkojen arvostusperusteita ja suojauslaskentaa. Eri arvostusperusteet on säilytetty, mutta niitä on yksinkertaistettu määräämällä rahoitusvaroille kaksi arvostusryhmää: jaksotettu hankintameno ja käypä arvo. Luokittelu riippuu yhteisön liiketoimintamallista ja rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen ominaispiirteistä. Suojauslaskentaa koskeva uusi ohjeistus tuo suojauslaskennan ja riskienhallinnan lähemmäs toisiaan. Lisäksi vaatimukset tehokkuustestaukselle ovat aiempaa lievemmät. Suojauskohteena voi jatkossa olla esim. hyödykkeisiin liittyvät riskikomponentit, yhdistelmäoptiot, useasta erästä koostuvat ryhmät valuuttariskiltä suojaututtaessa ja osakesijoitukset. IAS 39:ään sisältyvä ohjeistus rahoitusvarojen arvon alentumisesta ja suojauslaskennasta jää edelleen voimaan. Keskenäisten osien vuoksi standardin vaikutuksia konsernitilinpäätökseen ei voida vielä arvioida.
- Muutos IFRS 10:een, IFRS 12:een ja IAS 27:ään koskien sijoitusyhteisöjä (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Mikäli yhteisö määrittää standardin määrittelyn mukaisesti sijoitusyhteisöksi ja se arvostaa kaikki tytäryrityksensä käypään arvoon, sen ei enää tarvitse esittää konsernitilinpäätöstä. Standardien muutoksilla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutos IAS 36:een *Omaisuserien arvon alentuminen – Kerrytettävissä oleva rahamäärä* (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos koskee kerrytettävissä olevaa rahamäärää koskevia tietoja, jotka on esitettävä arvoltaan alentuneista omaisuseristä, jos niiden arvo perustuu käypään arvoon vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla. Konsernin arvion mukaan muutoksella ei ole oleellista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- Muutos IAS 39:ään *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen – Johdannaisten uudistaminen* (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos koskee suojauslaskennan edellytyksiä tilanteissa, joissa johdannais sopimus siirretään ns. keskusvastapuolelle. Standardimuutoksen myötä suojauslaskentaa voidaan jatkaa tiettyjen ehtojen täyttyessä kyseisissä siirtotilanteissa. Konsernin arvion mukaan muutoksella ei ole oleellista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRIC 21 *Levies (Julkiset maksut)* (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta koskee standardia IAS 37 *Varaukset, ehdolliset velat ja ehdolliset varat*. Se käsittelee julkisista maksuista maksajaosapuolelle mahdollisesti syntyvän veloitteen kirjanpitokäsittelyä. Veloitteen synnyttävä tapahtuma on se laissa määrätty toiminta, jonka perusteella maksun suorittamisvelvollisuus määrittyy. Tulkinnalla ei arvioida olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Tulkintaa ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- Muutos IAS 19:ään *Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt: työntekijöiden maksusuoritukset* (sovellettava 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos sallii sellaisten maksusuoritusten, jotka liittyvät työsuoritukseen ja joiden määrä vaihtelee työntekijän työssäoloajan perusteella, vähentämisen ansaittujen etuuksien kustannusten määrästä sillä kaudella, jona työ suoritetaan. Muutoksella ei arvioida olevan vaikutusta konsernin tilinpäätöksiin. Muutosta ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.
- IFRS-standardeihin tehdyt vuosittaiset parannukset (Annual Improvements to IFRSs 2010 – 2012, joulukuu 2013, sovellettava 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Parannukset aiheuttavat muutoksia kuuteen standardiin, mutta niillä ei oleteta olevan oleellista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRS-standardeihin tehdyt vuosittaiset parannukset (Annual Improvements to IFRSs 2011 – 2013, joulukuu 2013, sovellettava 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Parannukset aiheuttavat muutoksia kolmeen standardiin, mutta niillä ei oleteta olevan oleellista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konsernin liitetiedot

1. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Konsernilla on kaksi raportoitavaa liiketoimintasegmenttiä, Brändit ja Raisioagro, sekä muut toiminnot. Brändit ja Raisioagro -segmentit ovat konsernin strategisia liiketoimintayksiköitä, joita johdetaan erillisinä yksiköinä. Niiden tuotteet ovat erilaisia ja edellyttävät erilaisia jakelukanavia ja markkinointistrategioita. Brändit-segmenttiin kuuluvat Consumer brands ja Licensed brands -toiminnot. Segmentin alla raportoidaan Benecol- ja Benemilk-yksiköt sekä elintarvikeyksikön Pohjois-, Itä- ja Länsi-Euroopan toiminnot. Raisioagro-segmenttiin kuuluvat rehut, viljakauppa, kasviöljyt, tuotantopanokset ja -tarvikkeet sekä bioenergia.

Konsernin esittämä segmentti-informaatio perustuu IFRS-standardien mukaisesti laadittuun johdon sisäiseen raportointiin.

Konsernissa segmenttien tuloksellisuutta arvioidaan niiden liike tuloksen perusteella, ja liike tulokseen perustuvat

myös päätökset resurssien allokoinnista segmenteille. Liike tulosta pidetään myös sopivana mittarina, kun segmenttien tuloksellisuutta verrataan vastaavien toimialojen muihin yrityksiin. Ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä konsernin johtoryhmä vastaa segmenttien tuloksen arvioinnista ja resurssien jakamisesta segmenteille.

Segmenttien varat ja velat ovat sellaisia eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Kohdistamattomat erät sisältävät vero- ja rahoituseriä sekä koko konsernille yhteisiä eriä. Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä, joita käytetään useammalla kuin yhdellä tilikaudella.

(Milj. euroa)	Brändit		Raisioagro		Muut toiminnot		Eliminoinnit		Yhteensä	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Ulkoinen myynti										
Palvelut	0,1	0,1	0,0	0,0	1,3	1,9			1,4	2,1
Tavaroiden myynti	300,5	324,6	254,1	255,6	0,0	0,1			554,7	580,2
Rojaltituotot	1,4	1,8	0,0	0,0					1,5	1,8
Ulkoinen myynti yhteensä	302,1	326,4	254,2	255,6	1,3	2,0			557,6	584,1
Sisäinen myynti	2,6	3,1	0,0	0,0			-2,6	-3,1	0,0	0,0
Liikevaihto	304,7	329,5	254,2	255,7	1,3	2,0	-2,6	-3,1	557,6	584,1
Poistot	9,2	9,8	4,2	4,5	1,6	2,1			15,0	16,4
Arvon alentumiset	0,5	0,2			0,0				0,5	0,2
Segmentin liike tulos	35,7	34,9	3,1	-0,7	-5,1	-2,5	0,0	0,0	33,6	31,7
Osuudet osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,0	-0,1	0,0	0,0					0,0	-0,1
Segmentin varat	305,9	325,0	85,8	114,6	15,3	16,8	-2,3	-4,6	404,8	451,8
Sisältää:										
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	0,0	0,0	0,8	0,7					0,8	0,7
Pitkäaikaisten varojen lisäykset	13,4	21,2	2,3	2,0	1,0	1,4	-0,1	0,0	16,5	24,6
Segmentin velat	51,7	53,2	33,4	40,2	4,5	3,8	-2,3	-4,6	87,4	92,6

(Milj. euroa)	2013	2012
TÄSMÄTYSLASKELMAT		
Tuloksen täsmäytys		
Segmenttien liiketulos	33,6	31,7
Segmenttien osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,0	-0,1
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,8	-16,0
Tulos ennen veroja ja lopetettuja toimintoja	31,8	15,6
Varojen täsmäytys konsernin varoihin		
Segmenttien varat	404,8	451,8
Laskennalliset verosaamiset	2,2	2,4
Lainasaamiset ja muut rahoitukseen liittyvät saamiset	0,1	0,2
Versaamiset	0,2	0,2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	73,6	56,3
Rahavarat	10,3	6,8
Taseen mukaiset varat	491,2	517,6
Velkojen täsmäytys konsernin velkoihin		
Segmenttien velat	87,4	92,6
Laskennalliset verovelat	12,6	14,1
Rahoitusvelat	55,4	78,0
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	1,8	2,0
Eläkevastuu	0,0	0,2
Verovelat	1,8	3,0
Osinkovelat	0,3	0,3
Rahoitukseen liittyvät velat	0,1	0,0
Taseen mukaiset velat	159,5	190,3
MAANTIETEELLISET TIEDOT		
Tuotot ulkopuolisilta asiakkailta		
Suomi	283,7	296,0
Iso-Britannia	132,5	149,8
Muu Eurooppa	130,6	127,3
Muu maailma	10,8	10,9
Yhteensä	557,6	584,1
Pitkäaikaiset varat, jotka eivät sisällä laskennallisia verosaamisia eivätkä rahoitusinstrumentteja		
Suomi	71,6	77,0
Iso-Britannia	173,3	173,7
Muu Eurooppa	20,2	20,7
Muu maailma	0,0	3,6
Yhteensä	265,0	275,0

Tiedot merkittävimmistä asiakkaista:

Konsernissa ei vuosina 2013 ja 2012 ollut IFRS 8:n mukaan määriteltyjä merkittäviä asiakkaita, joilta saadut tuotot olisivat ylittäneet 10 % konsernin liikevaihdosta.

2. HANKITUT LIIKETOIMINNOT

VUOSI 2012

Candy Plus

Raisio Oyj ilmoitti 13.11.2012 ostaneensa tšekkiläisen Candy Plus s.a. -makeisyhtiön. Yhtiöllä on neljä tytäryhtiötä.

Candy Plus on vuonna 2000 perustettu yksityisten sijoittajien omistama yhtiö. Yhtiön makeisbrändejä kotimarkkinalla Tšekissä ovat mm. Juicee Gummee, Fundy, Pedro ja Cuksy. Tuotevalikoimaan kuuluu makeisten nopeimmin kasvavia tuotekategorioita, kuten pehmeät ja enemmän aitoa hedelmää sisältävät makeiset, lakritsi ja terveysvaikutteiset makeiset.

Candy Plus -yhtiöiden tulos on raportoitu osana Raision Brändit-segmentin lukuja 13.11.2012 lähtien.

Maksettu kauppahinta oli 14,1 M€. Kauppaan liittyvien asianajajien, neuvonantajien ja ulkopuolisten arvonmäärittäjien palkkiot olivat yhteensä 0,6 M€, jotka on kirjattu vuoden 2012 tuloslaskelmaan hallinnon kuluiksi Brändit-segmentille.

Hankinnasta syntyi liikearvoa 5,5 M€. Liikearvo johtuu paikallisen liiketoiminnan tulonodotuksista, jotka perustuvat yrityskokonaisuuden historialliseen tuloksentelekykyyn ja näkemukseen tulostason ylläpitämisestä ja parantamisesta. Kirjattu liikearvo ei ole miltään osin vähennyskelpoinen verotuksessa.

Liiketoimintojen yhteydessä hankittuihin saamisiin ei sisälly perimiskelvottomia eriä.

Raisio-konsernin liikevaihto ajalla tammi-joulukuu 2012 olisi ollut 605,4 M€ ja jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja ja ilman kertaeriä 34,3 M€, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2012 alusta lähtien. Hankinta-ajankohdan jälkeinen Candy Plus -alakonsernin liikevaihto oli 3,2 M€ ja tulos ennen veroja -0,2 M€.

Candy Plus -liiketoiminnon yhdistelyn kirjanpitokäsittely oli vuoden 2012 tilinpäätöstä laadittaessa vielä osittain kesken. Muutoksia tehtyihin kirjauksiin ei kuitenkaan todettu tarpeelliseksi.

Sulma

Raisio ilmoitti 20.3.2012 puolalaisen Sulma Sp. z o.o:n pasta- ja suurimoliiketoiminnan ostopäätöksestä. Liiketoiminnan osti Raision konserniyhtiö Raisio sp. z o.o Puolassa. Kaupan arvo oli 2,4 M€ (9,8 milj. zlotya). Kaupan yhteydessä Raisiolle siirtyi pasta- ja suurimoliiketoiminta, siihen kuuluvat immateriaalioikeudet sekä käyttö- ja vaihto-omaisuus. Hankinnan yhteydessä Raisiolle ei siirtynyt velkoja.

Hankinnan yhteydessä ei syntynyt liikearvoa.

Hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen arvot hankintapäivänä olivat seuraavat:

Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot:			
	Candy Plus	Sulma	Yhteensä
Aineelliset käyttöomaisuus-hyödykkeet	11,2	1,9	13,0
Tavaramerkit	0,0	0,1	0,1
Muut aineettomat hyödykkeet	1,4		1,4
Laskennalliset verosaamiset	0,3		0,3
Vaihto-omaisuus	3,8	0,4	4,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	5,1		5,1
Rahavarat	0,7		0,7
Varat yhteensä	22,4	2,4	24,8
Laskennalliset verovelat	0,9		0,9
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	2,9		2,9
Muut pitkäaikaiset velat	0,0		0,0
Lyhytaikaiset korolliset velat	4,2		4,2
Muut velat	5,8		5,8
Velat yhteensä	13,8	0,0	13,8
Nettovarallisuus	8,6	2,4	11,0
Maksetut käteisvarat	14,0	2,4	16,4
Velkana tilinpäätöshetkellä	0,1		0,1
Hankintahinta	14,1	2,4	16,5
Liikearvo	5,5	0,0	5,5
Rahana maksettu kauppahinta	14,0	2,4	16,4
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	0,7		0,7
Rahavirtavaikutus	13,3	2,4	15,7

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT

(Milj. euroa)	2013	2012
Valmisteveron palautukset	0,7	1,1
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	0,7	0,6
Yhteensä	1,5	1,7
Tilintarkastajien palkkiot:		
PwC		
Tilintarkastus	0,3	0,2
Todistukset ja lausunnot	0,0	0,0
Veroneuvonta	0,0	0,0
Muut palvelut	0,0	0,0
Yhteensä	0,3	0,3
PKF (UK) LL		
Tilintarkastus		0,1
Veroneuvonta		0,0
Muut palvelut		0,0
Yhteensä		0,1

4. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

(Milj. euroa)	2013	2012
Poistot hyödykeryhmittäin		
Poistot aineettomista hyödykkeistä		
Aineettomat oikeudet	0,7	0,7
Muut aineettomat hyödykkeet	0,6	1,1
Yhteensä	1,3	1,8
Poistot aineellisesta käyttöomaisuudesta		
Rakennukset	4,0	4,2
Koneet ja kalusto	9,6	10,3
Muu aineellinen käyttöomaisuus	0,1	0,1
Yhteensä	13,7	14,6
Arvonalentumiset hyödykeryhmittäin		
Aineettomat oikeudet	0,0	0,1
Muut aineettomat hyödykkeet	0,0	0,0
Rakennukset	0,0	0,0
Koneet ja kalusto	0,5	0,1
Muu aineellinen käyttöomaisuus	0,0	0,0
Yhteensä	0,5	0,2
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	15,5	16,6
Toimintokohtaiset poistot		
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	12,7	13,6
Myynti ja markkinointi	0,5	0,3
Hallinto	1,5	2,2
Tutkimus ja tuotekehitys	0,3	0,3
Yhteensä	15,0	16,4
Arvonalentumiset ja niiden palautukset		
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	0,0	0,1
Hallinto	0,6	0,0
Tutkimus ja tuotekehitys	0,0	0,1
Yhteensä	0,5	0,2

5. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

(Milj. euroa)	2013	2012
Palkat	54,9	54,2
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	0,0	0,3
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	4,7	5,5
Osakeperusteiset palkkiot	0,9	1,0
Muut henkilösivukulut	4,2	4,7
Yhteensä	64,7	65,7
Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 30 Lähipiiritiedot		
Tiedot luovutetuista omista osakkeista esitetään liitetiedossa 19 Osakeperusteiset maksut		
KONSERNIN PALVELUKSESSA OLI TILIKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN (HENKILÖÄ)		
Brändit	1 709	1 328
Raisioagro	181	196
Yhteiset toiminnot	56	63
Yhteensä	1 946	1 587

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

(Milj. euroa)	2013	2012
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	0,1	0,1
Käyvän arvon muutos käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	0,1	
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	0,5	1,3
Korkotuotot lainasaamisista	0,0	0,0
Muut korkotuotot	0,4	0,5
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0
Rahoitustuotot yhteensä	1,0	1,9
Korkokulut lainoista	-1,9	-2,8
Muut korkokulut	-0,6	-0,6
Käyvän arvon muutos käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusveloista		-11,2
Ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojausten tehoton osuus		-0,4
Lainasaamisten arvonalennukset		-2,3
Valuuttakurssierot, netto	-0,1	-0,3
Muut rahoituskulut	-0,2	-0,4
Rahoituskulut yhteensä	-2,8	-17,9

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvelkojen käyvän arvon muutos aiheutui Raisio UK Ltd:n vähemmistöomistuksen vahvistetun kauppahinnan ja taseeseen aiemmin kirjatun kauppahinta-arvion erotuksesta.

Liiketuloksen muodostaviin eriin sisältyy valuuttakurssivoittoja ja -tappioita 0,3 milj. euroa vuonna 2013 (0,2 milj. euroa vuonna 2012)

7. TULOVEROT

(Milj. euroa)	2013	2012
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-6,6	-5,4
Edellisten tilikausien verot	-0,5	-0,1
Laskennalliset verot	1,1	1,5
Yhteensä	-6,0	-4,0
Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla (24,5 %) laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma		
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	-7,8	-3,8
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavan verokannan vaikutus	-0,1	-0,4
Verokannan muutos	1,1	0,7
Verovapaat tuotot	0,2	0,2
Vähennyskelvottomat kulut	-0,4	-3,7
Tilikauden tappiot, joista ei ole kirjattu verosaamista	-0,2	-0,5
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden verosaamisen käyttö	0,0	0,3
Aiemmin kirjaamattomia muita verosaamisia	0,6	
Aiemmin kirjattujen verovelkojen poisto	0,0	3,0
Aiemmin vahvistetuista tappioista kirjattujen verosaamisten oikaisu	0,0	-0,6
Ylimääräiset verovähennykset	1,0	1,4
Verot aikaisemmilta vuosilta	-0,5	-0,1
Muut erät	0,0	-0,3
Yhteensä	-6,0	-4,0

(Milj. euroa)	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
---------------	--------------	---------------	-----------------

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot:

Vuosi 2013

Myytavissä olevat rahoitusvarat	0,0	0,1	0,1
Rahavirran suojaus	0,5	-0,2	0,4
Muuntoerot	-3,6	0,0	-3,6
	-3,0	-0,1	-3,1

Vuosi 2012

Myytavissä olevat rahoitusvarat	0,0	0,0	0,0
Rahavirran suojaus	0,1	0,0	0,1
Nettosijoituksen suojaus	-0,5	0,0	-0,5
Muuntoerot	1,4	0,0	1,4
	1,0	0,0	1,0

8. OSAKEKOHTAINEN TULOS

(Milj. euroa)	2013	2012
Laimentamaton osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana.		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, jatkuvat toiminnot (milj. euroa)	26,2	12,0
Laimentamaton osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	155 396 939	155 534 646
Osakepalkkioista johtuva laimennus	277 192	
Laimennettu osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	155 674 131	155 534 646
Laimentamaton osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	0,17	0,08
Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	0,17	0,08

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten osakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus.

9. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2013

(Milj. euroa)	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	47,6	114,4	17,6	0,0	179,7
Kurssierot	-0,9	-2,7	0,0	0,0	-3,6
Lisäykset	0,0		1,3	2,5	3,9
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	0,1		1,3		1,5
Siirrot erien välillä	0,3	0,0	0,0	-0,3	0,0
Hankintameno 31.12.	46,9	111,7	17,6	2,3	178,5
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	9,5	3,2	16,1	0,0	28,8
Kurssierot	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,1	0,0	1,2	0,0	1,3
Tilikauden poisto	0,7	0,0	0,6	0,0	1,3
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	10,0	3,2	15,4	0,0	28,7
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	36,9	108,5	2,2	2,3	149,8

9. AINEELLISET HYÖDYKKEET 2013

(Milj. euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	13,9	135,2	259,1	0,6	1,8	410,7
Kurssierot	-0,2	-0,9	-2,1	0,0	0,0	-3,4
Lisäykset	0,1	0,1	8,1	0,2	4,2	12,6
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	0,8	4,1	27,9	0,0	0,5	33,3
Siirrot erien välillä	0,0	1,2	3,5	0,0	-4,7	0,0
Hankintameno 31.12.	13,0	131,5	240,6	0,8	0,8	386,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,0	86,6	199,9	0,2	0,5	287,3
Kurssierot	0,0	-0,3	-1,2	0,0	0,0	-1,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	2,5	24,8		0,5	27,8
Tilikauden poisto	0,0	4,0	9,6	0,1		13,7
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,6
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	87,8	184,1	0,3	0,0	272,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	13,0	43,7	56,5	0,5	0,8	114,5

Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvoon sisältyy rahoitusleasingillä hankittua omaisuutta 0,1 miljoonaa euroa

Aineettomat oikeudet sisältävät tavaramerkkejä, joiden taloudellisen vaikutusajan katsotaan olevan rajoittamaton. Näiden kirjanpitoarvo oli 33,6 miljoonaa euroa.

9. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2012

(Milj. euroa)	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	52,2	106,5	17,2	0,2	176,1
Kurssierot	1,0	2,5	0,0	0,0	3,5
Lisäykset	0,7			0,3	1,0
Liiketoimintojen yhdistäminen	2,0	5,5			7,4
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	8,2		0,1		8,3
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	0,4	-0,4	0,0
Hankintameno 31.12.	47,6	114,4	17,6	0,0	179,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	16,1	3,2	15,1	0,0	34,5
Kurssierot	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	7,6	0,0	0,1	0,0	7,6
Tilikauden poisto	0,7	0,0	1,1	0,0	1,8
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	0,0	0,0		0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	9,5	3,2	16,1	0,0	28,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	38,2	111,2	1,4	0,0	150,9

9. AINEELLISET HYÖDYKKEET 2012

(Milj. euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	13,1	127,3	244,0	0,9	1,6	386,9
Kurssierot	0,2	0,2	0,8	0,0	0,0	1,2
Lisäykset	0,0	1,1	3,4	0,0	4,6	9,2
Liiketoimintojen yhdistäminen	0,6	5,4	9,0	0,0		15,0
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	0,0	0,1	1,2	0,3	0,0	1,6
Siirrot erien välillä	0,0	1,3	3,1	0,0	-4,4	0,0
Hankintameno 31.12.	13,9	135,2	259,1	0,6	1,8	410,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,0	81,9	187,0	0,4	0,5	269,8
Kurssierot	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,5
Liiketoimintojen yhdistäminen		0,5	3,2			3,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,1	0,9	0,3	0,0	1,3
Tilikauden poisto	0,0	4,2	10,3	0,1	0,0	14,6
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	86,6	199,9	0,2	0,5	287,3
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	13,9	48,6	59,1	0,4	1,3	123,4

Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvoon sisältyy rahoitusleasingillä hankittua omaisuutta 0,1 miljoonaa euroa.

Aineettomat oikeudet sisältävät tavaramerkkejä, joiden taloudellisen vaikutusajan katsotaan olevan rajoittamaton. Näiden kirjanpitoarvo oli 34,3 miljoonaa euroa.

10. LIIKEARVON JA TALOUDELLISELTA VAIKUTUS- AJALTAAN RAJOITTAMATTOMIEN AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ARVONALENTUMISTESTAUS

Konsernissa liikearvoa kohdistetaan liiketoimintasegmenttien mukaisesti määritellyille rahavirta tuottaville yksiköille. Tilikauden 2012 lopulla toteutetussa Candy Plus -yrityshankinnassa liikearvoa syntyi 5,5 miljoonaa euroa. Aiemmin vuosina 2010 ja 2011 Britanniassa toteutettujen yrityskauppojen liikearvot olivat yhteensä 105,7 miljoonaa euroa. Kaikki liikearvot on kohdistettu Brändit-segmentin Länsi-Euroopan toimintoihin.

Tilinpäätöshetkellä kaikkien liikearvojen kirjanpitoarvo oli 108,5 miljoonaa euroa.

Vuosien 2010 ja 2011 yrityskauppojen yhteydessä hankittujen tavaramerkkien kirjanpitoarvo tilinpäätöshetkellä oli yhteensä 33,6 miljoonaa euroa. Näiden tavaramerkkien taloudelliset vaikutusajat johto on arvioinut rajoittamattomiksi. Tavaramerkit on kohdistettu kokonaisuudessaan Brändit segmentin Länsi-Euroopan toimintoihin. Tavaramerkkien arvo on testattu, ja niistä kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää niiden kirjanpitoarvon.

Arvonalentumistestauksissa kerrytettävissä olevat rahamäärät määritellään käyttöarvoon perustuen. Rahavirtaenusteet perustuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat neljä seuraavaa vuotta. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat ekstrapoloidaan käyttämällä alla esitettyjä arvioituja kasvutekijöitä, jotka eivät ylitä yksikön toimialan keskimääräisiä pitkän aikavälin kasvuvauhteja.

Liikearvojen käyttöarvon määrittämisessä käytetyt perusolettamukset ovat:

Liikearvot / Länsi-Eurooppa

UK:n toiminnot

- Ennustettu liiketulosprosentti *) 14,0 % (15,0 % vuonna 2012)
- Kasvuprosentti **) 2,0 % (2,0 % vuonna 2012)
- Diskonttaus korko 6,1 % (5,7 % vuonna 2012)

Candy Plus

- Ennustettu liiketulosprosentti *) 11,0 %
- Kasvuprosentti **) 2,0 %
- Diskonttaus korko 6,5 %

*) Ennustettu keskimääräinen laskelmissa käytetty liiketulosprosentti

**) Ennustejakson jälkeisissä rahavirroissa

Johto on määrittänyt ennusteiden liiketuloksen perustuen aiempiin toteutuneisiin tuloksiin ja niihin odotuksiin, jotka sillä on markkinoiden kehittymisestä. Diskonttaus korko on määritetty ennen veroja ja se kuvastaa kyseiseen liiketoimintasegmenttiin liittyviä riskejä.

Arvonalentumistestauksen herkkyysoanalyysi:

Liikearvot / Länsi-Eurooppa

UK:n toiminnot

Yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää selvästi varojen kirjanpitoarvon. Kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaa varojen kirjanpitoarvon diskonttauskoron noustessa yli 12,6 prosenttia (ennen veroja) tai liiketoiminnan liikevoittotason pudotessa pysyvästi yli 59 prosenttia johdon arvioista.

Candy Plus

Yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää selvästi varojen kirjanpitoarvon. Kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaa varojen kirjanpitoarvon diskonttauskoron noustessa yli 11,6 prosenttia (ennen veroja) tai liiketoiminnan liikevoittotason pudotessa pysyvästi yli 52 prosenttia johdon arvioista.

11. OSUUDET OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSISSÄ

(Milj. euroa)	2013	2012
YHTEISYRITYKSET		
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,0	0,1
Osuus tilikauden tuloksesta	0,0	-0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,0	0,0
OSAKKUUSYRITYKSET		
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,7	0,7
Vähennykset	0,0	0,0
Osuus tilikauden tuloksesta	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,8	0,7
Osakkuusyritysten kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa.		
Konsernin omistusosuutta vastaavat määrät yhteisyritysten varoista ja veloista sekä liikevaihdosta ja tuloksesta:		
Yhteisyrityksiin tehtyihin sijoituksiin liittyvät varat ja velat:		
Pitkäaikaiset varat	0,0	0,0
Lyhytaikaiset varat	0,0	0,7
Pitkäaikaiset velat	0,0	0,0
Lyhytaikaiset velat	0,0	0,7
Varat netto	0,0	0,0
Yhteisyrityksiin tehtyihin sijoituksiin liittyvät tuotot ja kulut:		
Liikevaihto	0,0	10,2
Kulut	0,0	10,4
Voitto/tappio	0,0	-0,1
Osakkuusyritysten yhteenlasketut varat, velat, liikevaihto ja voitto/tappio:		
Varat	2,2	2,2
Velat	0,2	0,2
Liikevaihto	1,0	1,2
Voitto/tappio	0,1	0,0

12. MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT

(Milj. euroa)	2013	2012
Noteeraamattomat osakesijoitukset ja osuudet	2,6	2,3
Yhteensä	2,6	2,3
Tilikauden alussa	2,3	2,4
Lisäykset	0,3	0,1
Vähennykset	0,0	-0,2
Tilikauden lopussa	2,6	2,3

Noteeraamattomien osakesijoitusten ja osuuksien käypään arvoon arvostamisessa on sovellettu esimerkiksi viimeaikaisia riippumattomien tahojen välisiä kauppvoja. Mikäli käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla, myytävissä olevat rahoitusvarat on arvostettu hankintamenuon. Käyvän arvon rahaston muutokset on esitetty liitetiedossa 18 Oma pääoma.

13. PITKÄAIKAISET SAAMISET

(Milj. euroa)	2013	2012
Lainasaamiset ulkopuolisilta	0,1	0,2
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	0,1	0,2

Edellä esitetty pitkäaikainen lainasaaminen ulkopuolisilta koostuu EUR-määräisestä pääomalainasaamisesta. Pitkäaikaisen saamisen käyvät arvot esitetään liitteessä 27.

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä vakuuksien käypää arvoa huomioon ottamatta, siinä tapauksessa, että toiset sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä veloitteitaan.

14. VAIHTO-OMAISUUS

(Milj. euroa)	2013	2012
Aineet ja tarvikkeet	39,2	56,7
Keskeneräiset tuotteet	3,5	4,0
Valmiit tuotteet/tavarat	28,2	31,9
Ennakkomaksut	0,0	0,1
Vaihto-omaisuus yhteensä	70,9	92,7

Vaihto-omaisuuden kirja-arvoon ei sisälly olennaisia kirja-uksia, joilla vaihto-omaisuuden arvoa olisi alennettu vastaamaan sen nettorealisoituarvoa.

15. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

(Milj. euroa)	2013	2012
Myyntisaamiset	59,9	73,0
Saamiset osakkuusyrityksiltä	0,0	0,4
Siirtosaamiset	4,8	6,0
Muut saamiset	1,8	2,6
Myyntisaamiset ja muut saamiset yhteensä	66,5	82,0

Tilinpäätöshetkellä konsernin myyntisaamisista noin 43,3 prosenttia oli euromääräisiä, noin 41,3 prosenttia puntamääräisiä ja loput muita valuuttoja.

Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli yli 60 päivää sitten erääntyneitä myyntisaamisia, joiden arvo ei ole alentunut, 0,2 milj. euroa (0,5 milj. euroa vuonna 2012). Erääntyneiden saamisten ikäjakauma on seuraava:

(Milj. euroa)	2013	2012
Erääntymättömät	53,8	54,0
Erääntyneet 1–60	5,9	18,5
Erääntyneet 61–180 päivää	0,2	0,5
Erääntyneet yli 180 päivää	0,0	0,0
	59,9	73,0
Myyntisaamisten arvonalennukset:		
Arvo 1.1.	1,9	0,9
Hankitut yhtiöt		1,1
Muut lisäykset	0,2	0,5
Vähennykset	-1,4	-0,6
Arvo 31.12.	0,8	1,9

Konserni on kirjannut tilikauden aikana luottotappioita myyntisaamisista 0,1 milj. euroa (0,2 milj. euroa tilikaudella 2012).

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät ovat liiketoimintaan kuuluvien tuottojen ja kulujen sekä rahoituserien ja verojen jaksotuksia. IAS 39 mukaan rahoitusvaroihin luettavien saamisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 27.

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä vakuuksien käypää arvoa huomioon ottamatta siinä tapauksessa, että toiset sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä veloitteitaan. Saamisiin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä.

16. KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVAT RAHOITUSVARAT

(Milj. euroa)	2013	2012
Rahoitusarvopaperit	73,6	55,1
Johdannaissopimukset	0,0	1,2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat yhteensä	73,6	56,3

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luetaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät 12 kuukauden sisällä erääntyvät pankkien ja yritysten liikkeeseen laskemat sijoitus- ja yritystodistukset sekä kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat euromääräisiä.

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että toiset osapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä veloitteitaan. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin kuuluviin eriin tehdyt sijoitukset on hajautettu huolellisesti, eikä niihin liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset esitetään tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja -kuluissa.

Käyvän arvon määrittämisperiaatteet on esitetty liitetiedossa 27. Liitetietojen kohdassa 6 on esitetty näistä eristä kirjatut voitot ja tappiot.

17. RAHAVARAT

(Milj. euroa)	2013	2012
Pankkitalletukset	2,0	
Käteinen raha ja pankkitilit	8,3	6,8
Rahavarat yhteensä	10,3	6,8

Lyhytaikaiset pankkitalletukset ovat pääosin euromääräisiä tai valuuttaswapilla suojattu euromääräisiksi ja ovat vaadittaessa nostettavissa.

Rahavirtalaskelman mukaiset rahavarat muodostuvat seuraavasti:

Rahavarat	10,3	6,8
Rahoitusarvopaperit	73,6	55,1
Yhteensä	83,9	61,9

Rahavirtalaskelmassa rahavaroihin luokitelluilla rahoitusarvopapereilla on keskimäärin noin kolmen kuukauden maturiteetti tilinpäätöshetkellä.

18. OMA PÄÄOMA

(Milj. euroa)	1000 kpl	Osakepääoma	Omat osakkeet
Emoyrityksen osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:			
31.12.2011			
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	34 255	5,8	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	-209		-0,4
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	130 894	22,0	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-9 148		-19,1
Yhteensä	155 793	27,8	-19,5
Kantaosakkeita vaihdettu vaihto-osakkeiksi	208		
Omien osakkeiden luovutus, vaihto-osakkeet	-14		0,0
Omien osakkeiden hankinta, vaihto-osakkeet	408		-1,0
Omien osakkeiden hankinta, kanta-osakkeet	4		0,0
31.12.2012			
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	34 047	5,7	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	-213		-0,4
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	131 102	22,1	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-9 542		-20,0
Yhteensä	155 394	27,8	-20,5
Kantaosakkeita vaihdettu vaihto-osakkeiksi	314		
Omien osakkeiden luovutus, vaihto-osakkeet	-8		0,0
31.12.2013			
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	33 733	5,7	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	-213		-0,4
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	131 416	22,1	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-9 534		-20,0
Yhteensä	155 402	27,8	-20,4

Muuntoerot:

Muuntoerot-rahasto sisältää itsenäisten ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Myös itsenäisiin ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksista syntyvät voitot ja tappiot sisältyvät muuntoeroihin silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet.

Muut rahastot:

Muut rahastot sisältää käyvän arvon rahaston myytävissä oleville rahoitusvaroille ja suojausrahaston, mikä sisältää rahavirran suojausena käytettävien johdannaisinstrumenttien kertyneet käypien arvojen muutosten tehokkaat osuudet.

Omat osakkeet:

Omiin osakkeisiin sisältyy konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno. Omia osakkeita on hankittu pörsistä vuosina 2005-2012 yhteensä 10 576 297 kappaletta, 10 363 601 vaihto-osaketta ja 212 696 kantaosaketta.

Tilikausien 2008 - 2012 aikana vaihto-osakkeita luovutettiin johdolle ja avainhenkilöille palkkiona sekä osakekannustinjärjestelmiin 2008 ja 2009 liittyen yhteensä 1 117 556 kappaletta ja hallituksen jäsenille osana heidän palkkiotaan yhteensä 66 812 kappaletta. Lisäksi suunnatulla maksullisella osakeannilla luovutettiin 4 120 000 yhtiön hallussa ollutta vaihto-osaketta Reso Management Oy:lle.

Vuonna 2013 hallituksen jäsenille luovutettiin osana heidän palkkiotaan yhteensä 7 513 kappaletta vaihto-osakkeita.

Reso Management Oy:lle luovutetut sekä muut Reso Management Oy:n ostamat Raisio Oyj:n osakkeet, yhteensä 4 482 740 kappaletta, käsitellään kaikki konsernitilinpäätöksessä omina osakkeina.

Tilikauden 2013 lopussa konsernitilinpäätöksessä oli omia osakkeita yhteensä 9 747 156 kappaletta, joista 9 534 460 kappaletta vaihto-osakkeita ja 212 696 kappaletta kantaosakkeita. Omien osakkeiden jäljellä oleva hankintameno on yhteensä 20,4 milj. euroa ja se esitetään oman pääoman vähennyksenä.

Osingot:

Vuonna 2013 osinkoa jaettiin 0,12 euroa osakkeelta eli yhteensä 19,2 miljoonaa euroa (vuonna 2012 0,11 euroa osakkeelta eli yhteensä 17,6 miljoonaa euroa). Tilinpäätöspäivän jälkeen emoyrityksen hallitus on ehdottanut jaettava osinkoa 0,13 euroa osakkeelta eli yhteensä 21,5 miljoonaa euroa.

(Milj. euroa)	2013	2012
Kumulatiiviset muuntoerot:		
Muuntoerot 1.1.	0,2	-0,7
Muuntoeron muutos	-3,6	0,9
Muuntoerot 31.12.	-3,4	0,2
Muut rahastot:		
Käyvän arvon rahasto	1,4	1,3
Suojausrahasto	-0,7	-1,0
Muut rahastot yhteensä	0,7	0,2

19. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Vuonna 2010 Raision hallitus päätti konsernin johtoryhmän jäsenten kannustinjärjestelmästä. Järjestelmän kautta johto sijoitti varojaan Raision vaihto-osakkeisiin. Tarkoitusta varten johto hankki Reso Management Oy -nimisen yhtiön, jonka osakekannan he järjestelyn alussa omistivat kokonaan. He rahoittivat sijoituksensa osittain itse ja osittain Raision lainoituksen avulla. Reso Management Oy:n hallussa on yhteensä 4 482 740 Raision vaihto-osaketta. Osakkeen käypä arvo on määritetty suunnatun maksullisen osakeannin ja arvostuspäivän markkinahintojen perusteella ja on ollut 2,59 euroa osakkeelta. Odotettavissa olevia osinkoja tai muita oman pääoman ehtoisten instrumenttien myöntämiseen liittyviä piirteitä ei ole huomioitu käyvän arvon määrittelemisessä. Osakepalkkiojärjestelyyn liittyy työntekovelvoite Raisio Oyj:ssä tai sen tytäryrityksissä ainakin 31.3.2014 saakka, ja tämä velvoite jatkuu enimmillään maaliskuuhun 2018, mikäli purkamista lykkäävät ehdot toteutuvat. Koska purkamista lykkäävät ehdot eivät ole toteutuneet, Reso Management Oy puretaan kevään 2014 aikana, jolloin yhtiön osakkaat saavat purku- tai sulautumisvastikkeena Raisio Oyj:n osakkeita. Kannustimet menetetään henkilön lähtiessä konsernista ennen oikeuden lopullista syntymistä. Konsernin johtoryhmän kahden jäsenen toimosuhde konserniyhtiöön päättyi vuonna 2012. Raisio Oyj käytti sille järjestelmään liittyvässä sopimuksessa suotua oikeutta lunastaa kyseisten johtoryhmän jäsenten omistamat Reso Management Oy:n osakkeet sopimuksessa määrättyin ehdoin. Näin ollen Raisio Oyj omistaa 22,22 % kyseisestä yhtiöstä.

Kesäkuussa 2010 hallitus päätti kahdesta synteettisestä osakepohjaisesta sitouttamis- ja kannustinjärjestelmästä hankitun Glisten-alakonsernin johdolle ja keskeisille avainhenkilöille. Ensimmäisen järjestelmän perusteella maksettiin toukokuussa 2012 rahapalkkio, jonka kokonaismäärä vastasi 966 117 Raision vaihto-osakkeen arvoa. Palkkion maksamisen edellytyksenä oli kunkin järjestelmään nimetyn henkilön osalta se, että hän oli konsernin palveluksessa 8.4.2012. Toisen järjestelmän perusteella oli sovittu maksettavan kahdessa erässä Glisten-alakonsernin kahdelle johtohenkilölle rahapalkkio, jonka kokonaismäärä vastaa 420 000 vaihto-osakkeen arvoa. Sovellettavana ansaintakriteerinä oli tietty Glisten-alakonsernin liiketuloksen taso. Ensimmäisen erän osalta edellytykset palkkion maksamiselle eivät täyttyneet. Järjestelmän toisen osan perusteella maksettiin syyskuussa 2012 rahapalkkio, jonka suuruus vastasi 210 000 Raision vaihto-osakkeen arvoa.

Joulukuussa 2011 hallitus päätti synteettisestä osakepohjaisesta kannustin- ja sitouttamisjärjestelmästä englantilaisen Raisio UK -alakonsernin johdolle ja keskeisille avainhenkilöille. Järjestelmän ansaintajakso on 1.1.2012 - 31.12.2014 ja sen perusteella maksetaan huhtikuun 2015 loppuun mennessä rahapalkkio, jonka määrä maksimissaan vastaa 400 000 Raisio Oyj:n vaihto-osakkeen arvoa. Palkkion määrä on sidottu Raision Brändit-segmentin liiketulokseen ja sen suorittamisen edellytyksenä on kunkin siihen nimetyn henkilön osalta se, että hän on Raisio-konsernin palveluksessa edelleen 28.2.2015. Osa alun perin järjestelmään nimetyistä henkilöistä ei enää ole konsernin palveluksessa, joten rahapalkkion määrä maksimissaan tilinpäätöshetkellä 31.12.2013 vastasi 225 000 Raisio Oyj:n vaihto-osakkeen arvoa.

Helmikuussa 2013 hallitus päätti uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakso alkoi 1.1.2013 ja päättyi 31.12.2015. Hallitus päättää vuosittain uuden mahdollisen ansaintajakson alkamisesta, pituudesta sekä kriteereistä ja niille asetettavista tavoitteista. Ansaintajaksoilla 2013 - 2015 järjestelmän mahdollinen tuotto perustuu osakkeen kokonaistuottoon (TSR). Palkkio maksetaan huhtikuussa 2016 osittain yhtiön vaihtosarjan osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella on tarkoitus kattaa palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluontoisia maksuja. Mikäli henkilön työ- tai toimosuhde päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2013 osakepalkkiojärjestelmän kohderyhmään kuului 33 henkilöä ja maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä 940 000 Raisio Oyj:n vaihto-osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Vaihto-osakkeen osakehinta järjestelmän myöntämishetkellä 22.3.2013 oli 3,09 € ja tilinpäätöshetkellä 4,37 €.

Joulukuussa 2013 hallitus päätti osakepohjaisen kannustinjärjestelmän uudesta jaksosta periodille 2014 - 2016. Järjestelmän ansaintajakso alkaa 1.1.2014 ja päättyi 31.12.2016. Mahdollinen palkkio perustuu yhtiön osakkeen kokonaistuottoon (TSR). Palkkio maksetaan vuonna 2017 vastaavalla tavalla osittain yhtiön vaihto-osakkeina ja osittain rahana. Kohderyhmään kuuluu noin 40 henkilöä. Palkkiot vastaavat yhteensä enintään 1 000 000 Raisio Oyj:n vaihto-osakkeen arvoa sisältäen rahana maksettavan osuuden.

Vuosien 2009-2013 yhtiökokousten päätöksen perusteella hallituksen jäsenille on maksettu heidän palkkiostaan noin 20 % luovuttamalla heille yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Vuosien 2009-2011 aikana osakkeita on luovutettu yhteensä 53 116 kappaletta, vuonna 2012 yhteensä 13 696 kappaletta ja vuonna 2013 yhteensä 7 513 kappaletta.

(Milj. euroa)	2013	2012
Osakkeina ja käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia maksuja sisältyy työsuhte-etuuksista johtuviin kustannuksiin:		
Osakkeina suoritettut / suoritettavat	0,2	0,1
Rahana suoritettut / suoritettavat	0,7	0,9
Yhteensä	0,9	1,0
Rahana suoritettavien osakeperusteisten järjestelyjen velat	0,9	0,2

20. LASKENNALLISET VEROT

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2013 aikana:

(Milj. euroa)	1.1.2013	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	Ostetut/ myydyt tytäryhtiöt	31.12.2013
Laskennalliset verosaamiset:						
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,1	0,0				0,1
Käyttöomaisuuden sisäinen kate	0,0	0,0				0,0
Varaukset	0,7	-0,2		0,0		0,5
Vahvistetut verotukselliset tappiot	0,0	0,0				0,0
Johdannaissopimukset	0,3		-0,2			0,2
Eläkevelvoitteet	0,0	0,0				0,0
Verotuksessa vähentämättä jätetyt poistot	0,6	-0,3		0,0		0,3
Muut erät	0,6	0,6		-0,1		1,1
Yhteensä	2,4	0,0	-0,2	-0,1	0,0	2,2
Laskennalliset verovelat:						
Kertyneet poistoerot	2,4	0,1		-0,1		2,4
Myytavissä olevat sijoitukset	0,4		-0,1			0,3
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	0,0	0,0				0,0
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisessä	8,2	-1,0		-0,2		7,1
Muut erät	3,1	-0,2		0,0		2,8
Yhteensä	14,1	-1,1	-0,1	-0,3	0,0	12,6

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2012 aikana:

(Milj. euroa)	1.1.2012	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	Ostetut/ myydyt tytäryhtiöt	31.12.2012
Laskennalliset verosaamiset:						
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,0	0,1				0,1
Käyttöomaisuuden sisäinen kate	0,0	0,0			0,0	0,0
Varaukset	0,9	-0,5		0,0	0,3	0,7
Leasing-omaisuus	0,0	0,0				0,0
Vahvistetut verotukselliset tappiot	1,5	-1,5		0,0		0,0
Johdannaissopimukset	0,4		0,0			0,3
Eläkevelvoitteet	0,0	0,0				0,0
Verotuksessa vähentämättä jätetyt poistot	0,9	-0,3		0,0		0,6
Muut erät	0,2	0,4		0,0	0,1	0,6
Yhteensä	4,0	-1,9	0,0	0,0	0,3	2,4
Laskennalliset verovelat:						
Kertyneet poistoerot	1,3	0,2		0,0	0,9	2,4
Myytavissä olevat sijoitukset	0,4		0,0			0,4
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	0,0	0,0				0,0
Arvonlennukset konserniosakkeiden hankintamenoista	2,8	-2,8				0,0
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisessä	8,7	-0,7		0,2	0,0	8,2
Muut erät	3,1	-0,1		0,0	0,0	3,1
Yhteensä	16,4	-3,4	0,0	0,3	0,9	14,1

Myöhemmin käytettäviä verotuksellisia tappioita vastaavaa laskennallista verosaamista on kirjattu sen verran kuin sitä todennäköisesti pystytään hyödyntämään tulevaisuudessa kertyvien voittojen perusteella. Konsernilla oli kertyneitä tappioita yhteensä 47,9 milj. euroa (31.12.2012 49,5 milj. euroa). Suurin osa tappioista vanhenee viittä vuotta pidemmän ajan kuluttua.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan, kun on olemassa laillisesti toimeenpantava oikeus kuitata ja milloin laskennalliset verot liittyvät samaan veronsaajaan. Konsernitaseessa netottomalla määritellyt summat:

(Milj. euroa)	2013	2012
Laskennalliset verosaamiset	2,2	2,4
Laskennalliset verovelat	12,6	14,1
Laskennallinen nettoverovelka	10,5	11,8

Ulkomaisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, sillä varat on sijoitettu kyseisiin maihin pysyvästi.

21. ELÄKEVELVOITTEET

Taseessa esitetyn velan muutokset:

(Milj. euroa)	2013	2012
Tilikauden alussa	0,2	0,2
Eläkekulut tuloslaskelmassa	-0,2	0,0
Tilikauden lopussa	0,0	0,2

22. VARAUKSET

(Milj. euroa)	2013	2012
Varaukset 1.1.	0,2	1,4
Kurssierot	0,0	0,0
Hankitut yhtiöt	0,0	0,0
Varausten lisäykset	1,2	0,0
Käytetyt varaukset	0,0	-1,2
Varaukset 31.12.	1,4	0,2
Pitkäaikaiset varaukset	0,2	0,2
Lyhytaikaiset varaukset	1,2	0,0
Yhteensä	1,4	0,2

Varausten lisäys liittyy Brandit-segmentin Länsi-Euroopan makeisliiketoiminnan keskittämis- ja tehostamishankkeeseen.

23. RAHOITUSVELAT

(Milj. euroa)	2013	2012
Pitkäaikaiset jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat:		
Pankkilainat	34,2	55,5
Rahoitusleasingvelat	0,0	0,0
Yhteensä	34,2	55,5
Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat:		
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	20,7	22,3
Rahoitusleasingvelat	0,0	0,0
Muut korolliset velat	0,4	0,3
Yhteensä	21,1	22,6
Pitkäaikaiset rahoitusvelat (ml kauppahinta- ja rahoitusleasingvelat) erääntyvät seuraavasti:		
Vuonna 2014	20,5	20,8
Vuonna 2015	20,5	20,8
Vuonna 2016	13,7	13,9

Pankkilainoista noin yksi kolmasosa on euromääräistä ja kaksi kolmasosaa puntamääräistä velkaa. Muut rahoitusvelat ovat pääosin euromääräisiä. Pankkilainat ovat sekä vaihtuvakorkoisia että kiinteäkorkoisia. 28,1 miljoonan punnan (33,7 miljoonan euron) suuruisen pankkilainan korko on sidottu libor-viitekorkoon. 21 miljoonan euron suuruisen pankkilainan korko on kiinteä.

Korollisten velkojen käyvät arvot esitetään liitetiedossa 27.

(Milj. euroa)	2013	2012
Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat:		
Rahoitusleasingvelat		
– vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	0,0	0,0
Yhtä vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	0,0	0,0
Bruttomääräinen kokonaissijoitus	0,0	0,0
Rahoitusleasingvelat		
– vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	0,0	0,0
Yhtä vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	0,0	0,0
Bruttomääräinen kokonaissijoitus	0,0	0,0
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	0,0	0,0
Rahoitusleasingvelkojen kokonaismäärä	0,0	0,0

24. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaissopimukset ovat suojaus- ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä hyödyke-, korko- ja valuuttajohdannaisia. Johdannaiset ovat kaikki rahavirran suojausjohdannaiksia, jotka arvostetaan kirjanpidossa käypään arvoon.

25. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

(Milj. euroa)	2013	2012
Pitkäaikaiset		
Muut velat	0,1	0,1
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	53,7	54,3
Velat osakkuusyrityksille	0,0	0,1
Siirtovelat	20,4	21,0
Ennakkomaksut	5,4	6,7
Muut velat	6,7	10,5
Yhteensä	86,3	92,6

Siirtovelkoihin sisältyy liiketoiminnan kulujen ja rahoituserien sekä verojen jaksotuksia. Näistä merkittävimmät ovat palkkojen, palkkioiden ja henkilösivukulujen jaksotukset, joita vuonna 2013 oli 7,6 milj. euroa (vuonna 2012 6,9 milj. euroa).

26. RAHOITUSRISKIENHALLINTA

JOHDANTO

Rahoitusriskienhallinnan tavoitteena on suojata konsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta ja siten osaltaan turvata ja varmistaa konsernin tuloksen kertyminen. Rahoituksen hoito ja rahoitusriskienhallinta on keskitetty talousjohtajan alaisuudessa toimivalle rahoitusosastolle riittävän asiantuntemuksen sekä kattavan ja kustannustehokkaan toiminnan varmistamiseksi. Tulosityksiköt informoivat keskeisistä riskeistään rahoitusosastoa, joka kokoaa yhteen koko konsernin riskit ja raportoi riskipositiot talous- ja liiketoimintajohtolle kuukausittain ja neljännesvuosittain. Rahoitusosaston toimintaa riskienhallinnassa sääntelee hallituksen hyväksymä rahoitusriskienhallintapolitiikka. Kaikki merkittävät lainanotto päätökset tekee hallitus rahoitusosaston esityksestä.

ERI RAHOITUSRISKIT JA NIIDEN HALLINTA

Luottoriskit

Vastapuoliriski

Vastapuoliriskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa sopimusosaapuoli ei kykene täyttämään tai ei halua täyttää omaa velvoitettaan. Raisio altistuu vastapuoliriskille rahoitusosaston sijoittaessa varoja rahoitusmarkkinoille sekä operoidessa johdannaisinstrumenteilla. Rahoitusosasto vastaa tekemiinsä sijoituksiin, lainasaamisiin ja johdannaissopimuksiin liittyvästä vastapuoliriskistä. Tämän riskin hallinnassa käytetyistä keinoista keskeisimmät ovat huolellinen, hyvän luottokelpoisuuden omaavien vastapuolien valinta, vastapuolikohtaiset limiitit sekä hajauttaminen.

Sijoitustoiminta

Rahoitusvarojen sijoittamista on säännelty politiikassa tehtä-

vän sijoituksen määrän, maturiteetin ja vastapuolten osalta. Maturiteetiltaan lyhyt- ja pitkäaikaisten suorien korkosijoitusten lisäksi varoja voidaan sijoittaa korkorahastoihin, vaihtoehtoisten sijoitusten rahastoihin sekä osakkeisiin ja osakerahastoihin. Talousjohtajalla on oikeus politiikassa asetetuista perusteista päättää konsernin sijoitusten vastapuoliksi hyväksyttävistä tahoista. Vastapuolina voivat lähtökohtaisesti olla Euroopan rahaliiton jäsenvaltiot, suuret suomalaiset kunnat ja niiden yhteenliittymät, Suomessa yrityspankkitoimintaa harjoittavat rahalaitokset sekä Euroopan rahaliiton jäsenvaltiossa rekisteröidyt yritykset, joilla on hyvä luottoluokitus. Tilipäätöshetkellä konsernin rahoitusvaroista 73,6 milj. euroa (vertailuvuonna 55,1 milj. euroa) oli sijoitettu suomalaisiin yritys- ja sijoitustodistuksiin.

Myynnin luottoriski

Tulosityksiköt tekevät konsernin antamien ohjeiden puitteissa itsenäisesti vastapuoliriskien liittyviä päätöksiä, kuten päättävät asiakkaaksi hyväksymisen kriteereistä, sovellettavista myyntiehtoista ja vaadittavista vakuuksista, samoin kuin ne vastaavat myyntisaamisten luottoriskistä. Myyntisaamisia voidaan turvata myös luottovakuutuksilla.

Likviditeettiriskit

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että konsernin rahoitusvarat ja lisärahoitusmahdollisuudet eivät kattaisi liiketoiminnan tulevia tarpeita. Poliittikan mukaisesti rahoitusosasto pyrkii ylläpitämään hyvän maksuvalmiuden kaikissa olosuhteissa ja tasolla, jolla turvataan johdon strateginen toimintavapaus. Konsernin likvidit varat muodostuvat sijoitetuista rahoitusvaroista ja rahoittajien kanssa sovituista, nostamattomista luotoista ja tililimiiteistä. Vaihtoehtoisten sijoitusten rahastoihin tai osakerahastoihin tehtyjä sijoituksia ei lueta likvideihin rahoitusvaroihin. Maksuvalmiusreserviin kuuluu mm. sovittu 90 miljoonan euron suuruinen yritystodistusohjelma. Varainhankinnan riskiä hajautetaan hankkimalla rahoitusta eri lähteistä.

Markkinariskit

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten vaikutusta konsernin nettorahoituskuluihin ja -tuottoihin sekä eri korkosijoitusten ja korkojohdannaisten markkina-arvoihin seuraavan 12 kuukauden aikana. Korkoriskiä hallitaan ohjaamalla luottosalkun ja korkosijoitusten rakennetta ja duraatiota politiikan sallimissa rajoissa tavoitteena mahdollisimman alhaiset rahoituskulut ja korkeat rahoitustuotot. Korkoprofiiliin muokkauksessa välineinä voidaan käyttää koronvaihtosopimuksia sekä korkotermeineitä ja -optioita. Konsernin vuonna 2011 nostaman 45 miljoonan punnan suuruisen pankkilainan aiheuttamalta korkoriskiltä suojautumiseen solmittiin lainaehdot vastaava, puntamääräinen koronvaihtosopimus, johon sovelletaan suojauslaskentaa. Suojauskohteena on koroista aiheutuneet kassavirrat. Samana vuonna nostetun 35 miljoonan euron suuruisen pankkilainan korko muutettiin vuoden 2012 aikana kiinteäksi. Konsernin korkoriskiä seurataan laskemalla markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutus korollisten sijoitusten ja velkojen korkotuottoihin ja -kuluihin seuraavien 12 kuukauden aikana. Kannettavan korkoriskin enimmäismäärä on säännelty rahoitusriskienhallintapolitiikassa.

Korkoriski (Milj. euroa)	31.12.2013	31.12.2012
Markkinakorkojen 1 % -yksikön nousun vaikutus:		
korkotuottoihin	1,0	1,0
korkokuluihin	-0,3	-0,7
markkina-arvojen muutos	0,3	0,7
Nettovaikutus korkotuottoihin ja -kuluihin	1,0	1,1

Raision korkoaseman herkkyys koronmuutoksille saadaan laskemalla paljonko koko korkokäyrän yhtä suuri, yhden prosenttiyksikön suuruinen muutos muuttaa nettokorkokuluja ja -tuottoja. Tarkastelussa huomioidaan Raision korolliset sijoitukset sekä velat. Korkosijoitusten pääpaino on tilikautena ollut juoksuajaltaan lyhytaikaisissa sijoituksissa. Rahoitusvelkojen korot on sidottu 3-6 kuukauden vaihtuvaan euribor-viitekorkoon tai 6 kuukauden vaihtuvaan Englannin punnan libor-korkoon. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2013 Raision korkoherkkyys 1 prosenttiyksikön suuruiselle koronnousulle oli noin 1,0 miljoonaa euroa (1,2 milj. euroa) ja koronlaskulle noin 0,3 miljoonaa euroa (0,4 milj. euroa). Jos korkotaso tilinpäätöshetkellä 31.12.2013 olisi ollut 1 prosenttiyksikköä korkeampi, vaikutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi 0,8 miljoonaa euroa (0,9 milj. euroa). Jos taas korkotaso tilinpäätöshetkellä 31.12.2013 olisi ollut 1 prosenttiyksikköä matalampi, vaikutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi 0,2 miljoonaa euroa (0,3 milj. euroa).

Valuuttariski

Valuuttariski tarkoittaa sitä tulokseen, taseeseen ja kassavirtaan liittyvää epävarmuutta, joka aiheutuu valuuttakurssien muutoksista. Raisio suojautuu valuuttamääräisten saamisten ja velkojen, taseen ulkopuolisten osto- ja myyntisopimusten sekä osittain myös budjetoitujen kassavirtojen aiheuttamaa kurssiriskiä vastaan. Rahoitusriski muodostuu pääosin konsernin ulkomaan rahan määräisistä rahoituseristä. Valuuttariskin hallintaan käytetään valuuttatermiinejä, jotka ovat harvoin yhtäjaksoisesti avoinna yli 12 kuukautta.

Konsernin valuuttariskipolitiikassa on määritelty enimmäismäärä kannettavalle, avoimelle nettopositiolle, joka koostuu konserniyhtiöiden valuuttariskiä synnyttävistä kauppallisista ja rahoituksellisista eristä sekä niitä suojaavista johdannaisista. Valuuttariskiä syntyy Englannin punta-, Venäjän rupla-, Ruotsin kruunu-, Puolan zloty-, Tšekin korona- ja Yhdysvaltain dollarimääräisistä eristä.

Konsernin valuuttariski 31.12.2013 oli 0,1 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa), jos muut valuutat heikkenivät 5 prosenttia euroon verrattuna ja sen vaikutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi 0,1 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa). Tilinpäätöshetkellä oli avoimena nimellisarvoltaan 73,7 milj. euroa 1–12 kuukauden GBP-, SEK- ja USD-valuuttatermiinejä.

Valuuttariskit 31.12.2013 (Milj. euroa)						Valuuttariskit 31.12.2012				
Valuuttariski, nettoasema						Valuuttariski, nettoasema				
GBP	RUB	SEK	USD	PLN	CZK	GBP	RUB	SEK	USD	PLN
-0,9	0,0	0,1	-0,1	-2,9	-0,5	-0,1	0,6	-0,4	0,6	-3,1
5 %:n heikentyminen valuutassa euroa vastaan:										
GBP	RUB	SEK	USD	PLN	CZK	GBP	RUB	SEK	USD	PLN
0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1

Hyödykeriski

Raisio on käyttänyt tilikauden aikana rahoituspolitiikan sallimia hyödyke johdannaisia rypsiostoista johtuvien kassavirtojen suojaukseen. Hyödykesuojauksiin on sovellettu suojauslaskentaa, käytetyt johdannaiset ovat olleet yhtäjaksoisesti avoinna alle 12 kuukautta. 31.12.2013 kaikki suojaukset oli purettu ja suojaus on todettu tehokkaaksi.

JOHDANNAISET

Johdannaisten nimellisarvot (Milj. euroa)	31.12.2013	31.12.2012
Korkojohdannaiset, rahavirran suojaus	33,7	48,2
Valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskentaa	64,1	65,1
Valuuttajohdannaiset, suojauslaskentaa	9,6	0,0

Rahavirran suojaukseen käytetty korkojohdannainen eräännytyy tasaerin kolmen vuoden kuluessa. Muut korko- ja valuuttajohdannaiset eräännyvät alle vuoden kuluessa.

PÄÄOMAN HALLINTA

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on vahvan pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena paras mahdollinen tuotto. Pääomarakenteen kehitystä seurataan omavaraisuusasteella. Konsernin oma pääoma oli vuoden 2013 lopussa 331,7 milj. euroa (327,3 milj. euroa) ja omavaraisuusaste oli 68,3 % (64,1 %). Omavaraisuusastetta laskettaessa oma pääoma jaetaan taseen loppusummalla, josta on vähennetty saadut ennakot.

	31.12.2013	31.12.2012
Oma pääoma, milj. euroa	331,7	327,3
Taseen loppusumma, milj. euroa	491,2	517,6
Omavaraisuusaste	68,3%	64,1%

27. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

Taulukossa esitetään kunkin erän kirjanpitoarvot ja käyvät arvot. Kirjanpitoarvot vastaavat konsernitaseen arvoja. Alla on esitetty konsernin käyttämät käyvän arvon määrittämisperiaatteet kaikista rahoitusinstrumenteista.

(Milj. euroa)	Liitetieto	Kirjanpitoarvo 2013	Käypä arvo 2013	Kirjanpitoarvo 2012	Käypä arvo 2012
Rahoitusvarat					
Myytävissä olevat rahoitusvarat *)	12	2,6	2,6	2,3	2,3
Lainasaamiset	13	0,1	0,1	0,2	0,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	15	60,5	60,5	74,0	74,0
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset *)	16	73,6	73,6	55,1	55,1
Rahavarat	17	10,3	10,3	6,8	6,8
Johdannaiset *)	16	0,0	0,0	1,2	1,2
Rahoitusvelat					
Pankkilainat	23	54,9	56,1	77,7	78,9
Muut lainat	23	0,4	0,4	0,3	0,3
Rahoitusleasingvelat	23	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostovelat ja muut velat	25	76,0	76,0	76,0	76,0
Johdannaiset *)	24	1,8	1,8	2,0	2,0

Taulukossa esitettyjen rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja määritettäessä on käytetty seuraavia hintanoteerauksia, oletuksia ja arvostusmalleja:

Osake- ja rahoitusarvopaperisijoitukset

Myytävissä olevat julkisesti noteerattavat osakkeet arvostetaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n noteeraamin tilinpäätöspäivän ostokursseihin. Osa noteeraamattomista osakesijoituksista on kirjattu käypään arvoon soveltamalla esimerkiksi viimeaikaisia riippumattomien tahojen välisiä kauppia. Mikäli arvostaminen käypään arvoon arvostusmenetelmiä käyttäen ei ole ollut mahdollista, eikä käypä arvo ole ollut luotettavasti saatavilla, myytävissä olevat rahoitusvarat on arvostettu hankintamenoonsa. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatut rahoitusvarat ovat jälkimarkkinakelpoisia ja niiden arvostuksessa on käytetty tilinpäätöspäivän markkinahintoja tai sopimuksen pituutta vastaavia markkinakorkoja.

Johdannaiset

Korko- ja valuuttajohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä tilinpäätöspäivän julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

Lainasaamiset, lainat ja rahoitusleasingvelat

Lainasaamisten ja rahoituslainojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käy-

tetty korkoa, joka vastaa kyseisissä sopimuksissa määritettyjä korkoja vastaavia markkinakorkoja. Rahoitusleasingvelkojen käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla tulevat rahavirrat korolla, joka vastaa samanlaisten leasingsopimusten korkoa.

Ostovelat ja muut velat tai myyntisaamiset ja muut saamiset

Ostovelkojen ja muiden velkojen tai myyntisaamisten ja muiden saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen tai saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja veloista

Käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja veloista *) kaikki muut kuuluvat tasolle 2 paitsi myytävissä olevat rahoitusvarat. Tasolle 2 kuuluvien erien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmien avulla käyttäen palveluntuottajan antamia arvostuksia. Myytävissä olevat rahoitusvarat kuuluvat tasolle 3, koska niiden käypä arvo ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon.

TÄSMÄYTYSLASKEMA TASON 3 MUKAAN KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUISTA RAHOITUSVAROISTA JA RAHOITUSVELOISTA

(Milj. euroa)	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
	Muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat		Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	
	Myytävissä olevat rahoitusvarat		Kauppahintavelka	
Tilikauden alussa	2,3	2,4	0,0	20,5
Voitot ja tappiot				
Tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja kuluissa	0,0			12,6
Muun laajan tuloksen erissä	0,0	0,0		0,5
Maksut				-33,5
Ostot	0,3	0,1		
Myyntit ja muut luovutukset		-0,2		
Tilikauden lopussa	2,6	2,3	0,0	0,0

28. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

(Milj. euroa)	2013	2012
Konserni vuokralle ottajana: Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:		
Yhden vuoden kuluessa	0,5	0,6
Yhtä vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	1,7	1,7
Viittä vuotta pidemmän ajan kuluttua	4,9	5,1
Yhteensä	7,1	7,3

Konserni on vuokrannut autoja, tuotantotiloja ja maa-alueita. Vuoden 2013 tuloslaskelmaan sisältyy muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettuja vuokramenoja 4,3 milj. euroa (vuonna 2012 4,5 milj. euroa)

30. LÄHIPIIRITIEDOT

Konsernin lähipiiriin kuuluvat osakkuusyrietykset. Tämän lisäksi lähipiiriin luetaan hallintoneuvosto, hallitus, toimitusjohtaja ja muut konsernin johtoryhmän jäsenet.

	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
TYTÄRYRITYKSET		
Brändit		
Anytime Food and Drink Limited, Englanti	100,00	
Benemilk Oy, Turku	57,00	
Big Bear Confectionery Limited, Englanti	100,00	
Big Bear Group Limited, Englanti	100,00	
Bright Foods Limited, Englanti	100,00	
Cabin Confectionery Limited, Englanti	100,00	
Candy Plus, a.s., Tsekki	100,00	
Candy Plus Polska Sp. z o.o., Puola	100,00	
The Candy Plus Sweet Factory, s.r.o., Tsekki	100,00	
Carlshamn Mejeri Produktion AB, Ruotsi	100,00	
Chartnatural Limited, Englanti	100,00	
Dormen Foods Limited, Englanti	100,00	
OOO Ecomilk, Venäjä	100,00	
FDS Informal Foods Limited t/a Snacks Unlimited, Englanti	100,00	
F. Fravigar Limited, Englanti	100,00	
Food and Drink Solutions Limited, Englanti	100,00	
Fox's Confectionery Limited, Englanti	100,00	
Glisten Limited, Englanti	100,00	
The Glisten Confectionery Company Limited, Englanti	100,00	
Glisten Finance Limited, Englanti	100,00	
Glisten Snacks Limited, Englanti	100,00	
Halo Foods Limited, Englanti	100,00	
Health Bars Limited, Englanti	100,00	
Holgate's Nutritional Foods Limited, Englanti	100,00	
Honey Monster Foods Limited, Englanti	100,00	
Jester Food Products Limited, Englanti	100,00	
The Lindum Snack Company Limited, Englanti	100,00	

29. VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT

(Milj. euroa)	2013	2012
Vakuudeksi annettu omaisuus:		
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Vastuusitoumukset osakkuusyhtiöiden puolesta		
Takaukset	0,0	0,0
Muut vastuut		
Muut taloudelliset vastuut	3,5	2,5
Sitoutuminen investointimaksuihin		
Tilinpäätöshetkellä voimassa olleet sitoumukset investointimaksuihin	0,7	0,5

	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
Lyme Regis Fine Foods Limited, Englanti	100,00	
Nimbus Foods Limited, Englanti	100,00	
Nordic Feed Innovations Oy, Turku	76,00	76,00
The Original Welsh Pantry Company Limited, Englanti	100,00	
Raisio Eesti AS, Viro	100,00	
UAB Raisio Lietuva, Liettua	100,00	
OOO Raisio Nutrition, Venäjä	100,00	
Raisio Sp. z o.o., Puola	100,00	
Raisio Staest US Inc., Yhdysvallat	100,00	
Raisio Sverige AB, Ruotsi	100,00	
Raisio UK Limited, Englanti	100,00	100,00
TOV Raisio Ukraina, Ukraina	100,00	
Ravintoraisio Oy, Raisio	100,00	100,00
Shepherd Boy Limited, Englanti	100,00	
Raisioagro		
ProteinOil Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisioagro Oy, Raisio	100,00	100,00
Muu toiminta		
Raisio Finance NV, Belgia	100,00	99,99
Raision Konsernipalvelut Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy, Raisio	100,00	50,00
Reso Management Oy, Raisio	22,22	22,22
OSAKKUUSYRITYKSET		
Raisioagro		
Vihervakka Oy, Pöytyä	38,50	38,50

(Milj. euroa)	2013	2012
Liiketoimet lähipiirin kanssa:		
Myynti osakkuus- ja yhteisyrityksille	0,0	9,5
Ostot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,1	0,1
Myynti johtoon kuuluville avainhenkilöille	0,3	0,2
Ostot johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä	0,8	0,9
Lyhytaikaiset saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,0	0,4
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille	0,0	0,1
Myyntit osakkuus- ja yhteisyrityksille tapahtuvat käypään markkinahintaan.		
Johdon työsuhde-etuudet:		
Palkat ja palkkiot	2,2	2,4
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat korvaukset	0,0	0,4
Osakeperusteiset etuudet	0,4	0,5
Yhteensä	2,6	3,3
Hallintoneuvoston jäsenet:	0,0	0,0
Hallituksen jäsenet:	0,1	0,2
Toimitusjohtaja sekä konsernin johtoryhmä:		
Matti Rihko	0,9	0,7
Muu johtoryhmä	1,4	2,4
Yhteensä	2,4	3,0

Eläke- ja muut etuudet:

Toimitusjohtajalla ja johtoryhmän jäsenillä on oikeus ja velvollisuus siirtyä eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.

Toimitusjohtajan johtajasopimuksen irtisanomisaika on 6 kuukautta molemmin puolin. Mikäli yhtiö irtisanoo toimitusjohtajan, toimitusjohtajalla on oikeus irtisanomisajan palkan lisäksi korvaukseen, mikä määrältään vastaa hänen 12 kuukauden palkkaansa.

Toimitusjohtaja ja muut johtoryhmän jäsenet kuuluvat Raisio-konsernin johdon ryhmäeläkevakuutuksen piiriin. Vakuutus on maksuperusteinen säästövakuutus ja siinä on vapaakirjaoikeus. Maksu on 15 - 20 % perusvuosipalkasta.

Ryhmäeläkevakuutuksen kulut vuonna 2013 ovat toimitusjohtajan osalta olleet 0,1 miljoonaa euroa ja muun johtoryhmän osalta yhteensä 0,2 miljoonaa euroa, yhteensä kaikki 0,3 miljoonaa euroa. (Vuonna 2012 toimitusjohtajan osalta 0,1 miljoonaa euroa ja muun johtoryhmän osalta 0,3 miljoonaa euroa, yhteensä kaikki 0,3 miljoonaa euroa.)

(Milj. euroa)	2013	2012
Lainat lähipiirille:		
Johtoon kuuluville avainhenkilöille annetut lainat:		
Tilikauden alussa	0,0	0,9
Lainojen takaisinmaksut	0,0	-0,9
Tilikauden lopussa	0,0	0,0
Reso Management Oy:lle myönnettyt lainat:		
Tilikauden alussa	10,6	10,6
Saadut korot	0,3	0,3
Kertyneet korot	-0,3	-0,3
Tilikauden lopussa	10,6	10,6
Lainan korko on 3,25 %.Laina maksetaan takaisin viimeistään 31.3.2014. Raisio Oyj:llä on oikeus vaatia ja saada pantiksi lainalla hankitut Raisio Oyj:n osakkeet.		
Osakkuusyhtiöille myönnettyt lainat		
Tilikauden alussa	0,0	0,1
Lainojen takaisinmaksut	0,0	-0,1
Kertyneet korot	0,0	0,0
Saadut korot	0,0	0,0
Tilikauden lopussa	0,0	0,0
Laina on kokonaan maksettu takaisin.		
Lähipiirille myönnettyt lainat yhteensä	10,6	10,6

Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

(Milj. euroa)	2013	2012	2011
Tulos ja kannattavuus			
Liikevaihto, milj. euroa ¹⁾	557,6	584,1	552,6
muutos, %	-4,5	5,7	30,5
Kansainvälinen liikevaihto, milj.euroa ¹⁾	273,9	288,0	239,0
% liikevaihdosta	49,1	49,3	43,3
Käyttökate, milj. euroa ¹⁾	49,1	48,3	47,7
% liikevaihdosta	8,8	8,3	8,6
Poistot ja arvonalennukset, milj. euroa ¹⁾	15,5	16,6	17,0
Liiketulos, milj. euroa ¹⁾	33,6	31,7	30,7
% liikevaihdosta	6,0	5,4	5,6
Tulos ennen veroja ¹⁾	31,8	15,6	27,0
% liikevaihdosta	5,7	2,7	4,9
Oman pääoman tuotto, % ¹⁾	7,9	3,5	6,5
Sijoitetun pääoman tuotto, % ¹⁾	8,6	4,5	7,3
Rahoitus ja taloudellinen asema			
Oma pääoma, milj. euroa	331,7	327,3	332,9
Korollinen rahoitusvelka, milj. euroa	55,4	78,0	115,7
Korollinen nettorahoitusvelka, milj. euroa	-28,5	16,2	-24,8
Taseen loppusumma, milj. euroa	491,2	517,6	561,8
Omavaraisuusaste, %	68,2	64,1	60,2
Nettovelkaantumisaste, %	-8,6	4,9	-7,5
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	71,8	20,9	50,0
Muut tunnusluvut			
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa ¹⁾	16,5	24,6	71,2
% liikevaihdosta	3,0	4,2	12,9
Tutkimus- ja kehitysmenot, milj. euroa ¹⁾	6,3	6,9	6,8
% liikevaihdosta	1,1	1,2	1,2
Henkilökunnan määrä, keskimäärin ¹⁾	1 946	1 587	1 454

¹⁾ Tunnusluvut esitetty jatkuvien toimintojen osalta

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2013	2012	2011
Tulos per osake, jatkuvat toiminnot, euroa ¹⁾	0,17	0,08	0,14
Liiketoiminnan rahavirta/osake, euroa ¹⁾	0,46	0,13	0,32
Oma pääoma per osake, euroa ¹⁾	2,13	2,10	2,13
Osinko per osake, euroa	0,13 ²⁾	0,12	0,11
Osinko per tulos, %	77,2	155,4	79,3
Efektiivinen osinkotuotto, %			
Vaihto-osakkeet	3,0	3,9	4,6
Kantaosakkeet	2,9	3,9	4,6
P/E-luku			
Vaihto-osakkeet	25,9	39,9	17,2
Kantaosakkeet	26,7	40,2	17,2
Oikaistu keskimurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	3,66	2,65	2,45
Kantaosakkeet	3,66	2,69	2,49
Oikaistu alin kurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	2,94	2,12	1,52
Kantaosakkeet	2,95	2,08	1,60
Oikaistu ylin kurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	4,68	3,10	2,84
Kantaosakkeet	4,60	3,10	2,91
Oikaistu kurssi 31.12., euroa			
Vaihto-osakkeet	4,37	3,08	2,39
Kantaosakkeet	4,49	3,10	2,39
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. euroa ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	532,6	374,4	291,0
Kantaosakkeet	150,5	104,9	81,4
Yhteensä	683,1	479,3	372,3
Osakkeiden vaihto, milj. euroa			
Vaihto-osakkeet	110,0	78,8	73,7
Kantaosakkeet	4,7	2,9	2,1
Yhteensä	114,7	81,6	75,8
Vaihdettu määrä			
Vaihto-osakkeet, 1 000 kpl	30 063	29 758	30 050
% kokonaismäärästä	22,9	22,7	23,0
Kantaosakkeet, 1 000 kpl	1 281	1 069	831
% kokonaismäärästä	3,8	3,1	2,4
Osakkeiden keskimääräinen oikaistu lukumäärä, 1 000 kpl ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	121 619	121 568	122 283
Kantaosakkeet	33 778	33 967	34 052
Yhteensä	155 397	155 535	156 334
Osakkeiden oikaistu lukumäärä 31.12., 1 000 kpl ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	121 882	121 560	121 746
Kantaosakkeet	33 520	33 834	34 047
Yhteensä	155 402	155 394	155 793

¹⁾ Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia omia osakkeita eikä Reso Management Oy:n hallussa olevia Raisio Oyj:n osakkeita

²⁾ Hallituksen ehdotuksen mukaisesti 0,13 euroa osakkeelta

Taloudellisen kehityksen tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto % (ROE)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}^*}{\text{Oma pääöma (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto %, (ROI)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{rahoituskulut}^*}{\text{Oma pääöma} + \text{korolliset rahoitusvelat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste %	$\frac{\text{Oma pääöma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Korolliset nettorahoitusvelat	Korolliset rahoitusvelat - rahavarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat likvidit rahoitusvarat
Nettovelkaantumisaste %	$\frac{\text{Korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{Oma pääöma}} \times 100$

Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentakaavat

Tulos per osake*	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}^{**}}$
Liiketoiminnan rahavirta per osake	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Oma pääöma per osake	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva oma pääöma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.}^{***}}$
Osinko per osake	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa}}$
Osinko per tulos %*	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto %	$\frac{\text{Osakeantioikaistu osinko osaketta kohti}}{\text{Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku) *	$\frac{\text{Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakekannan markkina-arvo	Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi x osakkeiden lukumäärä 31.12. ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita ^{***}

* Tunnuslukujen laskennassa on käytetty jatkuvien toimintojen tulosta

** Ei sisällä osakkeita, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus eikä Reso Management Oy:n hallussa olevia omia osakkeita

*** Ei sisällä Reso Management Oy:n hallussa olevia osakkeita

Osakkeet ja omistajat

Raisio Oyj:n osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Raision markkina-arvo vuoden 2013 lopussa oli 725,7 miljoonaa euroa. Osakkeiden kokonaisvaihto ylsi lähes 114,7 miljoonaan euroon. Vaihto-osakkeen päätöskurssi 31.12.2013 oli 4,37 euroa ja kantaosakkeen 4,49 euroa. Hallitus esittää 0,13 euron osingon maksamista kevään 2014 yhtiökokoukselle.

Osakepääoma ja osakelajit

Raisio Oyj:n täysin maksettu osakepääoma on 27 776 072,91 euroa, joka 31.12.2013 jakaantui 33 732 671 kantaosakkeeseen (sarja K) ja 131 416 359 vaihto-osakkeeseen (sarja V). Osakkeella ei ole nimellisarvoa. Kantaosakkeiden osuus osakekannasta oli 20,4 % ja äänimäärästä 83,7 % ja vaihto-osakkeiden vastaavasti 79,6 % ja 16,3 % (31.12.2013). Yhtiön vähimmäispääoma on 25 000 000 euroa ja enimmäispääoma 100 000 000 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Osakepääoma ei ole muuttunut vuoden 2013 aikana. Yhtiön liikkeeseen laskemia osakkeeseen oikeuttavia arvopapereita ei ole.

Raisio Oyj:n osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä (jäljempänä: Pörssi) toimialaluokassa kulutustavarat ja alatoimialaluokassa elintarvikkeet. Vaihto-osakkeet noteerataan keskiuurten yhtiöiden ryhmässä ja kantaosakkeet Pre-listalla. Vaihto-osakkeen pörssitunnus on RAIVV ja ISIN-koodi FI 0009002943 sekä kantaosakkeen vastaavasti RAIKV ja FI 0009800395. Yhtiön osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään.

Vaihto-osakkeilla ja kantaosakkeilla on samat oikeudet yhtiön pääomaan ja voitonjakoon. Kantaosake tuottaa yhtiökokouksessa 20 ääntä ja vaihto-osake yhden äänen. Yhtiökokouksessa kenenkään osakkeenomistajan osakkeilla ei saa äänestää suuremmalla kuin kymmenesosalla siellä edustettujen osakkeiden tuottamasta yhteenlasketusta äänimäärästä.

Kantaosakkeen hankkimiseen luovutustoimin vaaditaan hallituksen suostumus. Suostumus tarvitaan siinäkin tapauksessa, että luovutuksensaajalla jo on hänelle rekisteröityjä kantaosakkeita. Suostumus on annettava, jos osakkeen saaja on maanviljelystä päätoimisesti harjoitettava luonnollinen henkilö. Mikäli suostumusta ei anneta, hallituksen on muunnettava luovutettu kantaosake vaihto-osakkeeksi.

Hallitus voi myös pyynnöstä muuntaa kantaosakkeita vaihto-osakkeiksi sekä pyynnöstä antaa ennakkotiedon siitä, tullaanko hakijalle antamaan suostumus kantaosakkeiden hankintaan vai ei. Vuoden 2013 aikana yhteensä 314 495 kantaosaketta muunnettiin vaihto-osakkeiksi.

Arvo-osuusjärjestelmässä kantaosakkeet, joiden osalta suostumuskäsittely on kesken tai joille ei ole haettu suostumusta, ovat ns. odotusluettelossa kunnes ne joko myönnetyn suostumuksen perusteella kirjataan osakasluetteloon kantaosakkeina tai luovutetaan edelleen tai on muunnettu vaihto-osakkeiksi. Odotusluettelossa oli 6,7 miljoonaa kantaosaketta 31.12.2013.

Omistusrakenne

Raisio Oyj:llä oli vuoden 2013 lopussa 35 007 rekisteröityä osakkeenomistajaa (35 414).

Ulkomaalaisten omistus yhtiön osakekannasta oli vuonna 2013 ylimmillään 16,1 prosenttia, alimmillaan 9,5 prosenttia ja sen lopussa 16,1 prosenttia (31.12.2012: 9,2 %).

Arvo-osuusjärjestelmään on siirtämättä 0,3 prosenttia vaihto-osakkeista ja 1,8 prosenttia kantaosakkeista.

Omat osakkeet

Raisio Oyj:n hallussa oli tilikauden 2013 päättyessä 5 051 720 vaihto-osaketta ja 212 696 kantaosaketta, jotka on hankittu vuosina 2005 - 2009 sekä 2011 ja 2012 yhtiökokouksilta saatujen hankkimisvaltuuksien nojalla. Johdon omistusyhtiö Reso Management Oy, jossa Raisio Oyj:llä sopimusten perusteella katsotaan olevan määräysvalta ja joka siten on arvioitu tytäryhteisöksi, omistaa 4 482 740 vaihto-osaketta. Raisio Oyj:n ja Reso Management Oy:n hallussa olevien vaihto-osakkeiden määrä on 7,3 prosenttia vaihto-osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä ja kantaosakkeiden vastaavasti 0,6 prosenttia; yhteensä näiden omistus vastaa 5,9 prosenttia koko osakekannasta ja 1,7 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä. Muilla konserniin kuuluvilla yhtiöillä ei ole Raisio Oyj:n osakkeita. Yhtiölle tai sen tytäryhteisölle kuuluvalla osakkeella ei voi osallistua yhtiökokoukseen.

Raisio Oyj:llä ja sen tytäryhteisöillä ei ole eikä tilikauden aikana ole ollut pantiksi otettuja omia osakkeita.

Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö s.r. omistaa 150 510 kappaletta kantaosakkeita, mikä on 0,45 prosenttia kantaosakkeista ja niiden tuottamista äänistä ja vastaavasti 0,09 prosenttia koko osakekannasta ja 0,37 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä. Säätiöllä ei ole eikä ole ollut Raisio Oyj:n osakkeita panttina.

Johdon osakkeenomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet, hallintoneuvoston jäsenet ja toimitusjohtaja sekä heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt ja säätiöt omistivat 31.12.2013 kantaosakkeita 1 347 475 kappaletta ja vaihto-osakkeita 3 416 493 kappaletta. Tämä on yhteensä 2,9 prosenttia kaikista osakkeista ja 3,8 prosenttia kokonaisäänimäärästä.

Osakepääoman rakenne 31.12.2013

	Osakkeiden lukumäärä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osuus äänistä, %
Vaihto-osakkeet	131 416 359	79,6	16,3
Kantaosakkeet	33 732 671	20,4	83,7
Yhteensä	165 149 030	100,0	100,0

Omistajat 31.12.2013

	%
Kotitaloudet	49,4
Ulkomaiset omistajat ²⁾	16,1
Yritykset ³⁾	11,4
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset ¹⁾	5,9
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	6,6
Odotusluettelolla ja yhteistilillä	4,6
Julkisyhteisöt	5,9

¹⁾ ilman hallintarekisteröityjä

²⁾ sisältää hallintarekisteröidyt

³⁾ sisältää yhtiön omistamat omat osakkeet

Osakassopimukset

Yhtiön hallituksen tiedossa ei ole yhtiön osakkeiden omistukseen ja äänivallan käyttöön liittyviä sopimuksia.

Liputusilmoitukset

Vuoden 2013 aikana yhtiölle ei tehty arvopaperimarkkinalain 9 luvussa tarkoitettuja ilmoituksia huomattavista omistus- ja ääniosuuksista.

Kaupankäynti Pörssissä Raision osakkeilla 2013

V-osakkeen ylin hinta oli 4,68 euroa, alin 2,94 euroa ja keskikurssi 3,66 euroa. Vuoden lopussa V-osakkeen hinta oli 4,37 euroa. V-osakkeita vaihdettiin yhteensä 30,1 miljoonaa kappaletta (29,8 milj. kpl vuonna 2012) eli noin 23 prosenttia V-osakkeiden kokonaismäärästä. Vaihdon arvo oli 110,0 miljoonaa euroa (78,8 milj. euroa).

K-osakkeen ylin hinta oli 4,60 euroa, alin 2,95 euroa ja keskikurssi 3,66 euroa. Vuoden lopussa K-osakkeen hinta oli 4,49 euroa. K-osakkeen vaihto oli 1,3 miljoonaa osaketta (1,1 milj. kpl) ja vaihdon arvo oli 4,7 miljoonaa euroa (2,9 milj. euroa).

Osakekannan markkina-arvo oli vuoden 2013 lopussa 725,7 miljoonaa euroa (509,3 milj. euroa) ja ilman yhtiön hallussa olevia osakkeita 702,7 miljoonaa euroa (493,1 milj. euroa).

Osinkopolitiikka ja osinko

Raision tavoitteena on tuottaa lisäarvoa kaikille osakkeenomistajilleen kehittämällä liiketoimintaansa ja parantamalla sen kannattavuutta sekä noudattamalla pitkäjänteistä osinkopolitiikkaa. Tavoitteena on jakaa vuosittain osinkona puolet jatkuvasta liiketoiminnasta syntyvästä osakekohtaisesta tuloksesta edellyttäen, ettei osingonmaksu vaaranna yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Kevään 2013 varsinainen yhtiökokous päätti 0,12 euron määräisen osingon maksamisesta osakkeelta ja tämä osinko maksettiin 10.4.2013; ei kuitenkaan yhtiön hallussa olleille osakkeille. Hallitus esittää kevään 2014 varsinaiselle yhtiökokoukselle 0,13 euron suuruisen osingon maksamista kultakin osakkeelta. Osingonjaon täsmäytyspäivä on 1.4.2014 ja osingon maksupäivä 8.4.2014.

Omien osakkeiden hankinnat ja luovutukset

Hallituksella on vuoden 2013 yhtiökokouksen myöntämä valtuutus hankkia ja/tai ottaa pantiksi enintään 5 000 000 vaihto-osaketta ja 1 250 000 kantaosaketta. Valtuutus on voimassa 30.4.2014 asti ja sen nojalla hankittavissa ja/tai pantiksi otettavissa olevien omien osakkeiden määrä on 3,8 prosenttia osakekannasta ja 3,7 prosenttia osakekannan tuottamasta äänimäärästä.

Osakkeet voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, käytettäväksi yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamisessa tai toteuttamisessa sekä osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseksi tai muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi.

Hallitus on oikeutettu hankkimaan omia osakkeita muussa kuin osakelajien mukaisessa suhteessa ja päättämään osakkeiden hankkimisjärjestyksestä. Osakkeita voidaan hankkia muutoin kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa.

Hallitus ei tilikauden aikana ole käyttänyt valtuuttaan omien osakkeiden hankintaan tai pantiksi ottamiseen. Hal-

litus ei myöskään tilikauden aikana ole hankkinut tai ottanut pantiksi osakkeita vuoden 2012 yhtiökokouksen myöntämän ja 27.3.2013 lakanneen valtuuden nojalla.

Kertomusvuonna on luovutettu 7 513 kappaletta vaihto-osakkeita hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille osana heille tehtäviensä hoitamisesta suoritettavaa palkkiota yhtiökokouksen 2013 tekemän päätöksen perusteella. Hallituksen palkkiona luovutettujen vaihto-osakkeiden arvo luovutushetkellä oli yhteensä 28 345 euroa.

Osakeantivaltuudet

Vuoden 2013 yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeanneista luovuttamalla kaikki yhtiön hallussa olevat ja mahdollisesti hankittavat omat osakkeet, yhteensä enintään 11 521 929 osaketta, joista enintään 1 462 696 voi olla kantaosakkeita sekä antamalla maksua vastaan yhteensä enintään 20 000 000 uutta vaihto-osaketta.

Valtuuden nojalla luovutettavissa ja yhtiön hallussa 31.12.2013 olevien omien osakkeiden määrä on 3,2 prosenttia osakekannasta ja 1,2 prosenttia osakekannan tuottamasta äänimäärästä. Valtuuden nojalla liikkeeseen lasketavissa olevien uusien osakkeiden määrä puolestaan on 12,1 prosenttia osakekannasta ja 2,5 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

Hallitus on valtuutettu päättämään siitä, kenelle ja missä järjestyksessä omia osakkeita luovutetaan ja uusia osakkeita annetaan.

Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta ja uusien osakkeiden antamisesta muutoin kuin siinä suhteessa, jossa osakkeenomistajilla on etuoikeus yhtiön osakkeisiin, jos poikkeamiseen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Yhtiön pääomarakenteen kehittämistä, yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamista tai toteuttamista sekä osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamista voidaan pitää yhtiön kannalta painavana taloudellisena syynä.

Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta myös NASDAQ OMX Helsinki Oy:n (Pörssi) järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä varojen hankkimiseksi investointien ja mahdollisten yritysostojen rahoittamiseen.

Osakkeet voidaan luovuttaa myös muuta kuin rahavastiketta vastaan, kuittausta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin.

Osakeantivaltuutukset ovat voimassa enintään 27.3.2018 asti.

Hallitus ei tilikauden aikana ole käyttänyt vuoden 2013 osakeantivaltuuttaan kuten se ei ole käyttänyt yhtiökokouksen vuonna 2012 myöntämää ja 27.3.2013 lakannutta osakeantivaltuuttakaan.

Osakeyhtiölain nojalla hallituksella on myös oikeus mitätöidä kaikki yhtiön hallussa olevat omat osakkeet. Osakkeita ei ole mitätöity tilikauden aikana.

Hallintomalli

Yhtiökokous ja yhtiön johto

Yhtiökokous on ylin yhtiön asioista päättävä elin. Varsinainen yhtiökokous kokoontuu vuosittain huhtikuun loppuun mennessä päättämään sille kuuluvista asioista, kuten tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamisesta ja osingonjaosta, vastuuvapauden myöntämisestä, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä tilintarkastajien valinnasta

ja heidän palkkioistaan. Ylimääräisiä yhtiökokouksia voidaan pitää asioiden niin vaatiessa.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä, joiden toimikausi alkaa valinnan tehneen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy lähinnä seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa sekä antaa yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.

Yhtiön hallintoneuvoston jäsenet, joita on vähintään 15 ja enintään 25, valitsee henkilöstöryhmien edustajia lukuun ottamatta yhtiökokous toimikaudeksi, joka alkaa valinnan tekävästä yhtiökokouksesta ja päättyy kolmannen valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Kolmannes jäsenistä on erovuorossa vuosittain. Hallintoneuvostoon kuuluu myös kolme Raision Suomessa toimivan henkilöstön muodostamien henkilöstöryhmien valitsemaa edustajaa, joiden toimikausi on noin kolme vuotta.

Niin hallituksen kuin hallintoneuvoston jäsenten valinnan suorittava organisaatio voi milloin tahansa tehdä uuden valinta-

päätöksen ja jäsenen tai kaikkien jäsenten tehtävä voi siten päättyä myös kesken toimikauden.

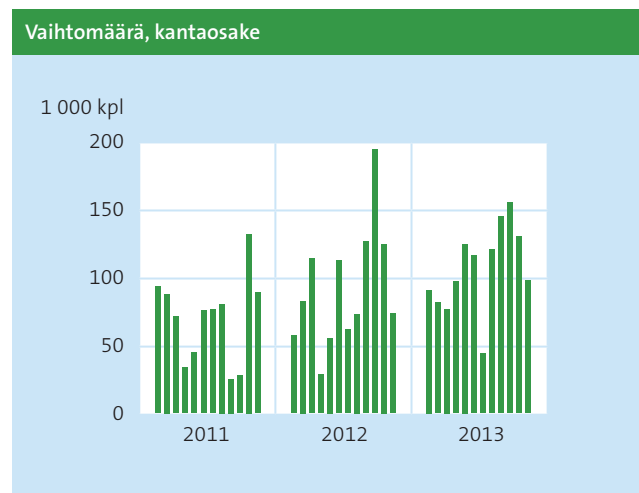
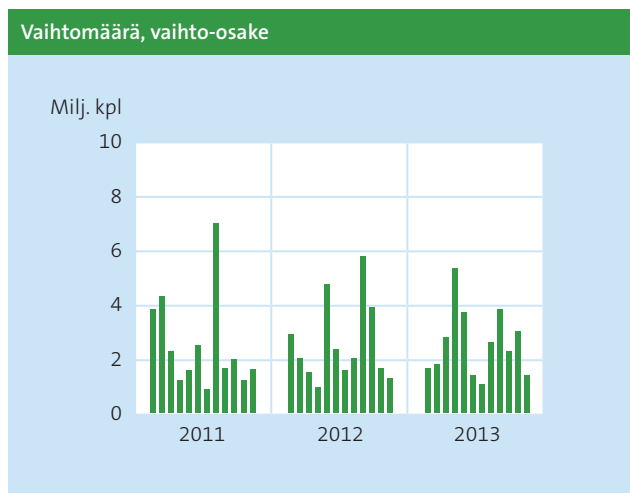
Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä sen asettamien tavoitteiden mukaisesti (yleistoimivalta) sekä vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Toimitusjohtajan nimittää ja vapauttaa tehtävistään hallitus. Toimitusjohtaja valitaan tehtävänsä toistaiseksi.

Yhtiöjärjestyksen muuttaminen

Pääsääntöisesti yhtiöjärjestyksen muuttaminen edellyttää, että muutosehdotusta kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista. Yhtiöjärjestyksen 6., 7., 8., 9. ja 18. pykälien muuttamiseksi tarvitaan kuitenkin kahdessa peräkkäisessä vähintään 20 päivän väliajalla pidetyssä yhtiökokouksessa kolmen neljäsosan enemmistöllä annetuista äänistä ja edustetuista osakkeista tehty päätös. Tietyissä asioissa osakeyhtiölaki edellyttää osakelajikohtaista äänestystä ja osakkeenomistajan suostumusta.

Yhtiöjärjestyksestä ei ole muutettu eikä ole esitetty muutettavaksi vuoden 2013 aikana.

— Raision V-osake — OMX Helsinki GI

— Keskikurssi

Osakkeenomistajat						
25 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2013 osakasluettelon mukaan						
	Sarja K	Sarja V	Yhteensä	%	Ääniä	%
Reso Management Oy		4 482 740	4 482 740	2,71	4 482 740	0,56
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen		4 252 178	4 252 178	2,57	4 252 178	0,53
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry.	3 733 980	199 000	3 932 980	2,38	74 878 600	9,29
Niemistö Kari		2 840 000	2 840 000	1,72	2 840 000	0,35
Sijoitusrahasto OP-Delta		1 800 000	1 800 000	1,09	1 800 000	0,22
Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas		1 788 438	1 788 438	1,08	1 788 438	0,22
Sijoitusrahasto OP-Suomi Arvo		1 677 114	1 677 114	1,02	1 677 114	0,21
Relander Harald		1 550 000	1 550 000	0,94	1 550 000	0,19
Sijoitusrahasto Evli Suomi Pienyhtiöt		1 412 914	1 412 914	0,86	1 412 914	0,18
Sijoitusrahasto Säästöpankki Kotimaa		1 303 338	1 303 338	0,79	1 303 338	0,16
Valtion Eläkerahasto		1 300 000	1 300 000	0,79	1 300 000	0,16
Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia		1 260 000	1 260 000	0,76	1 260 000	0,16
Sijoitusrahasto Aktia Capital		1 065 475	1 065 475	0,65	1 065 475	0,13
Sijoitusrahasto FIM Fenno		1 059 885	1 059 885	0,64	1 059 885	0,13
Maa- ja Vesitekniiikan Tuki ry.		1 000 000	1 000 000	0,61	1 000 000	0,12
Etra Invest Oy Ab		1 000 000	1 000 000	0,61	1 000 000	0,12
Sijoitusrahasto OP-Suomi Pienyhtiöt		983 116	983 116	0,60	983 116	0,12
Brotherus Ilkka	42 540	784 500	827 040	0,50	1 635 300	0,20
Laakkonen Mikko		826 823	826 823	0,50	826 823	0,10
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund r.f.	772 500		772 500	0,47	15 450 000	1,92
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera		772 019	772 019	0,47	772 019	0,10
Langh Hans	754 480		754 480	0,46	15 089 600	1,87
Keskitien Tukisäätiö	100 000	500 000	600 000	0,36	2 500 000	0,31
Haavisto Maija	393 120	199 270	592 390	0,36	8 061 670	1,00
Haavisto Heikki	574 374	11 090	585 464	0,35	11 498 570	1,43

Ulkomaalaisten omistuksessa hallintarekisteröidyt mukaan lukien oli yhteensä 26 624 751 osaketta, joka on 16,1 % koko osakemäärästä ja 20,3 % vaihto-osakkeista. Yhtiön omassa omistuksessa oli yhteensä 5 264 416 osaketta, joka on 3,2 % koko osakemäärästä.

Osakeomistuksen jakautuminen 31.12.2013								
Osakkeita	Vaihto-osakkeet				Kantaosakkeet			
	Omistajia		Osakkeita		Omistajia		Osakkeita	
kpl	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1-1 000	21 812	66,5	10 108 211	7,7	3 315	57,7	1 178 313	3,5
1 001-5 000	8 801	26,8	20 714 056	15,8	1 552	27,0	3 727 823	11,1
5 001-10 000	1 371	4,2	10 167 681	7,7	449	7,8	3 221 875	9,6
10 001-25 000	572	1,7	8 881 397	6,8	296	5,2	4 625 158	13,7
25 001-50 000	133	0,4	4 718 086	3,6	85	1,5	2 739 147	8,1
50 001- odotusluettelossa	130	0,4	76 478 658	58,2	44	0,8	10 941 525	32,4
yhteistilillä			0	0,0			6 687 800	19,8
erityistilillä			179 820	0,1			611 030	1,8
yhteensä	32 819	100,0	131 416 359	100,0	5 741	100,0	33 732 671	100,0

Raisio Oyj:llä oli rekisteröityjä osakkeenomistajia 31.12.2013 yhteensä 35 007.

Emoyhtiön tuloslaskelma

(Milj. euroa)	Liitetieto	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
LIIVEVAIHTO		2,14	2,13
Liiketoiminnan muut tuotot		0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut	1	-0,04	-0,04
Henkilöstökulut	2	-1,54	-1,69
Poistot ja arvonalentumiset	3	-0,03	-0,03
Liiketoiminnan muut kulut	4	-6,15	-4,62
LIIKETULOS		-5,63	-4,25
Rahoitustuotot ja -kulut	5	-1,16	-0,13
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		-6,79	-4,37
Satunnaiset erät	6	+14,23	+9,29
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSIIRTOJA JA VEROJA		7,44	4,91
Tilinpäätössiirrot	7	+0,02	-0,02
Välittömät verot	8	-1,79	-1,21
TILIKAUDEN TULOS		5,67	3,68

Emoyhtiön tase

(Milj. euroa)	Liitetieto	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	9	0,02	0,05
Aineelliset hyödykkeet	9	0,38	0,44
Osuudet saman konsernin yrityksistä	10	283,48	304,47
Muut sijoitukset	10	72,93	66,80
		356,81	371,75
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	11	0,02	0,02
Lyhytaikaiset saamiset	12	18,37	25,11
Rahoitusarvopaperit	13	75,32	54,84
Rahat ja pankkisaamiset		50,62	26,47
		144,33	106,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ		501,14	478,19
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
	14		
Osakepääoma		27,78	27,78
Ylikurssirahasto		2,91	2,91
Vararahasto		88,59	88,59
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		10,62	10,62
Edellisten tilikausien tulos		145,11	160,52
Tilikauden tulos		5,67	3,68
		280,67	294,10
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		0,01	0,02
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	16	34,24	55,46
Lyhytaikainen vieras pääoma	17	186,22	128,61
		220,46	184,07
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		501,14	478,19

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

(Milj. euroa)	2013	2012
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tulos ennen satunnaisia eriä	-6,79	-4,37
Oikaisut:		
Suunitelman mukaiset poistot	0,03	0,03
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot	-0,78	1,06
Muut tuotot ja kulut, joihin ei sisälly maksua	0,07	0,04
Rahoitustuotot ja -kulut	1,94	-0,93
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-5,53	-4,19
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)	+1,47	+3,89
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	+0,00	+0,00
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+), vähennys (-)	0,40	-2,41
Käyttöpääoman muutos	1,87	1,49
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-3,65	-2,70
Maksetut korot ja maksut liiketoiminnan rahoituskuluista	-3,89	-4,04
Saadut osingot	0,01	0,02
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	1,83	5,22
Maksetut välittömät verot	-1,68	-1,42
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	-7,39	-2,93
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	0,00	-0,11
Aineellisten ja aineettomien hyöd. luovutustulot	0,02	0,00
Investoinnit konserniyhtiöosakkeisiin	-0,01	-54,97
Pääoman palautus	21,00	0,00
Myönnetyt lainat	-20,00	-20,00
Lainasaamisten takaisinmaksut	27,83	2,21
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	28,84	-72,87
Rahavirta investointien jälkeen	21,45	-75,80
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	-21,90	-15,96
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	+46,33	+43,32
Lainasaamisten lisäys (-), vähennys (+)	+8,53	-4,16
Saadut ja maksetut konserniavustukset	9,29	11,00
Omien osakkeiden hankinta	0,00	-1,02
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-19,07	-17,51
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	23,18	15,68
Rahavarojen muutos	44,63	-60,12
Rahavarat tilikauden alussa	81,31	141,44
Rahavarat tilikauden lopussa	125,94	81,31

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomessa voimassa olevia kirjanpito- ja osakeyhtiölain säännöksiä. Tilinpäätös on laadittu euroissa.

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Taseeseen merkittyjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Hankintameno on luettu hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönotto-kuukaudesta alkaen.

Poistoajat ovat:

- rakennukset ja rakennelmat 10–25 vuotta
- koneet ja laitteet 4–10 vuotta
- aineettomat oikeudet 5–10 vuotta
- muut pitkävaikutteiset menot 5–20 vuotta.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenot, joiden todennäköinen taloudellinen käyttöaika on alle kolme vuotta, sekä pienhankinnat (alle 850 euroa) on kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi.

Myyntivoitot ja -tappiot määritetään vertaamalla myyntituottoa kirjanpitoarvoon, ja myyntivoitot ja -tappiot sisällytetään tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä. Hankintameno määritetään painotetulla keskimääräisellä kustannuksella.

Saatavien ja velkojen arvostaminen

Saatavat on arvostettu hankintamenoonsa tai hankintamenoa alemman todennäköiseen arvoonsa. Velat on arvostettu nimellisarvoonsa.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön henkilöstön lakisääteinen ja vapaaehtoinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöissä. Yhtiön toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus siirtyä eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.

Varaukset

Varaukset kirjataan, kun yhtiöllä on tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta velvoitetta on mahdollisuus saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuus-eräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun yhtiö on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta.

Liikevaihto

Liikevaihtona esitetään tuotemyynnin lisäksi tuotot emoyhtiön konserniyhtiöille tuottamasta palvelutoiminnasta.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina ovat esitetty omaisuuden myyntivoitot ja muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät säännölliset tuotot kuten vuokrat.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut koostuvat saaduista ja annetuista konserniavustuksista.

Tuloverot

Yhtiön tuloslaskelman verot sisältävät verotettavan tuloksen perusteella lasketut tilikauden verot sekä aikaisempien tilikausien verot. Tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään täysimääräisenä taseessa, eikä niihin sisältyvää verovelkaa ole käsitelty velkana. Laskennallisia veroja ei ole kirjattu.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivänä noteerattujen keskikurssien mukaan. Toteutuneet kurssierot samoin kuin saamisten ja velkojen arvostamisesta syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot on käsitelty myyntien ja ostojen oikaisuerinä ja rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot on esitetty rahoituksen tuotoissa ja kuluissa.

Johdannaissopimukset

Riskienhallintapolitiikkansa mukaisesti yhtiö käyttää johdannaisia valuutta- ja korkoriskeitä suojautumiseen. Valuuttajohdannaisia käytetään suojaamaan valuuttamääräisiä saamisista ja velkoja ja niistä syntyvät kurssierot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konsernin korollisista lainoista ja saamisista koostuvan salkun korkoriskiä pienennetään tekemällä koronvaihtosopimuksia. Sopimusten jaksotettu korko kirjataan rahoitustuottoihin tai rahoituskuluihin oikaisemaan alla olevasta laina- ja saamissalkusta aiheutuvia korkokuluja/-tuottoja. Sopimusten käypää arvoa ei ole kirjattu.

Omat osakkeet

Omien osakkeiden hankinta siihen liittyvine menoineen on esitetty yhtiön tilinpäätöksessä voittovarojen vähennyksenä. Omien osakkeiden luovutukset on esitetty voittovarojen lisäyksenä lukuun ottamatta suunnatussa osakeannissa luovutettuja omia osakkeita, joiden merkintähinta on merkitty sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon ja joiden hankintameno esitetään edelleen voittovaroissa.

Rahoituslaskelma

Tilikauden aikaiset rahavirrat esitetään jaoteltuina liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin.

Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot

(Milj. euroa)	2013	2012
1. MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	0,02	0,04
Varaston muutos	0,00	0,00
Yhteensä	0,03	0,04
Ulkopuolisilta ostetut palvelut	0,02	0,00
Yhteensä	0,04	0,04
2. HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	1,24	1,23
Eläkekulut	0,07	0,24
Muut henkilöstökulut	0,23	0,22
Yhteensä	1,54	1,69
JOHDON PALKAT JA PALKKIOT		
Toimitusjohtaja	0,68	0,79
Hallituksen jäsenet	0,14	0,18
Hallintoneuvosto	0,04	0,03
EMOYHTIÖN PALVELUKSESSA OLI TILIKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN		
Toimihenkilöt	3	4
LÄHIPiIRIVASTUUT		
Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset		
Emoyhtiön toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus siirtyä eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.		
3. POISTOT JA ARVONALENNUKSET		
Suunnitelman mukaiset poistot	0,03	0,03
4. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT		
Tilintarkastajan palkkiot:		
PricewaterhouseCoopers Oy		
Tilintarkastus	0,07	0,06
Todistukset ja lausunnot	0,00	0,01
Veroneuvonta	0,00	0,00
Muut palvelut	0,00	0,01
Yhteensä	0,07	0,08

(Milj. euroa)	2013	2012
5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Osinkotuotot		
Omistusyhteisyrittäjiltä	0,01	0,02
Yhteensä	0,01	0,02
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	1,17	1,48
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista yhteensä	1,18	1,49
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	0,06	0,25
Muilta	0,56	1,35
Yhteensä	0,61	1,60
Rahoitustuotot yhteensä	1,79	3,10
Kurssierot		
Saman konsernin yritykset	-2,20	2,64
Muut	2,31	-2,03
Yhteensä	0,10	0,61
Sijoitusten arvonalennukset		
Pitkäaikaisten sijoitusten arvonalentumiset	0,00	-0,04
Yhteensä	0,00	-0,04
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-0,82	-0,89
Muille	-2,24	-2,90
Yhteensä	-3,05	-3,79
Rahoituskulut yhteensä	-2,95	-3,18
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1,16	-0,13
6. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		
Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	16,08	12,78
Yhteensä	16,08	12,78
Satunnaiset kulut		
Annetut konserniavustukset	-1,85	-3,49
Yhteensä	-1,85	-3,49
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	14,23	9,29
7. TILINPÄÄTÖSSIIRROT		
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	0,02	-0,02
8. TULOVEROT		
Tuloverot satunnaisista eristä	-3,49	-2,27
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	1,70	1,06
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0,00	0,00
Yhteensä	-1,79	-1,21

Emoyhtiön taseen liitetiedot

9. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2013

(Milj. euroa)	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutt. menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,28	0,37	0,65
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,00		0,00
Vähennykset 1.1.-31.12.	0,02		0,02
Hankintameno 31.12.	0,26	0,37	0,63
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,23	0,37	0,61
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00		0,00
Tilikauden poisto	0,01		0,01
Kertyneet poistot 31.12.	0,24	0,37	0,61
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	0,02	0,00	0,02
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	0,05	0,00	0,05

9. AINEELLISET HYÖDYKKEET 2013

(Milj. euroa)	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,70	0,35	0,26	1,31
Lisäykset 1.1.-31.12.				0,00
Vähennykset 1.1.-31.12.		0,06		0,06
Hankintameno 31.12.	0,70	0,29	0,26	1,25
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,65	0,23		0,88
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		0,03		0,03
Tilikauden poisto	0,01	0,01		0,02
Kertyneet poistot 31.12.	0,65	0,22	0,00	0,87
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	0,05	0,07	0,26	0,38
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	0,06	0,12	0,26	0,44
Tuotannollisten koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2013		0,00		
31.12.2012		0,00		

10. SIIJOITUKSET 2013

(Milj. euroa)	Konserni- yritysten osakkeet	Omistus- yhteisyritys- osakkeet	Muut osakkeet	Saamiset konserni- yritykset	Muut saamiset	Sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.	304,47	0,03	0,03	66,74	0,00	371,27
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,00			33,97		33,97
Pääoman palautus	21,00					21,00
Vähennykset 1.1.-31.12.				27,83	0,00	27,83
Hankintameno 31.12.	283,48	0,03	0,03	72,88	0,00	356,41
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	283,48	0,03	0,03	72,88	0,00	356,41
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	304,47	0,03	0,03	66,74	0,00	371,27

OSAKKEET JA OSUUDET 2013

	Konsernin omistus- osuus, %	Emoyhtiön omistus- osuus, %
KONSERNIYRITYKSET		
Proteinoil Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisio Finance NV, Belgia	100,00	99,99
Raision Konsernipalvelut Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy, Raisio	100,00	50,00
Raisio UK Limited, Englanti	100,00	100,00
Glisten Limited, Englanti	100,00	0,00
Ravintoraisio Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisioagro Oy, Raisio	100,00	100,00
Reso Management Oy, Raisio	22,22	22,22
Nordic Feed Innovations Oy, Turku	76,00	76,00
OSAKKUUSYRITYKSET		
Vihervakka Oy, Pöytyä	38,50	38,50

11. VAIHTO-OMAISUUS

(Milj. euroa)	2013	2012
Aineet ja tarvikkeet	0,01	0,01
Valmiit tuotteet/tavarat	0,01	0,01
	0,02	0,02

12. SAAMISET

(Milj. euroa)	2013	2012
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Myyntisaamiset	0,03	0,10
Lainasaamiset	0,28	8,80
Muut saamiset	16,12	12,81
Siirtosaamiset	1,68	1,94
	18,10	23,65
Muut saamiset	0,07	0,00
Siirtosaamiset	0,20	1,45
	18,37	25,11

Siirtosaamisiin sisältyy liiketoimintaan liittyvien kulujen ja tuottojen sekä rahoituserien jaksotuksia.

13. RAHOITUSARVOPAPERIT

(Milj. euroa)	2013	2012
Jälleenhankintahinta	75,63	55,08
Kirjanpitoarvo	75,32	54,84
Erotus	0,31	0,24

14. OMA PÄÄOMA

(Milj. euroa)	2013	2012
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	27,78	27,78
Osakepääoma 31.12.	27,78	27,78
Ylikurssirahasto 1.1.	2,91	2,91
Ylikurssirahasto 31.12.	2,91	2,91
Vararahasto 1.1.	88,59	88,59
Vararahasto 31.12.	88,59	88,59
Sidottu oma pääoma yhteensä	119,27	119,27
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	10,62	10,62
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	10,62	10,62
Voittovarot 1.1.	164,20	179,02
Osingonjako	-19,19	-17,62
Nostamattomat osingot	0,07	0,10
Omien osakkeiden luovutus	0,03	0,04
Omien osakkeiden hankinta	0,00	-1,02
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	145,11	160,52
Tilikauden tulos	5,67	3,68
Vapaa oma pääoma yhteensä	161,40	174,83
Oma pääoma yhteensä	280,67	294,10
Omasta pääomasta jakokelpoisia varoja	161,40	174,83

Yhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:

	2013		2012	
	kpl	1 000 euroa	kpl	1 000 euroa
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	33 732 671	5 673	34 047 166	5 726
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	131 416 359	22 103	131 101 864	22 050
Yhteensä	165 149 030	27 776	165 149 030	27 776

Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet:

	2013		2012	
	kpl	Hankintameno 1 000 euroa	kpl	Hankintameno 1 000 euroa
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	212 696	416	212 696	416
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	5 051 720	19 037	5 059 233	19 052
Yhteensä	5 264 416	19 453	5 271 929	19 468

Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöshetkellä oli 23,0 milj. euroa (vuonna 2012 luovutushinta oli 16,2 milj. euroa).

15. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Tilinpäätössiirtojen kertymä muodostuu kertyneestä poistoerosta.

16. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

(Milj. euroa)	2013	2012
Lainat rahoituslaitoksilta	34,24	55,46
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	34,24	55,46

17. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

(Milj. euroa)	2013	2012
Lainat rahoituslaitoksilta	68,95	47,01
Ostovelat	0,23	0,13
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat	0,02	0,00
Muut velat	114,20	78,94
Siirtovelat	0,24	0,21
	114,47	79,15
Muut velat	0,42	0,42
Siirtovelat	2,15	1,89
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	186,22	128,61
Siirtovelkoihin sisältyy liiketoiminnan kulujen, rahoituserien ja verojen jaksotuksia.		
Korottomat velat		
Lyhytaikaiset	4,91	6,15

Emoyhtiön muut liitetiedot

18. ANNETUT VAKUUKSET, VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT

(Milj. euroa)	2013	2012
TASEeseen sisällyttämättömät VASTUUSITOUMUKSET JA VASTUUT:		
Leasingvastuut		
Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät		
Alkaneella tilikaudella maksettavat	0,00	0,01
Myöhemmin maksettavat	0,00	0,01
Yhteensä	0,00	0,02
Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehtoihin liittyviä vastuita.		
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Takaukset	35,88	37,77

19. JOHDANNAISSOPIMUKSET:

(Milj. euroa)	2013	2012
Johdannaissopimuksia käytetään yhtiössä suojaustarkoitukseen.		
Alempana ilmoitetut johdannaissopimusten kohde-etuuden arvot kuvaavat suojaustoi- mien laajuutta.		
Johdannaissopimusten käyvät arvot kertovat minkäläinen tulos johdannaisaseman sulkemisesta olisi syntynyt tilinpäätöspäivän markkinahinnoilla.		
Valuuttatermiinit:		
Käypä arvo	0,91	0,89
Kohde-etuuden arvo	73,58	65,06
Valuuttatermiinien kohde-etuuden arvona on ilmoitettu avointen termiinisopimusten summa muutettuna euroiksi tilinpäätös- päivän kursseilla.		
Koronvaihtosopimukset:		
Käypä arvo	-0,90	-1,71
Kohde-etuuden arvo	33,74	48,25
Koronvaihtosopimusten kohde-etuuden arvona on ilmoitettu avointen sopimusten nimellismäärä.		

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat taseen 31.12.2013 mukaan ovat 161 401 885,58 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voittovaroista jaetaan osinkoa 0,13 euroa osaketta kohden

yhteensä	21 469 373,90 euroa
ja että voittovaratilille jätetään	139 932 511,68 euroa
Yhteensä	161 401 885,58 euroa

Osinkoa ei kuitenkaan makseta niille osakkeille, jotka ovat yhtiön hallussa osingonjaon täsmäytyspäivänä 1.4.2014.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu osingonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Raisiossa 13. helmikuuta 2014

Matti Perkonaja	Pirkko Rantanen-Kervinen
Erkki Haavisto	Matti Rihko
Michael Ramm-Schmidt	<i>toimitusjohtaja</i>

Tilintarkastuskertomus

Raisio Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Raisio Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2013. Tilinpäätös sisältää konsernin tuloslaskelman, taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaisia virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen, hallintoneuvoston jäsenet taikka toimitusjohtaja syöllistyneet

tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka, rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestyä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Raisiossa 13. helmikuuta 2014

Mika Kaarisalo	Kalle Laaksonen
<i>KHT</i>	<i>KHT</i>

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa perehtynyt tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen sekä tilintarkastuskertomukseen tilikaudelta 1.1. – 31.12.2013.

Hallintoneuvosto puoltaa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista ja yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käytöstä.

Raisio 25. helmikuuta 2014

Hallintoneuvoston puolesta
Paavo Myllymäki
puheenjohtaja

Raisio Oyj – Raisonkaari 55 - PL 101 – 21201 Raisio
Puh. (02) 443 2111 – Faksi (02) 443 2315
Y-tunnus 0664032-4 – Kotipaikka Raisio

www.raisio.com

<http://vuosikertomus2013.raisio.com>